

Savitaipaleen kunta

Tilinpäätös 2022

Kunnanhallitus 27.3.2023 § 52

Kunnanvaltuusto 5.6.2023 § 26

1. TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	1
1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
1.1.5 Kunnan henkilöstö	13
1.1.6 Ympäristöasiat	14
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	14
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	15
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	16
1.2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	17
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	20
1.3.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	20
1.3.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	21
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	23
1.4.1 Tase ja sen tunnusluvut	23
1.5 KOKONAISTULOT JA –MENOT	26
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	27
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä 31.12.2022	27
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	28
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	29
1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	30
1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	31
1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	33
1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	38
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	39
2.1 TAVOITTEIDEN, MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	42
2.1.1 Käyttötalouden toteutuminen	42
2.1.1.1 Keskusvaalilautakunta	43
2.1.1.2 Tarkastuslautakunta	43
2.1.1.3 Kunnanhallitus	44
2.1.1.4 Sivistyslautakunta	59
2.1.1.5 Tekninen lautakunta	77
2.1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	88
2.1.3 Investointien toteutuminen 1.1.–31.12.2022	90
2.1.4 Rahoitusosan toteutuminen	94
2.1.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	95
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	96
3.1 KUNNAN LASKELMAT	96
3.1.1 Tuloslaskelma	96
3.1.2 RAHOITUSLASKELMA 1.1.-31.12.2022	97
3.1.3 TASE 31.12.2022	98
3.2 KONSERNILASKELMAT	100
3.2.1 Konsernituloslaskelma 1.1.-31.12.2022	100
3.2.2 Konsernin rahoituslaskelma 1.1.-31.12.2022	101
3.2.3 Konsernitase 31.12.2021	102
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	104
4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	104
4.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	106
4.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	108
4.4 VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	113
4.5 YMPÄRISTÖASIOIDEN HARKINNANVARAINEN ESITTÄMINEN	115
4.6 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	115

5.1	VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TILINPÄÄTÖS.....	117
5.1.1	Vesi- ja viemärlaitoksen toimintakertomus	117
5.1.2	Vesi- ja viemärlaitoksen tuloslaskelma 1.1.-31.12.2022.....	120
5.1.3	Vesi- ja viemärlaitoksen rahoituslaskelma 1.1.-31.12.2022	121
5.1.4	Vesi- ja viemärlaitoksen tase 1.1.-31.12.2022.....	122
5.2	KAUKOLÄMPÖLAITOKSEN ERIYTETTY TULOSLASKELMA	124
5.3	VUOKRATTAVIEN TILOJEN ERIYTETTY TULOSLASKELMA	125
5.	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	126
6.	LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA	127

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2022 alkoi iloisissa merkeissä ja Savitaipale tuli toiseksi Ylen järjestämässä Vuoden Paras Talvikaupunki -kilpailussa. Kunta osallistui kisaan tuoden esille Savitaipaleen parhaat talviset elementit ja erityisesti Savitaipaletta eteenpäin vievän vahvan kantavan yhteisöllisyyden voiman. Perustekemisellä saimme tuotua Savitaipaleen hetkeksi täpläksi Suomen kartalle, olimme ylpeitä meistä! Tähän iloon saimme mukavasti mukaan myös täältä pois muuttaneet, vapaa-ajan asukkaat ja vähän jopa kenties kauteutta tuntevat naapurimmekin.

Venäjänsä hyökkäys Ukrainaan kuitenkin hieman laimensi iloamme ja toi esille myötätunnon sotaa pakoon lähteviä ukrainalaisia kohtaan. Kunta päätti osallistua ns. kuntamallisopimuksen mukaisesti tilapäisen suojelun statuksella olevien ukrainalaisten majoittamiseen. Tähän saimme hienosti yhteistyökumppaneita Savitaipaleen Vanhaintuki ry:stä, SPR Savitaipaleen osastosta, Taipaleen seurakunnasta, MLL Savitaipaleesta, Savitaipaleen Nuorison Tuki ry:stä ja monesta muusta järjestöstä sekä vapaaehtois-toimijasta. Olemme pystyneet tukemaan meille tulleita ukrainalaisia heidän vaikeassa tilanteessaan. Vapaaehtoiset ovat antaneet arvokasta aikaansa tähän työhön. Haluan kiittää tästä jokaista – kiitos.

Kunnan toimintaa voisi vuonna 2022 kuvata sanoin "varsinainen muutosten valmistelun vuosi". Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023 alkaen. Tämän piti olla suhteellisen helppo asia, olihan Eksote meille jo tuottanut palvelut aiemmin. Yllättäen loppuvuodesta 2021 oli noussut esille ongelma tukipalveluiden tuottamisessa tulevalle hyvinvointialueelle. Savitaipaleella tämä kosketti erityisesti ruokapalveluita ja edellisvuonna saneerattua keskuskeittiötä. Monen vaiheen jälkeen kunta päätyi siihen, että keskuskeittiön henkilöstö siirtyi 1.1.2023 lainsäädännön velvoittamana Etelä-Karjalan hyvinvointialueen palkkalistoille. Keskuskeittiö vuokrattiin vastaavasta ajankohdasta hyvinvointialueelle. Kunta liittyi Saimaan Tukipalvelut Oy:n osakkaaksi syksyllä 2022 ja on 1.1.2023 lähtien ostanut ateriat Saimaan Tukipalvelut Oy:ltä. Saimaan Tukipalvelut Oy ja Etelä-Karjalan hyvinvointialue toimivat kunnan entisessä keskuskeittiössä. Lainsäädäntö oli tehnyt hankalaksi kunnan ja hyvinvointialueen aikaisemman kaltaisen keskinäisen kaupankäynnin ja siten yhteistyön, väliin tarvittiin yhtiö. Lopputulokseksi saatiin kuitenkin se, että kuntalaiselle tärkeä lämmin ruoka valmistetaan kunnan keskuskeittiössä ja tämä oli kaiken valmistelun päätavoite. Erilaisia vaiheita selvityksiin liittyen oli paljon ja epätietoisuus kesti tuskastuttavan pitkään. Keittiön henkilöstö suoriutui työtehtävistään tässä todella vaikeassa tilanteessa esimerkillisesti.

Hyvinvointialueiden muodostumisen myötä valmisteltiin myös kunnan omaan organisoitumiseen liittyviä asioita. Kuntaan päätettiin perustaa kokoaikainen sivistystoimenjohtajan virka. Varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatuspäällikön virkanimike muutettiin varhaiskasvatuksen pedagogiseksi suunnittelijaksi ja uutena virkana perustettiin päiväkodin johtajan virka. Kansalaisopiston rehtori palasi kokoaikaiseksi rehtoriksi sen jälkeen, kun uusi sivistystoimenjohtaja syyskuussa 2022 aloitti viranhoidon. Näillä muutoksilla on haluttu varmistaa kuntastrategian sujuva arki.

Lisäksi loppuvuodesta 2022 valmisteltiin tulevaa alkuvuodesta 2023 tapahtunutta muutosta hyvinvoinnin eteen tehtävän työn koordinoimisessa. Jatkossa hyvinvoinnin koordinointi on osa sivistystoimen palveluihin kuuluvaa toimintaa ja sitä tehdään yhdessä Luumäen kunnan kanssa.

Muutokset eivät tähän lopu, ja työn alla on TE-2024 uudistuksen valmistelu. Tätä on kuntatyö ollut jo vuosia, muutosta muutoksen perään. Ajassa täytyy pysyä ja oli tilanne mikä tahansa, oman kunnan etua on pystyttävä valvomaan ja välillä vähän taistelemaan sen puolesta!

Tilahaasteitakin meillä on ollut yllin kyllin, mutta niihinkin olemme löytäneet väliaikaisia ratkaisuja ja tulevaisuudessa myös ratkomme ne pysyvämminkin. Päiväkoti Kissan-kello muutti väistöön maaliskuun alussa vuonna 2023 entiseen kunnan vanhainkotiin, Luotsinakin tunnettuun hienoon kartanomalliseen rakennukseen maaseutumaisessa. Kunnanvirastolle piirretään väistötiloja kunnanviraston läheisyyteen. Kunnanviraston muuton yhteydessä meillä on mahdollisuus kehittää myös asiakaspalvelua sijoittamalla joitain palveluita enemmän kirjaston yhteyteen.

Kuntakuva on ollut kaikista muutoksista huolimatta hyvä ja positiivisesti kehittyvä. Viestintää, somenäkyvyyttä erityisesti, on lisätty. Verkkosivu-uudistus on työn alla. Kunnan vuokra-asuntojen riittävydestä on jouduttu keskustelemaan, koska oli pitkään kuukausia, ettei kunnassa ollut kuntakonserniin kuuluvissa kiinteistöissä yhtään tyhjää vuokra-asuntoa. Muuttovoittoa vuonna 2022 tuli 60 asukasta ja asukasluku laski historiallisen vähän, vain viisi henkilöä.

Yhdessä toimien selviämme kaikenlaisesta muutoksesta ja myllerryksestä. Yhdessä toimien on mukavaa jakaa myös ilon hetket ja helpompaa hoitaa myös epäonnistumiset. Yhteisöllisyys on Savitaipaleen voimavara, pitäkäämme siitä aarteesta huoli. Keskustellaan, kuunnellaan, kehitytään ja parannetaan – olivat tulevat ajat sitten miten tahansa tuskaisilta kuulostavia. Taas kerran tuon esille sen, että olkaamme kaikki kuntamme markkinoijia, annetaan sen hyvän kellon kuulua todella kauas! Se on meille kaikille etu.

Savitaipale 27.3.2023

Johanna Mäkelä
kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuustoon kuuluu 21 jäsentä sekä 18 varajäsentä.

Valtuuston poliittiset voimasuhteet:

KESK	10
SDP	2
KOK	1
Pro Savitaipale	4
KD	1
PS	2
Vihreä liitto	1

Valtuusto kokoontui vuonna 2022 viisi kertaa ja käsiteltäviä asioita oli 35 kpl.

Valtuusto
Jäsenet
Koskinen Jouko, puheenjohtaja
Saramies Jouko, 1. varapuheenjohtaja
Kotirinta Kari, 2. varapuheenjohtaja
Hölsä Janne
Hölsä Maiju
Hömppi-Keränen Anne
Jurvanen Jukka
Kauppi Tuula
Kekki Tero
Kilpi Liisa
Kylliäinen Juhani
Kylliäinen Kyösti
Lantta Jari
Liimatainen Juhana
Myyrä Seppo
Nikkilä Airi
Pylkkö Heikki
Rikkilä Kari
Valsi Anu
Vuorinen Jukka
Ässämäki Pekka

Kunnanhallitus

Kunnanhallitukseen kuuluu seitsemän jäsentä sekä kullekin henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallituksen tehtävänä on johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja ja pöytäkirjanpitäjänä hallintojohtaja.

Kunnanhallituksen poliittiset voimasuhteet:

KESK	3
SDP	1
Pro Savitaipale	1
KD	1
PS	1

Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2022 aikana 18 kertaa ja käsitteli 152 asiaa.

Kunnanhallitus	
Jäsenet	Varajäsenet
Hölsä Janne, puheenjohtaja	Vuorinen Jukka
Lantta Jari, 1. varapuheenjohtaja	Ässämäki Pekka
Kilpi Liisa, 2. varapuheenjohtaja	Solehmainen Lea
Hölsä Maiju	Karhula Jarmo
Kauppi Tuula	Kokkola Susanna
Kylliäinen Juhani	Myyrä Seppo
Nikkilä Airi	Valsi Anu

Lautakunnat ja muut toimielimet

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakuntaan kuuluu viisi jäsentä ja varajäsenet siinä järjestyksessä, kuin he tulevat varsinaisten sijaan. Esittelijänä toimii keskusvaalilautakunnan sihteeri.

Keskusvaalilautakunta sekä vaalilautakunta ja vaalitoimikunta toimittavat kunnassa eduskuntavaalit, presidentinvaalit, europarlamenttivaalit, kuntavaalit ja aluevaalit, siten kuin vaalilaissa on säädetty ja oikeusministeriön kutakin vaalia varten erikseen antamat ohjeet edellyttävät.

Keskusvaalilautakunta kokoontui vuonna 2022 neljä kertaa ja käsitteli viisi asiaa.

Keskusvaalilautakunta	
Jäsenet	Varajäsenet
Jäkälä Vesa, pj.	Niiva Vesa
Lindqvist Kaarina, vpj.	Lyijynen Tuire
Kirjavainen Anneli	Rautio Aila
Koskenranta Esa	Niemi Juha
Grenfors Auli	Kallio Paavo

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakuntaan kuuluu seitsemän jäsentä ja kullekin henkilökohtainen varajäsen. Lisäksi Lemi nimeää edustajansa lautakuntaan. Esittelijänä toimii sivistystoimenjohtaja.

Sivistyslautakunta kokoontui vuonna 2022 yhdeksän kertaa ja käsitteli 61 asiaa.

Sivistyslautakunta	
Jäsenet	Varajäsenet
Kekki Tero, pj.	Tohmo Ilkka
Valsi Anu, vpj.	Kotila Mirka
Kaskenpää Laura	Mentula Jaana
Kokkola Susanna	Vainikka Tiina
Pekkanen Jorma	Näkki Harri
Myyrä Seppo	Juuti Janne
Vuorinen Jukka	Virtanen Teemu
Nikkilä Airi, kunnanhallituksen edustaja	

Tekninen lautakunta

Teknisessä lautakunnassa on seitsemän jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä toimii tekninen johtaja.

Tekninen lautakunta kokoontui vuonna 2022 kahdeksan kertaa ja käsitteli 58 asiaa.

Tekninen lautakunta	
Jäsenet 1.8.2021 alkaen	Varajäsenet
Liimatainen Juhana, pj.	Nikkilä Rauno
Ässämäki Pekka, vpj.	Virtanen Teemu
Enberg Heli	Saimalahti Maija
Hömppi-Keränen Anne	Keränen Jyrki
Immonen Kari	
Kotila Mirka	Valsi Anu
Pylkkö Heikki	Jokela Ulla
Kylliäinen Juhani, kunnanhallituksen edustaja	

Tarkastuslautakunta

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä ja kullekin henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2022 kuusi kertaa ja käsitteli 33 asiaa.

Tarkastuslautakunta	
Jäsenet	Varajäsenet
Kylliäinen Kyösti, pj.	Kontunen Jouni
Rikkilä Kari, vpj.	Outinen Tauno
Jurvanen Jukka	Niemi Juha
Saimalahti Maija	Enberg Heli
Salonen Riitta	Alaoutinen Hilke

Kunnan vaikuttamistoimielimiä koskeva sääntely on koottu kuntalakiin. Vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto.

Nuorisovaltuusto valitsee keskuudestaan puheoikeuden omaavan edustajan kunnanvaltuustoon, sivistyslautakuntaan ja tekniseen lautakuntaan. Nuorisovaltuusto on valinnut edustajansa helmikuussa 2022.

28.3.2022 kunnanhallitus päätti, että nuorisovaltuuston kunnanvaltuustoon valitsema edustaja saa osallistua puheoikeudella myös kunnanhallituksen kokouksiin.

Nuorisovaltuuston edustajat:

Kunnanhallituksessa ja -valtuustossa	Arttu Rautiainen
Sivistyslautakunnassa	Minttu Uotila
Teknisessä lautakunnassa	Aleksi Pekin

Valtuustokaudelle 1.8.2021 - 31.5.2025 nimettiin uusi, ensimmäistä kertaa yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto.

Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui vuonna 2022 viisi kertaa ja käsitteli 23 asiaa.

Vanhus- ja vammaisneuvosto 1.8.2021 alkaen	
Jäsenet	Varajäsenet
Valsi Anu, sivlan edustaja, pj.	Kokkola Susanna
Saramies Jouko, kh edustaja, vpj.	Kylliäinen Juhani
Häkkinen Paula	Koistinen Liisa
Kilpi Liisa	Siltamaa Jussi
Kokkola Reino	Toura Riitta
Heinikainen Pirjo	Pesu Maarit
Peltoniemi Laura	Kilkinen Hanna
Ahopalo Johanna 30.4.2022 asti Kunttu Katriina 1.5.2022 alkaen Teräväinen Pirjo	
Pylkkö Arja	Vainikka Irma
Saimalahti Maija	Karine Eija
Enberg Heli, teklan edustaja	Pylkkö Heikki
Järvinen Viivi 8.3.2022 asti Torikka Marianne 3.5.2022 alkaen	
Pihlajamäki Kristiina	
Hokkanen Sari	

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen talouden kehitys

Valtiovarainministeriön 20.12.2022 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan BKT:n arvioidaan supistuvan Suomessa 0,2 prosenttia vuonna 2023. Yksityinen kulutus vähenee, kun hintojen nopea nousu heikentää kotitalouksien reaalisia käytettävissä olevia tuloja. Valtiovarainministeriön laatiman katsauksen mukaan BKT:n kasvu toipuu vuonna 2024 1,2 prosenttiin, kun inflaatio hidastuu ja tulojen kasvu nopeutuu. Vuoden 2023 työllisyyden lievästä laskusta huolimatta työllisyystilanne säilyy hyvänä ja työllisyysaste nousee vuoteen 2025 mennessä 74,4 prosenttiin. Vuosina 2025–2027 BKT:n kasvun arvioidaan olevan talouden potentiaalista kasvua nopeampaa, noin 1,4 prosenttia vuosittain.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema on kohentunut reippaasti nopean nimelliskasvun ja työllisyyden kasvun vetämänä. Alijäämä alkaa kasvaa uudelleen vuonna 2023, kun talouskasvu ja siten verotulojen kasvu hiipuvat, minkä lisäksi mm. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt toimet ja kohonneet velanhoitokustannukset kasvattavat erityisesti valtion menoja. Kasvavien alijäämien ja hidastuvan nimelliskasvun myötä viime vuosina supistunut julkinen velkasuhde alkaa uudelleen kasvaa vuonna 2023. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon mittavat alijäämät sekä kohonneet velanhoitokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla lähitulevaisuudessa. Lähde Valtiovarainministeriön Taloudellinen katsaus 20.12.2022.

Kuntatalous on vuoden 2022 jäljiltä juuri ja juuri tasapainossa. Vanhan kuntatalouden viimeisenä vuonna investoinnit huomioiva rahoitusjäämä oli 300 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kuntaliiton vuoden 2022 ennakkollisen tilinpäätösanalyysin mukaan kuntien menot kasvoivat ripeästi, kuntien talous eriytyy vauhdilla ja hyvää tulosta selittävät lähinnä poikkeukselliset, kertaluonteiset tekijät. Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempiin kahteen vuoteen mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos nousi 1,3 miljardiin euroon hyvien verotulojen ja poikkeuserien vuoksi. Tilikauden tulosta ei kuitenkaan yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina.

Kuntaliiton toimitusjohtajan mukaan vuoteen 2022 osui paljon kertaluonteisia tulosta parantavia tekijöitä. Kuntien myyntivoitot olivat poikkeuksellisen suuria, lähes 900 miljoonaa euroa, sillä monessa kunnassa myytiin sote-kiinteistöjä. Suuren huolen aiheuttaa menojen voimakas kasvu.

Kuntatalouden kulut kasvoivat vanhojen kuntien viimeisenä vuonna 2022 vauhdilla: 5 prosenttia. Kulukehitys todennäköisesti kasvaa vielä ennakkoarvioista, sillä luvut eivät vielä Kuntaliiton ennusteissa sisällä kaikkia sote-kuntayhtymien laskutuksia. Korona aiheutti viime vuonna yhä kustannuksia, mutta kunnat saivat niihin kompensatioita. Tilinpäätöksissä näkyy ripeä talouskasvu ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Nämä näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi viime vuonna peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia.

Kuntaliiton varatoimitusjohtajan mukaan kuntakentän taloudellinen eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Tilikauden tulos oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Vuosikatteet pysyivät

yli 100 000 asukkaan kaupungeissa lähes ennallaan mutta heikkenivät pienemmissä kunnissa. Taloudellinen tulos taottiin Etelä-Suomessa, kun taas Itä-Suomessa tulokset heikentyivät.

Lisäksi on todettu, että kaikki Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset eivät välittyneet kuntatalouteen voimallisesti vielä 2022. Energiakustannukset nousivat 8 prosenttia, mutta nousupainetta jää vielä kuluvalle vuodelle. Yleinen korkotason nousu ei näy vielä kuntien korkokuluissa kuntien korkean suojausasteen vuoksi. Lähden Kuntaliitto, kunnat.net –verkkosivu.

Alueen työllisyyden kehitys

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen tammikuussa 2022 julkaiseman työllisyyskatsauksen mukaan joulukuun lopussa Kaakkois-Suomessa oli 14 719 (15 663 edellisenä vuonna) työttöntä työnhakijaa. Työttömien määrä väheni 6 % edellisvuoden joulukuuhun verrattuna. Koko maassa työttömien määrä vähentyi 5 % edellisvuodesta.

Julkaistun tilaston mukaan työttömien osuus työvoimasta 31.12.2022 oli seuraava:

- koko maa	9,9
- Kaakkois-Suomi	11,5
- Etelä-Karjala	11,4
- Lappeenrannan seutukunta	10,7
- Savitaipale	9,7

Työttömänä oli vuoden 2022 lopussa Savitaipaleella 128 henkilöä (138 ed. vuonna), joista pitkäaikaistyöttömiä oli 29 (36) henkilöä ja alle 25-vuotiaita 7 (6) henkilöä. Vuoden vaihteessa avoimia työpaikkoja Savitaipaleella oli ELY-keskuksen katsauksen mukaan 31 (15).

Alueen väestökehitys

Koko Etelä-Karjalan alueella on ollut laskeva väestötrendi jo pidemmän aikaa. Samaan aikaan ikääntyvien ikäluokkien prosentuaalinen määrä on kasvanut. Vuonna 2008 kunnan asukasluku oli 4023 asukasta. Keskimäärin asukasluku on vähentynyt viimeisten vuosien aikana noin 60 henkilöllä. Vuosi 2022 muodostaa tähän kehitykseen positiivisen poikkeuksen, sillä asukasluku väheni vain 5 henkilöllä. Savitaipaleen kunta oli vahvasti muuttovoittoinen 178 tulijalla, kun vain 118 henkilöä muutti kunnasta pois. Kunnassa on tehty markkinointitoimenpiteitä positiivisen kuntakuvan välittämiseksi, mutta varmasti yleisemminkin valtakunnan yleiset suuntaukset maallemuuton lisääntymisestä esim. koronan seurauksena ovat heijastuneet myös Savitaipaleelle. Kunnan asukasluvuksi 31.12.2022 on ennakkolisissa väestötilastoissa merkitty 3256 asukasta

Kunnan joulukuussa 2021 hyväksymän kuntastrategian mukaisesti kunnan eri toimenpiteillä kehitetään erityisesti lapsiperheiden palveluita. Lisäksi suunnitelluilla toimenpiteillä parannetaan kuntakuvaa ja houkutellessaan kuntaan uusia muuttajia. Yhtä lailla tärkeää on pitää huoli nykyisistä asukkaista ikään katsomatta ja huomioida palvelutarjonnassa erityisesti vanhempien ikäluokkien suuri osuus kunnan asukasmäärästä.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuosi 2022 sisälsi lukuisia muutoksia

Vuonna 2022 valmistauduttiin 1.1.2023 tilanteeseen hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa. Valmistelua Eksoten ja Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen toiminnan siirtämiseen Etelä-Karjalan hyvinvointialueen vastuulle oli erilaisissa vaiheissa valmisteltu jo joidenkin vuosien ajan. Vuoden 2021 lopussa yllättäen nousi esille hankintalain este tukipalveluiden kohdalla: kunta ei enää voisi myydä ruokapalveluita suoraan hyvinvointialueelle. Tämän ratkaisemiseksi yritettiin aluksi löytää maakunnallinen ratkaisumalli niiden pienten kuntien kanssa, jotka eivät kuuluneet vielä Saimaan Tukipalvelut Oy:n omistajiin. Yhteistä ratkaisua ei löydetty. Keskuskeittiön henkilöstö siirtyi hyvinvointilainsäädäntöön perustuen hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023 ja kunta vuokrasi keskuskeittiön hyvinvointialueelle. Syksyllä kunta liittyi Saimaan Tukipalvelut Oy:n osakkaaksi ja ostaa 1.1.2023 alkaen tarvitsemansa ateriat em. yhtiöltä. Saimaan Tukipalvelut Oy ja Etelä-Karjalan hyvinvointialue toimivat kunnalta vuokratuissa keskuskeittiössä ja näin menetellen niin hyvinvointialue kuin kunta saavat Savitaipaleen keskuskeittiössä valmistettua ruokaa. Järjestelyn selvittäminen venyi tuskastuttavan pitkälle loppuvuoteen 2022 ja oli luonnollisesti henkilöstölle raskas prosessi.

Vuoden 2022 aikana selvitettiin myös palveluasumisen ratkaisua. Erilaisten tarveselvitysten kautta hankkeen laajuudeksi muodostui 60 asunnon hoivakotikokonaisuus. Rakennuttajana ja rakennuksen omistajana toimii Suomen Hoiva ja Asunto Oy. Kunnan rooli hankkeessa on toimia tontin vuokraajana. Lisäksi kunta valmistelee tarvittavan kaavamutoksen alueelle. Kunta toimii yhteistyössä palvelutalohankkeen toimijoiden kanssa yhteisten P-alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa. Kunta vastaa sähkön varavoimakoneen sekä sähköpääkeskuksen siirrosta pois tulevan rakennuksen paikalta. Etelä-Karjalan hyvinvointialue vuokraa rakennuksen.

Rakennusta suunnitellaan parhaillaan ja se sijoittuu hyvinvointiaseman ja keskuskeittiön viereen. Nopeimmillaan rakennus olisi käyttöön otettavissa loppuvuodesta 2024.

Savitaipaleen Vanhaintuki ry oli jo pitkään sinnitellyt heikon maksuvalmiuden kanssa. Tilanne kääntyi kohti loppuvuotta mentäessä aina vain heikommaksi ja yhdistys on päättänyt jättämään konkurssihakemuksen 20.3.2023. Tämä aiheuttaa kunnalle merkittävän noin 1,7 milj. euron takausvastuun realisoitumisen. Tärkeintä on kuitenkin ollut se, että yhdistys ja hyvinvointialue ovat kyenneet hoitamaan hoivan siirtymisen Vanhaintuelta Etelä-Karjalan hyvinvointialueen vastuulle ilman, että asukkaille on konkursista aiheutunut merkittävää haittaa. Lähikuukausina selviää myös muiden toimintojen mahdollinen jatko, tämä tietenkin edellyttää myös ratkaisuja Vanhaintuen kiinteistöjen omistukseen liittyen.

Osana kuntastrategiaa tehtiin myös merkittäviä ratkaisuja sivistystoimen johtamisjärjestelyihin. Hyvinvointialueuudistuksen myötä sivistyspalveluiden rooli kunnan toimialoista korostui entisestään. Myös kuntastrategiaa laadittaessa oli nostettu tarve sujuvan arjen palveluista mm. varhaiskasvatuspalveluita korostaen. Valmistelussa päädyttiin siihen, että kansalaisopiston rehtori palasi täysiaikaiseen rehtorin viran hoitamiseen ja kuntaan palkattiin kokoaikainen sivistystoimenjohtaja. Lisäksi varhaiskasvatukseen perustettiin päiväkodin johtaja ja aiemmin varhaiskasvatuspäällikön virka muutettiin pedagogisen suunnittelijan viraksi.

Lisäksi vuoden 2022 aikana valmisteltiin hyvinvointiin liittyvää muutosta. 1.3.2023 alkaen hyvinvointiasiantuntija (aiemmin palvelujohtaja) toimii osana sivistyspalveluita. Hyvinvointiasiantuntijan työpanoksesta puolet myydään Luumäen kunnalle ja näin toivotaan saavan synergiaa kahden kunnan hyvinvointityössä. Tätä tukee erinomaisesti myös se, että Luumäellä on vastaavanlainen organisaatiorakenne. Virkajärjestely heijastui erityisesti myös hallintopalveluihin hallintojohtajan toimenkuvaan. Myös valmiusasioiden koordinoinnissa tapahtui muutos.

Samaan aikaan on myös aloitettu osallistuminen maakunnalliseen valmisteluun niin kotouttamisen kuin TE-2024 uudistuksen valmistelussa.

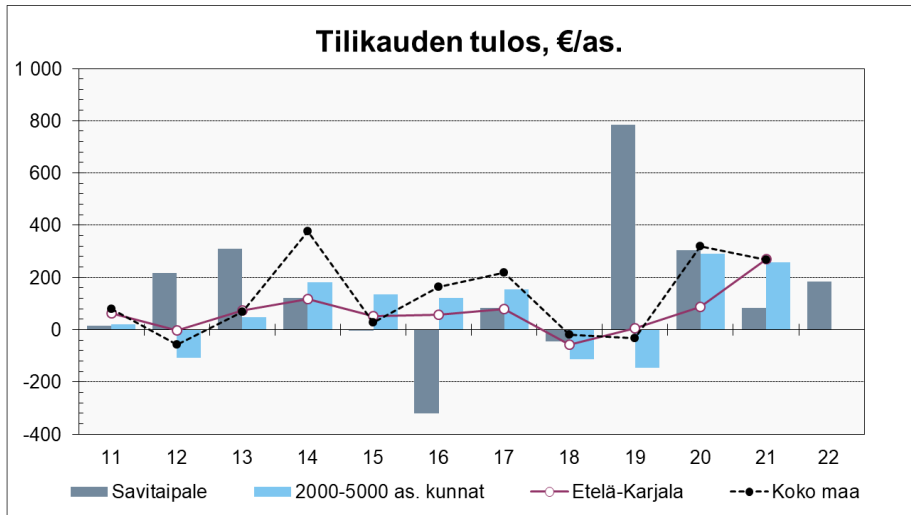
Kunta päätti loppukevästä 2022 vuokrata Savitaipaleen Vanhaintuelta 8 asuntoa ja solmi ns. kuntamallisopimuksen Imatran Vastaanottokeskuksen kanssa. Asuntoihin majoittui 8 ukrainalaista perhekuntaa. Heille on järjestetty kuntamallisopimuksen mukaisesti ns. kevyttä ohjausta sekä tulkkausapua. Oppivelvollisuusikäiset ukrainalaiset lapset ja nuoret osallistuvat kunnan järjestämään opetukseen. Kansalaisopiston kautta on aikuisille ukrainalaisille järjestetty etupainotteisesti suomen kielen opetusta samaan aikaan kun on odotettu maaliskuussa 2023 alkanutta TE-palveluiden järjestämää suomen kielen opetusta. Erityisesti kolmannen sektorin vapaaehtoistyö on ollut tämän kaiken toiminnan järjestämisessä merkityksellistä ja arvokasta.

Vuoden 2022 aikana selvitettiin Kissankellon sisäilmaongelmaa ja tutkimukset johtivat rakennuksen korjaustoimenpiteisiin. Loppusyksystä kartoitettiin tätä varten väistötiloja. Tilat löytyivät ns. kunnan entisestä vanhainkodista, tai viimeisimmin ryhmäkoti Luotsin tiloista. Kissankello muutti helmi-maaliskuun 2023 vaihteessa väistötiloihin. Syksyllä selvitettiin myös kunnanviraston sisäilmaan liittyvää tilannetta. Vuonna 2018 oli aiemmin suoritettun tutkimusraportin perusteella päädytty ratkaisuihin, joiden havaittiin syksyllä 2022 kuitenkin olevan riittämättömiä. Näin ollen on päädytty siihen, että myös kunnanvirasto siirtyy terveysturvallisiin väistötiloihin vuoden 2023 aikana.

Vuosi 2022 toteutui taloudellisilla mittareilla erinomaisesti. Ylijäämää on kertynyt vuoden 2022 ylijäämä mukaan lukien 8,24 milj. euroa. Kustannukset ovat kohonneet jokaisella toimialalla vastaavan yleisen kustannustason nousun mukaisesti. Vuodesta 2023 eteenpäin on valmistauduttava siihen, että pitkällä tähtäimellä on löydettävä talouden sopeuttamiskeinoja vastaamaan mm. alhaista syntyvyyttä ja pieneneviä ikäluokkia.

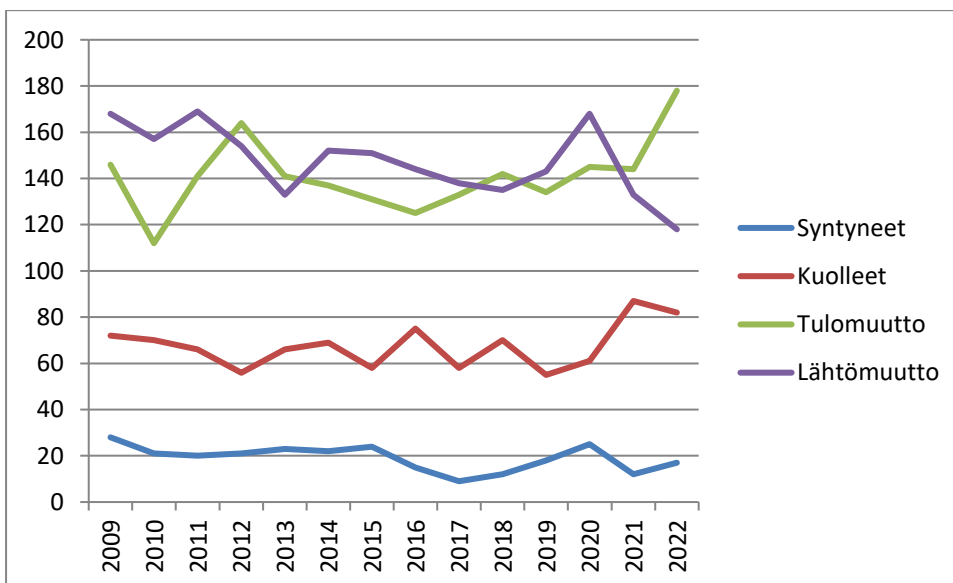
Tilikauden tulos ja talouden tilanne

Kunnan tulee mitoittaa menot tuloihin nähden sopivaksi. Savitaipaleen kunnan tilikauden tulokset ovat viimeisten neljän vuoden aikana olleet ylijäämäisiä. Kaikkiaan kertynyttä ylijäämää kunnan taseessa 31.12.2022 on noin 8,24 milj. euroa. Vuoden 2022 tilikauden ylijäämä on 600.057,41 euroa. Alkuperäinen talousarvio oli tehty 220.780 euroa ylijäämäiseksi. Talousarviomuutosten jälkeen muutettu talousarvio osoitti 265.980 euron ylijäämää. Lopullinen talousarvio toteutui 334.077 euroa parempana. Toimintatuottoja kertyi noin 226.000 euroa enemmän kuin talousarviossa ja toimintakuluja säästyi noin 100.000 euroa talousarvioon verrattuna.

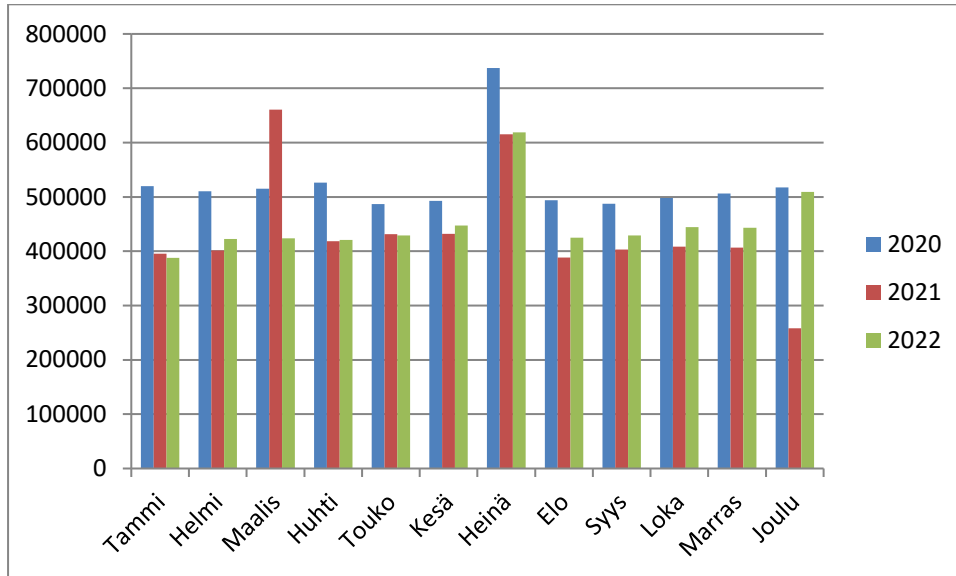
Savitaipaleen kunnan asukasluvun kehitys

Savitaipaleen kunnan asukasluku 31.12.2022 oli 3256 asukasta. Kuntaan syntyi 17 uutta kuntalaista ja kuolleita oli 82. Kunta oli muuttovoittaja jo toisena peräkkäisenä vuonna. Tulomuuttajia oli 178 henkilöä ja poismuuttajia 118 henkilöä. Syntyvyys, kuolleisuus, tulo- ja lähtömuutto ovat vaihdelleet vuosittain seuraavasti:

Lähde Tilastokeskus.

Kuva palkkamenoista kuukausittain vuosina 2020, 2021 ja 2022 (ei sis. sivukuluja):

Maatalouslomituksen lomapalkkavelkakäsittely aiheuttaa vertailukelvottomuutta vuosien kesä – ja joulukuun tietoihin (kirjattu kuluksi kesäkuulle 2021 ja tuloutettu lomapalkkavelan purkuna joulukuussa 2022 hieman yli 200 t€).

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Kunnan henkilöstön lukumäärä 31.12.2022 oli 150. Vuoden 2021 lopussa henkilöstömäärä oli 135. Henkilöstön lukumäärää kasvatti uusien virkojen ja toimien täyttö. Henkilöstön lukumäärään on sisällytetty vakinaiset, määräaikaiset ja työllistetyt.

Sairauspoissaoloja oli keskimäärin 16,4 kalenteripäivää/hlö (12,9 pv/hlö v. 2021) ja koulutuspäiviä oli 1,2 pv/hlö (1,3 pv/hlö v. 2021).

Henkilöstökulut v. 2022 olivat 7,1 miljoonaa euroa, josta palkkoja ja palkkioita oli 5,5 miljoonaa euroa.

Kunta noudattaa kaikessa tasa-arvoasioihin, työsuojelulainsäädäntöön ja yhteistoimintaan liittyviä lakeja. Yhteistyötoimikunta on kokoontunut säännöllisesti myös korona-aikana. Kunnalla on sopimus työterveyspalveluiden tuottamisesta Suomen Terveystalo Oy:n kanssa.

Henkilöstön työhyvinvointia on vahvistettu mm. mahdollistamalla taukoliikuntaa työyksiköissä sekä ePassilla. Lisäksi on otettu käyttöön polkupyöräetu.

Tarkempia tietoja henkilöstöstä löytyy erillisestä henkilöstöraportista v. 2022, joka tuodaan käsiteltäväksi yhtä aikaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen kanssa.

1.1.6 Ympäristöasiat

Lappeenrannan kaupungin organisaatioon kuuluva Lappeenrannan seudun ympäristötoimi hoitaa Savitaipaleen kunnan osalta ympäristönsuojelun, elintarvikevalvonnan, ympäristöterveyden ja eläinlääkintähuollon palvelu-, valvonta- ja kehittämistehtävät.

Jätehuollon kunnan alueella järjestää yhdeksän kunnan omistama Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy. Palveluihin kuuluvat kunnan järjestämä kuiva- ja biojätteen kuljetus, kunnan järjestämä pakkausjätteen kuljetus, ekopisteverkoston ylläpito, kehittäminen ja kuljetusten järjestäminen, keräystempaukset, kuntien vastuulla olevien jätteiden vastaanotto-, hyödyntämis- ja loppusijoitustoimintojen suunnittelu, toteutus ja ylläpito, yhdyskuntajätehuollon suunnittelu, lajitteluneuvonta, tiedotus ja valistus sekä jätehuollon hoitamisesta aiheutuvien maksujen laskuttaminen. Yhtiö raportoi taloudestaan ja toiminnastaan vuosikertomuksessaan. Yhtiön hallituksessa on mukana kunnan edustajana Kari Kotirinta.

Lämpö- ja vesihuollon moitteettomaan toimivuuteen kiinnitetään huomiota jatkuvasti. Kunnan omistamia metsiä hoidettiin metsänhoitosuunnitelman mukaisesti ympäristö- ja virkistysarvoja kunnioittaen kestävän kehityksen näkökohdat huomioon ottaen.

Savitaipaleen kunnalla on ympäristöstrategia, joka on käsitelty Kvalt 05.10.2020 § 30.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaisesti tilinpäätöksessä tulee antaa tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäytöstä. Laajan määritelmän mukaan korruptio voi olla lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa. Korruption erilaisia esiintymismuotoja voivat olla esimerkiksi:

- virka-aseman väärinkäyttö, lahjonta sekä lahjusten lupaaminen, pyytäminen ja ottaminen
- petos, kavallus, varastaminen ja yhteisten varojen väärinkäyttö
- uhkailu ja väkivallalla pakottaminen
- luottamuksellisen tiedon väärinkäyttö
- suosinta ja suosikkijärjestelmän ylläpito
- lakien ja määräysten kiertäminen
- tosiasioiden vääristely
- laitton seuranta ja tarkkailu
- velvollisuuksien laiminlyönti ja asioiden viivyttely
- huonon hallinnon suojeleminen ja salailu
- välinpitämätön johtamistyö
- epäeellisten ja epäasiallisten keinojen käyttäminen alaisiin.

Savitaipaleen kunnan päätöksenteossa ja kaikessa hallinnon toiminnassa on noudatettava hallintolaissa säädettyjä hyvän hallinnon perusteita. Niihin kuuluvat mm. hallinnon oikeusperiaatteet, jotka ohjaavat päätösharkintaa ja muuta asioiden käsittelyä. Kaikessa huomioidaan tasapuolinen kohtelu, johdonmukaisuus ja syrjimättömyys. Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaan viranomaisella ei saa olla vääriä vaikuttimia

eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin. Toiminta on asiallista ja puolueetonta. Lisäksi noudatetaan suhteellisuus- ja luottamuksensuojaperiaatteita.

Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Savitaipaleen kunnan taloudellinen tilanne on toistaiseksi hyvä. Taseeseen on kertynyt ylijäämiä 8,24 milj. euron verran. Vuosi 2022 oli viimeinen vuosi, kun sosiaali- ja terveystoimi oli Eksoten järjestäjävastuulla. Vuoden 2023 alusta lähtien sosiaali- ja terveystoimi sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta Etelä-Karjalan hyvinvointialueen hallintoon. Siirrolla on merkittävä vaikutus kunnan tuloslaskelmaan. Vuoden 2023 talousarvio on laadittu ylijäämäiseksi ja talousarviota tehdessä on ollut jonkin verran käytettävänä Kuntaliiton ja muiden viranomaisien laatimia arvioita esim. valtionosuuksista sekä verotulojen kertymisestä. Sen sijaan vuosien 2024-2025 suunnitelmat pohjautuvat hyvin epävarmoihin arvioihin tulevista tulovirtojen kehityksistä. Tiedossa on, että verorahoituksen määrä laskee merkittävästi aiemmasta ja kunnan on pystyttävä tuottamaan lakisääteiset palvelut niukkenevilla euroilla. Lopulliset vaikutukset selviävät vasta vuoden 2022 toteutumien perusteella.

Savitaipaleen kunnan negatiivinen väestökehitys on kuitenkin pidemmällä aikavälillä suurempi uhka kunnan taloudelle ja palvelutuotannolle. Väestökehityksen suunnan kääntämiseksi tai ainakin asukaslukumäärän vähenemisvauhdin hillitsemiseksi on kuntastrategiassa painotettu mm. sujuvaa arkea. Kunnan palvelut ovat pääosin hyviä ja saavat kiitosta, mutta tavoitteeksi on otettu kaiken parantaminen erityisesti kuntalaisilta, vapaa-ajan asukkailta ja muilta palveluita käyttäviltä saatavan palautteen perusteella. Tämä on tarkoittanut uusia panostuksia ja mm. sivistystoimen johtamisjärjestelmässä on tehty resurssia lisääviä virkaratkaisuja. Pitkäjänteisellä työllä uskomme pystyvämme hyödyntämään mm. etätyömahdollisuudet ja tuomaan esille maaseudun turvallisen ja helppona asuinympäristönä.

Venäjä hyökkäsi Ukrainaan 24.2.2022. Sota ja Venäjälle hyökkäyksen vuoksi asetetut pakotteet ovat aiheuttaneet pulaa raaka-aineista ja lannoitteista. Polttoaineet ovat kallistuneet, samoin ruoka. Energia ja erityisesti sähkön hinta on noussut moninkertaiseksi.

Savitaipaleen kunta on mukana Länsi-Saimaan kuntien elinvoimahankkeessa. Hankkeessa selvitetään konkreettisesti kunnan elinvoimaan vaikuttavia tekijöitä. Niukkenevien resurssien myötä on pystyttävä tietoon pohjautuen tekemään sellaisia supistuksia, joilla on mahdollisimman vähän negatiivisia vaikutuksia kunnan elinvoimaan sekä kuntalaisten hyvinvointiin. Lisäksi oikeanlaisilla lisäpanostuksilla yritetään vaikuttaa tuloja lisääviin muutoksiin.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toimintakertomuksessa on arvioitava merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä. Kunnan toimintaan vaikuttavat mm. strategiset riskit, toiminnalliset riskit, taloudelliset riskit ja vahinkoriskit.

Strategiset riskit

Kunnan asukasluvun alentuminen, alhainen syntyvyys sekä väestön ikärakenteen muutos huoltosuhteeltaan kestävämmäksi ovat riskejä. Uuden strategian avulla on panostettu kunnan elinvoimaan ja asukkaiden hyvinvointiin ja pyritty kääntämään asukasluku muuttovoiton puolelle, josta on jo saatu positiivisia tuloksia.

Toiminnalliset riskit

Omaisuuksien hankintaan ja sen hallintaan sekä sen myymiseen kiinnitetään jatkuvasti huomioita. Erityisesti kiinteistöjen merkitystä ja kuntoa sekä korjaustarvetta seurataan, jotta varmistetaan arvons säilyminen. Kunnantalon sisäilmaongelmia on selvitetty ja on päädytty käynnistämään väistötilojen hankinta mahdollisimman pian.

Henkilöriskien osalta keskeinen riski kohdistuu avainhenkilöiden työpanoksen saataavuuteen, ns. vaarallisen työyhdistelmän riskiin ja tietojärjestelmien toimivuuteen. Työn luonne on muuttunut sellaiseksi, että erityisosaamista vaaditaan eri tietojärjestelmien hallinnan osalta. Järjestelmien päivitysten, muutosten ja vaihtumisten osalta ollaan sidoksissa tietojärjestelmätoimittajiin. Meidän IT- ja talous Oy (Meita) hoitaa kirjanpidon, maksuliikenteen ja ostolaskujen skannauksen. Vaarallisten työyhdistelmien riskiä pyritään välttämään mahdollisuuksien mukaan. Avoimeksi tulleet virat ja toimet on saatu täytetyiksi kelpoisuusehdot täyttävillä henkilöillä. Kuntarekry -järjestelmän käyttöönotto on sujuvoittanut rekrytointeja ja sen avulla on saatu houkuteltua päteviä hakijoita avoimiin työpaikkoihin.

Tietojärjestelmien käyttöoikeuksia ja oikeuksien poistoja hallinnoi Meita ja järjestelmien pääkäyttäjät. Meita hoitaa taloushallintojärjestelmien palvelinalustan. Kunnassa ei ole tullut esiin tietoturvaongelmia. Tietojärjestelmien toimivuudessa on välillä ollut katkoja johtuen Meitan tai jonkun muun operaattorin toimista.

Maailmantalouden tilanne ja Ukrainan tilanne ovat kaikki riskejä, joiden ennakointiin pyritään varautumaan.

Taloudelliset riskit

Merkittävä epävarmuustekijä on kuntiin liittyvä verotulopohjan pieneneminen hyvinvointialueen muodostumisen myötä. Myös TE2024 -uudistus vaikuttaa kunnan toimintaan lainsäädännön muutosten myötä ja muutosten vaikutukset ulottuvat väistämättä myös palveluverkon ylläpitämiseen.

Rahoitusriskeihin liittyen kunnan ja konsernin lainamäärä on kohtuullinen ja lainoja on pystytty lyhentämään lainasuunnitelman mukaisesti. Korkotaso ei myöskään ole nousut kriittisesti. Sen sijaan takausriskeistä realisoitunee kunnan antama takaus

Savitaipaleen Vanhaintuki ry:n noin 1,7 milj. euron lainoista Vanhaintuki ry:n konkurssihakemuksen seurauksena.

Vahinkoriskit

Omaisuusriskit ja toiminnan vastuuriskit ovat hallinnassa. Vakuutukset ovat ajantasaiset ja tarvittavat tarkistukset tehdään vuosittain yhdessä vakuutusyhtiön kanssa. Samassa yhteydessä tarkistetaan omaisuusriskivakuutus –luettelo. Luettelo päivitetään pitkin vuotta ja tiedot muutoksista ilmoitetaan vakuutusyhtiöön.

Mahdollisiin sähkökatkoksiin on varauduttu varustamalla tärkeimmät kohteet, mm. kunnantalo, hyvinvointiasema ja kaukolämpölaitos varavoimakoneella.

1.2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kunnanhallitus vastaa kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnanvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden pohjalta. (KuntaL 14 §, 39 §) Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee siten olla järjestelmällisiä ja dokumentoituja.

Säännöt, ohjeet, toimivallan jako

Valtuusto on päättänyt sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa koskevat periaatteet 15.12.2014. Sisäisen valvonnan järjestäminen on kuvattu sisäisen valvonnan ohjeissa kvalt 17.12.2012. Lisäksi hallintosäännössä on määräykset sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Konserniohje on päivitetty.

Riskienhallinta; tunnistus, analysointi, hallinta ja dokumentointi

Toimialat ovat päivittäneet osaltaan riskikartoitukset. Kunnan toiminnoissa riskienhallinta on osa arkipäivän työtehtäviä sekä suunnittelua. Pienen kunnan etu on, että mahdollisiin riskihavaintoihin voidaan puuttua nopeasti. Vastaavasti henkilöressurssien niukkuus ja henkilövaihdokset voivat aiheuttaa tietokatkoja. Pienessä organisaatiossa on yksittäisten henkilöiden toimenkuvissa paljon erikoisosaamista ja henkilövaihdosten yhteydessä häviää ns. hiljaista tietoa. Prosessia kehitetään edelleen ja esimiehille järjestetään koulutusta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta. Tietoturvaan on kiinnitetty huomiota.

Hankerahaa on saatavilla myös kuntien käyttöön. Hankerahalla järjestetty toiminta edellyttää hankkeen systemaattista seuranta ja dokumentointia.

Valvontatoimenpiteet; erilaiset kontrollit, suojaukset, sopimusten hallinta

Esteellisyysäännökset päätöksenteossa on otettu huomioon ja merkitty tapauskohtaisesti pöytäkirjoihin.

Kaikki viranhaltijapäätökset on tehty kirjallisina ja toimitettu ylemmän viranomaisen tietoon kokouksittain. Käytössä on Dynasty-asianhallintajärjestelmä, jolla kokousten esityslistat ja pöytäkirjat tehdään.

Laskujen käsittelykiertoon liittyvien tietojärjestelmän käyttöoikeuksien tarkistus ja havaittujen muutostarpeiden käsittelyä tehdään säännöllisesti. Ostolaskujärjestelmä vaihtui uuteen ohjelmaan.

Kunnan eri toimialoja koskevien sopimusten seuranta ja valmistelua on tarkennettu. Yrityksille ja yhteisöille tehtävät vuokrasopimukset sidotaan kiinteistöjen ylläpidon kustannusindeksiin ja tarkistetaan vuosittain.

Dynasty-asianhallinnassa on käytössä sopimushallinta, jonne kaikki tehtävät sopimukset kirjataan. Alkuperäiset sopimukset on arkistoitu asianmukaisesti. Näin sopimusten hallintaa ja seuranta on voitu tehostaa, koska järjestelmä muistuttaa määräajoista.

Asianhallintaa kehitetään tiedonhallintalain edellyttämien vaatimusten mukaisesti. Kirjaamatoimintaa korostetaan asioiden asianmukaisessa kirjaamisessa. Asianhallintajärjestelmän päivitys uudempaan versioon käynnistyi ja järjestelmä saadaan käyttöön kevään 2023 aikana.

Tieto ja tiedonvälitys; avoimuus ja hyvä tiedonhallintatapa, raportointi, viestintä, esim. erilaiset riskit

Talouden toteumaraportit on toimitettu kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle. Talouden ja maksuliikenteen seuranta on säännöllistä, toimialat seuraavat omaa talouttaan siten, että seurannan avulla pystytään reagoimaan muutostarpeisiin.

Tietojärjestelmien parempi hyödyntäminen huomioidaan päivittäisissä työtehtävissä ja tiedonsiirrot eri järjestelmistä toiseen on osattava tarkistaa asianmukaisesti.

Kuntarekryn käyttöönotto on parantanut kunnan tavoitettavuutta esim. poissaolotilanteissa, koska järjestelmä on useamman kuin yhden henkilön käytettävissä.

Asiat on valmisteltu käsiteltäväksi ilman aiheetonta viivytystä, samoin päätöksistä on tiedotettu välittömästi pöytäkirjojen tarkastuksen jälkeen. Kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien pöytäkirjat ovat nähtävillä kunnan verkkosivuilla. Lisäksi kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston esityslistat julkaistaan kunnan verkkosivuilla ennen kokousta.

Johtoryhmällä, esihenkilöillä ja henkilöstöllä on ollut käytettävissään riittävän oikeaa tietoa, oikea-aikaisesti ja riittävän oikeassa muodossa johtamisen ja siihen sisältyvän sisäisen valvonnan kannalta. Tiedonkulkua hoidetaan palaverissa, tiedotustilaisuuksissa ja sähköpostilla. Johtoryhmän muistiot jaetaan henkilöstölle sähköpostin välityksellä.

Seuranta ja arviointi

Varojen käytön valvonta on ollut systemaattista ja säännöllistä kunnan kaikissa toimielimissä eikä valvonnassa ole havaittu olennaisia ongelmia. Tehtävät, vastuut ja velvollisuudet on toimielimittäin määritelty varsin selkeästi.

Toimintatapoja kehitetään ja päivitettävillä säännöillä, ohjeilla ja menettelyillä varmistetaan henkilökunnan riittävä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osaaminen, väärinkäytösten ehkäiseminen ja toteutuneista/realisoituneista riskeistä asianmukaisesti raportointi.

Kiinteistöjen asianmukaisella hoidolla sekä tarkoituksenmukaisella hankinnalla ja käytöllä voidaan vähentää taloudellisten riskien uhkaa sekä ylläpitää omaisuuden arvoa. Kiinteistöjen pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) kattavuutta laajennetaan ja omaisuuden arvon säilyttämiseen tähtäviä toimenpiteitä kehitetään.

Kunnan kiinteistörekisteriä on päivitetty vastaamaan valtakunnallista kiinteistötietojärjestelmää.

Kunta on mukana Lappeenrannan hankintapalveluyksikössä, joka huolehtii sopimusten tekemisestä ja niiden ylläpidosta yhteishankintojen osalta.

Ohjeistuksen ja toimintatavan ulottaminen osana konsernivalvontaa myös osaksi kunnan tytäryhteisöjä on jo käynnistetty.

Kunnanhallituksen kokonaisarvio keskeisistä johtopäätöksistä sekä kehittämistoimenpiteistä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on toteutettu riittävällä tasolla. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta koulutetaan esihenkilöitä ja toimielimiä. Systemaattista ja dokumentoitua riskienhallinnan prosessin jalkauttamista osaksi arkipäivän rutiineja jatketaan. Pienessä kunnassa aktiivinen johtoryhmätyöskentely korvaa hyvin arkista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suorittamista. Tiedonhallinnan ja tiedonhallintalain vaatimukset kaikkien työtehtävissä korostuvat entisestään.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelmalla selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen tulorahoituksen riittävyyttä. Tuloslaskelman toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuosikate eli kunnan rahoitustulos ilmoittaa, riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut		
1 000 €	2022	2021
Toimintatuotot	3 506	3 625
Valmistus omaan käyttöön	4	0
Toimintakulut	-28 892	-27 974
Toimintakate	-25 382	-24 349
Verotulot	13 143	13 753
Valtionosuudet	13 885	12 877
Korkotuotot	24	25
Muut rahoitustuotot	10	6
Korkokulut	-50	-56
Muut rahoituskulut	-3	0
Vuosikate	1 627	2 256
Suunnitelmapoistot	-1 034	-1 090
Arvonalentumiset	7	-895
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	600	272
Varausten muutos	0	0
Rahastojen muutos	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	600	272
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	12,14 %	12,96 %
Vuosikate/Poistot,%	158,43 %	113,69 %
Vuosikate, €/asukas	499,72	692,12
Asukasmäärä	3 256	3 260

Arvonalentumisiin on vuonna 2021 kirjattu lisäpoisto puretun terveyskeskuksen jäljellä olleen hankintamenon osalta.

1.3.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä lasket-
tavien tunnuslukujen avulla.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut		
1 000 €	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 627	2 256
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-677	-760
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 039	-966
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6	3
Toiminnan ja investointien rahavirta	-83	534
Rahoituksen rahavirta		
Antolainan muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-50	0
Antolainasaamisten vähennykset	116	70
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-611	-792
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomaisen muutokset	-14	-23
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	223	165
Korottomien velkojen muutos	552	-308
Rahoituksen rahavirta	215	-887
Rahavarojen muutos	132	-353
Rahavarat 31.12.	5 178	5 045
Rahavarat 1.1.	5 045	5 398
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	5 852	4 667
Investointien tulorahoitus %	156,65 %	233,64 %
Laskennallinen lainahoitokate	2,97 %	3,63 %
Kassan riittävyys, pv	60,05	61,82
Asukasmäärä	3 256	3 260

Rahoituslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä= rahoituslaskelman välitulos viimeiseltä 5 vuodelta yhteensä

Investointien tulorahoitus, %=100*Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate=(vuosikate+korkokulut)/korkokulut+laskennalliset lainalyhennykset)

Kassan riittävyys, pv=365 pv * Rahavarat 31.12./Kassasta maksut tilikautena

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Se ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on positiivinen.

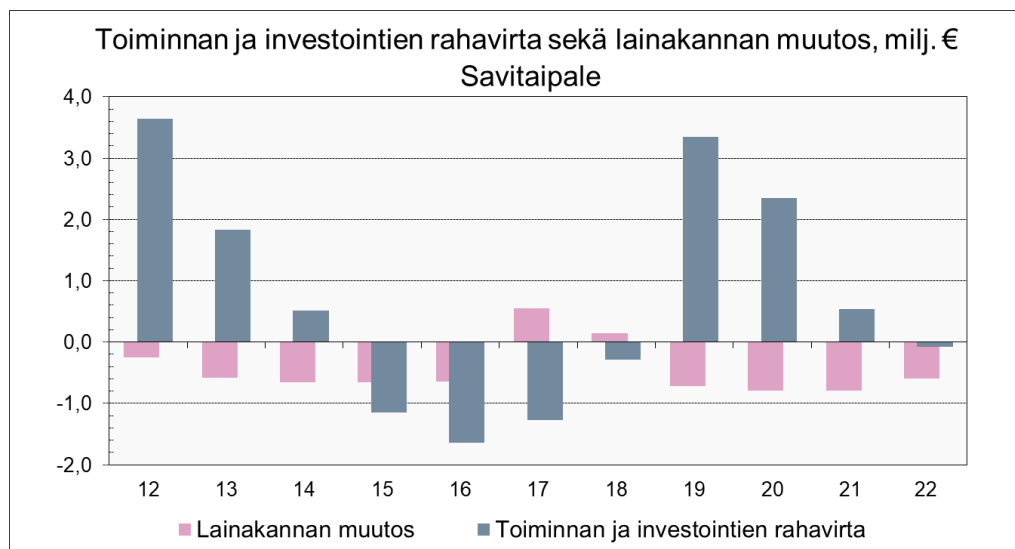
Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo, paljonko investointien omarahoitusmenosta on katettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavaroilla.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvat velvoitteet. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen korolliset lainat kahdeksalla, mikä tarkoittaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo jää alle yhden, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Lainanhoitokate on todellisten lainanlyhennysten mukaisesti laskettu tunnusluku, joka kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tämä tunnusluku voidaan esittää kunnan tilinpäätöksessä. Konsernitilinpäätöksessä tunnuslukuna on laskennallinen lainanhoitokate.

Kassan riittävyys kuvaa kunnan maksuvalmiutta. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Kunnan kassan riittävyys vuonna 2022 oli noin 60 päivää.

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

1.4.1 Tase ja sen tunnusluvut

Tase ja sen tunnusluvut		
1 000 €	2022	2021
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0	0
Muut pitkävaikuttiset menot	584	696
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	892	818
Rakennukset	11 510	11 811
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 332	2 326
Koneet ja kalusto	198	205
Keskeneräiset hankinnat	246	0
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 618	4 513
Muut lainasaamiset	1 041	1 107
Muut saamiset	241	241
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahj.rahastojen erityiskatt.	1 138	1 087
Muut toimeksiantojen varat	3	
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	0	0
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	683	848
Lainasaamiset	54	108
Muut saamiset	42	39
Siirtosaamiset	110	117
Rahat ja pankkisaamiset	5 178	5 045
VASTAAVAA YHTEENSÄ	28 869	28 960

1 000 €	2022	2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	11 773	11 773
Edellisten tilikausien yli-/alijäämät	7 644	7 372
Tilikauden yli-/alijäämä	600	272
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0	671
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 176	1 139
Muut toimeksiantojen pääomat	3	0
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 073	4 684
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	611	611
Saadut ennakot	12	12
Ostovelat	1 207	654
Muut lyhytaikaiset velat	176	119
Siirtovelat	1 594	1 652
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	28 869	28 960

Taseen tunnusluvut	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	69,37 %	67,08 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	25,09 %	25,52 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	8 244	7 644
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 532	2 345
Lainakanta 31.12., 1.000 €	4 684	5 296
Lainakanta 31.12., €/asukas	1 439	1 625
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	4 890	5 425
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1 502	1 664
Lainasaamiset 31.12, 1.000 €	1 041	1 107
Asukasmäärä	3 256	3 260

Taseen tunnuslukujen laskentakaavat

Omavaraisuusaste, % = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä.

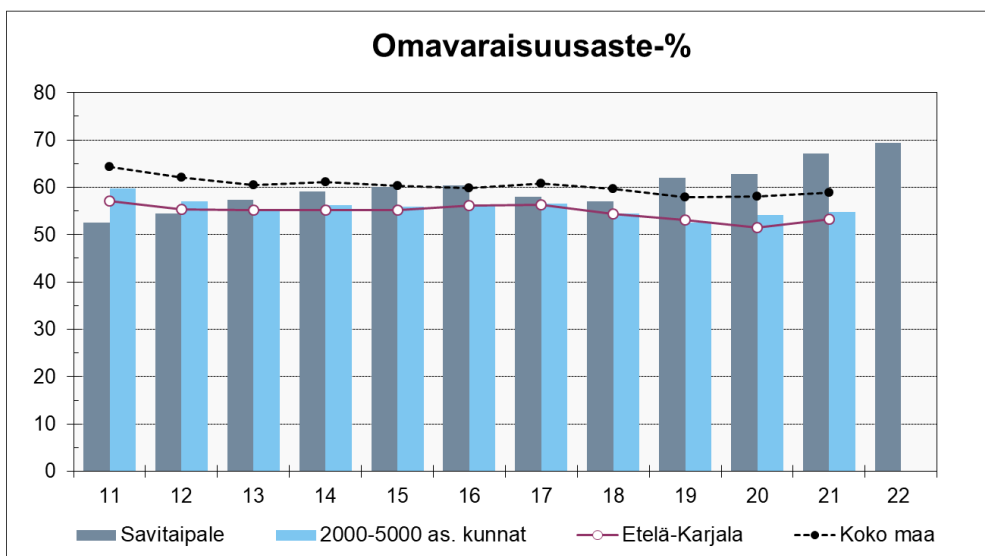
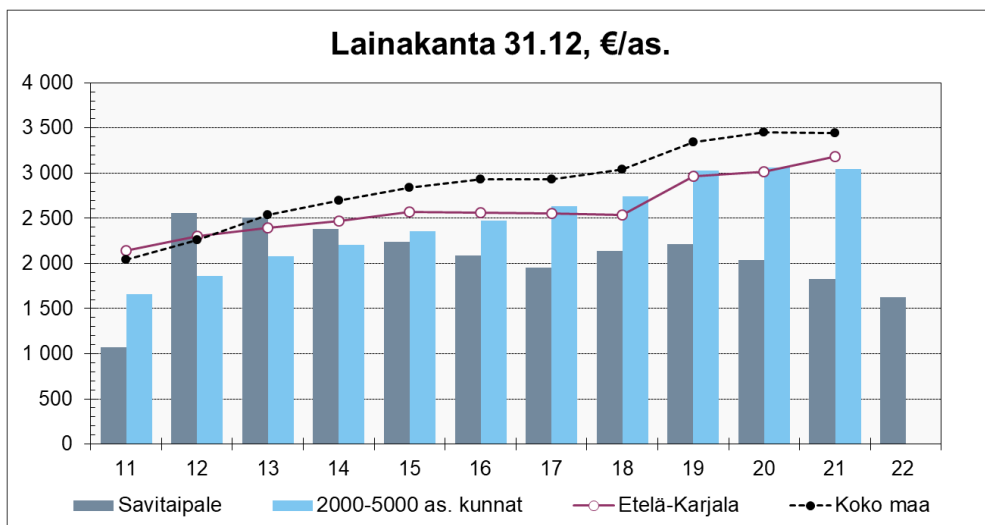
Lainasaamiset 31.12. = Sijoitukseen merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. Mikäli omavaraisuusaste on 50 prosenttia tai alle, kuntataloudessa on merkittävän suuri velkarasite.

Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksellaan.

Lainat ja vuokravastuut tunnusluku saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainasaamiset ovat pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5 KOKONAISTULOT JA –MENOT

Kokonaistulot ja –menot kootaan tulos- ja rahoituslaskelmasta ja ne sisältävät vain ulkoiset menot ja tulot.

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	3 506	Toimintakulut	28 892
Verotulot	13 143	Valm.om.käyttöön	-4
Valtionosuudet	13 885	Korkokulut	50
Korkotulot	24	Muut rahoituskulut	3
Muut rahoitustuotot	10	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	0
Tulorahoituksen korjauserät	-6	-pakoll var muutos	671
(pysyvien vast. luovutusvoitot)	0	-pys. vast. myyntitappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet	0	Investointimenot	1 039
Myyntitulot	6		0
Rahoitus		Rahoitus	
Antolainasaamisten vähennykset	116	Antolainasaamisten lisäys	50
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	611
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäys	0	Oman pääoman vähennys	0
Kokonaistulot yhteensä	30 685	Kokonaismenot yhteensä	31 313

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = -628

Rahavarojen muutos - muut maksuvalmiuden muutokset = (132) - (760) = -628

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä 31.12.2022

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt		
Nimi	Y-tunnus	Kunnan ja konsernin omistusosuus 31.12.
Kuntayhtymät		
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi (Eksote)	0725937-3	3,51 %
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	1027740-9	1,00 %
Etelä-Karjalan liitto	0869462-5	2,94 %
Tytäryhteisöt		
Kiint.Oy Savitaipaleen Vuokratalot	0955544-0	100 %
Osakkuusyhteisöt		
Savitaipaleen Jäähalli Oy	1089509-8	73,33 %
<i>kunnan osuus Jäähalli Oy:n äänivallasta</i>		41,85 %
Kiint. Oy Savit.Kirkonkulma	0585571-0	36,00 %
As. Oy Toritalo	0163134-9	25,00 %
As. Oy Pettilä	0681394-2	21,10 %
Saimaan Kuitu Oy	2704880-5	41,4 %
Muut yhteisöt		
<i>Kunnan omistus alle 20 % ja ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen</i>		
As Oy Katajatalo		
As Oy Koliikkola		
As Oy Satoahven		
As Oy Sahraheikki		
Kiint. Oy Savitaipaleen Hiiemäenrinne		
Kiint. Oy Savitaipaleen Torinkulma		
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy		
Meita Oy		
Saimaa Capital Oy		
Kaakkois-Suomen sosiaalialan Osaamiskeskus Oy		
Kuntarahoitus Oyj		
Sarastia Oy		
Kuntien Tiera Oy		
Reka Industrial Oyj (ent. Neo Industrial Oyj)		
Osuuskunta Metsäliitto		
Savitaipaleen Osuuspankki		
Etelä-Karjalan Osuuskauppa		

Huom. Eksoten purkautuminen näkyy toimenpiteinä vuoden 2023 tilinpäätöksessä. 31.12.2022 Eksote on vielä yhdistelty kunnan konsernitilinpäätökseen aiempien vuosien tapaan.

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnanhallitus antaa kunnanhallituksen ohjeiden mukaan kuntaa eri yhteisöjen, laitosten tai säätiöiden toimielimissä edustaville henkilöille ohjeita kunnan kannanottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kunnanhallitus myös seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista sekä vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä.

Kunnanjohtaja käyttää puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta ja arvioi konsernirakenteen kehittämistarpeita sekä vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä ja raportoi vuosittain toiminnasta kunnanhallitukselle. Kunnanjohtajalla on oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella.

Savitaipaleen kunnan konserniohjeet on hyväksytty kunnanvaltuustossa 21.3.2022.

Kunnanhallitus nimeää edustajat konserniyhteisöjen hallinto- ja päätöksentekuelimiin. Edustajien kautta kunta toteuttaa omistajaohjausta yhtiöissä.

Eksoten valtuustossa Savitaipaleen edustajia olivat 31.12.2022 asti Leena Byckling ja Pekka Ässämäki. Eksoten hallituksen varajäseniä (2021-2022) olivat Janne Hölsä ja Kari Rikkilä. Läsnäolo- ja puheoikeus Eksoten hallituksen kokouksissa oli Janne Hölsällä.

Etelä-Karjalan liiton maakuntavaltuustossa kunnan edustaja on valtuutettu Anu Valsi. Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymän valtuuston jäsen on Maija Saimalahti. Edellä mainittujen edustajien toimikausi on 2021-2025.

Kunnanhallitus valitsi yksimielisesti edustajat yhtiö- ja yleisiin kokouksiin toimikaudeksi 1.8.2021-31.5.2023 seuraavasti:

Kiinteistö Oy Savitaipaleen Vuokratilat	yhtiökokous: valtuuston pj. Jouko Koskinen
As. Oy Katajatalo	hallitus - kiinteistöpäällikkö yhtiökokous- tekn.joht/kunnanjohtaja
As. Oy Kolikkola	hallitus - kiinteistöpäällikkö yhtiökokous- tekn.joht/kunnanjohtaja
As. Oy Savitaipaleen Toritalo	hallitus - kiinteistöpäällikkö yhtiökokous- tekn.joht/kunnanjohtaja
As. Oy Satoahven	hallitus - kiinteistöpäällikkö yhtiökokous- tekn.joht/kunnanjohtaja
As Oy Sahraheikki	hallitus - kiinteistöpäällikkö yhtiökokous- tekn.joht/kunnanjohtaja
As. Oy Pettilä	hallitus - kiinteistöpäällikkö yhtiökokous - tekn.joht/kunnanjohtaja
Kiinteistö Oy Hienmäenrinne	hallitus - kiinteistöpäällikkö yhtiökokous - tekn.joht/kunnanjohtaja
Kiinteistö Oy Savitaipaleen Kirkonkulma	hallitus - kiinteistöpäällikkö yhtiökokous - tekn.joht/kunnanjohtaja
Kiinteistö Oy Savitaipaleen Torinkulma	hallitus - kiinteistöpäällikkö yhtiökokous - tekn.joht/kunnanjohtaja
Savitaipaleen Jäähalli Oy	yhtiökokous: Tero Kekki

Savitaipaleen Jäähalli Oy on yhtiökokouksessaan valinnut yhtiökokousedustajaksi valitun Tero Kekin jäähalliyhtiön hallituksen jäseneksi. Yhtiökokousedustajana tämän jälkeen on toiminut kunnanjohtaja.

Osakkuusyhteisö Saimaan Kuitu Oy:ssä kunnan edustajina toimivat 2.5.2022 alkaen Airi Nikkilä ja Jukka Vuorinen. Jukka Vuorinen valittiin Kyösti Kylliäisen tilalle.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiinteistö Oy Savitaipaleen vuokratilat, omistus 100 %

Kunta on asettanut talousarviossa tavoitteita vain omistamalleen tytäryhtiölle. Talousarvion tavoitteiden toteuma esitetään seuraavassa:

Omistajan asettamat tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
Yhtiön vuokratulot riittävät kattamaan käyttökulut, rahoituskulut ja vuosittaiset peruskorjaukset.	Tavoite toteutui. Liikevaihto noin 796 t€ (vertailu edellisvuoteen 761 t€). Yhtiön maksuvalmius on ollut hyvä. Huoneistoja remontoitu muuttojen yhteydessä.
Käyttöaste yli 93 %	-käyttöaste v.2022 oli 98 %
Riskienhallinnan kehittäminen	Kaikkiin taloihin on tehty kevyt kuntoarvio ja PTS, joiden avulla voidaan kunnostusta tehdä suunnitelmallisesti ja estää yllättäviä kuluja. Yhtiölle luotiin riskianalyysi vuoden 2022 aikana.
Vuokra-asuntojen "salkuttaminen" ja toimenpide-ehdotusten tekeminen suoritettuna jaottelun perusteella. Vastaa kunnan tavoitteeseen vuokra-asuntojen laadun oikeellisuudesta.	Hallitus aloitti yhtiön kiinteistöstrategian luomisen ja isännöitsijä suoritti ensimmäisenä osana kiinteistökannan sal- kutuksen. Kaikki huoneistot tarkistettiin, valokuvattiin ja pisteytettiin huoneiston kunnan mukaan ja tarkastuskierroksella havaitut kiireiset korjaustyöt toteutettiin syksyn 2023 aikana. Peltolahdentie 27 julkisivujen ja parvekelinjoiden kuntoarvio, jonka perusteella julkisivukorjaussuunnitelma viedään eteenpäin vuonna 2023. Hiiemäentie 8 julkisivujen ja parvekelinjoiden kuntoarvio tilattu, tulokset ja niiden perusteella korjaussuunnitelmaa viedään eteenpäin vuonna 2023. Koivutie 3 katto- ja julkisivukorjaukset todettiin tarpeellisiksi ja niiden korjaussuunnitelmaa viedään myös eteenpäin vuonna 2023. Lisäksi yhtiö on aloittanut selvitystyön öljylämmityksestä luomiseen.

Kiinteistö Oy Savitaipaleen Vuokratilojen isännöinnin hoitaa Kuntaisännöinti Oy ja toimitusjohtajana toimii Jukka Asikainen. Yhtiön kirjanpidosta vastaa Kuntaisännöinti Oy alihankkijanaan Tilitoimisto Balanssi Ky.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2022 oli 795.551,17 euroa. Yhtiössä on tehty tuloslaskelmaan kirjattuja asuntojen korjaustoimia 270.888,30 euron edestä. Erityisesti tästä syystä johtuen liiketappion määrä oli 158.494,13 euroa. Yhtiö on tulouttanut asuintalovarausta taseesta 185.116,66 euroa ja sen jälkeen yhtiön tulos on vuodelta 2022 30,20 euroa ylijäämäinen.

Saimaan Kuitu Oy, omistus 41,4 %

1.1.-31.12.2022 oli Saimaan Kuitu Oy:n seitsemäs tilikausi. Liittymäsopimuksia on tehty vuoden 2022 loppuun mennessä 2835 kpl + 8 kokoomaliittymäsopimusta, joista vuoden 2022 aikana yhteensä 145 kappaletta, rakennetuille alueille 9 kappaletta uusia liittymiä, tulevaisuuden varauksia otettiin käyttöön 31 kpl, vuokrakuitusopimuksia 2 kpl. Internetkäytössä olevia liittymiä oli vuoden vaihteessa 2360 kpl. Lisäksi Saimaan Kuidulla on 2022 lopussa 66 kpl vuokraliittymiä, vuokrattuna Elisa Oyj:lle, Telia Finland Oyj:lle, BLC Oyj:lle, Savitaipaleen kunnalle, Taipalsaaren kunnalle ja Lemmin kunnalle.

Saimaan Kuitu Oy voitti maakuntaliiton kilpailutuksessa Luumäki 1 –kuituhankkeen. Saimaan Kuitu Oy sai Luumäen kunnalta ja Traficomilta myönteisen päätöksen hankkeen rahoittamisesta. Rakentaminen päästiin aloittamaan heinäkuussa 2022. Rakentaminen jatkuu keväällä 2023. Myös myyntityö jatkuu hankealueelle kevään 2023 aikana.

Saimaan Kuitu Oy vuoden 2021 hankkeiden maksatuspäätökset saatiin valmisteltua ja ELY hyväksyi maksatukset vuoden 2022 aikana. Saimaan Kuidun Hurtanmaa-Rutola -hanke ja Suomenniemi 2-hanke saatiin näin valmiiksi.

Lemille Tuomelanpellon uuden kaava-alueen rakentaminen jatkui kesällä 2022 ja saatiin syksyn aikana päätökseen. Liittymiä pyritään myymään tonttikauppojen yhteydessä. Kevään aikana siirrettiin valtatie 13, Mytönmäki alueella 1700 m runkokaapeleita tielinjauksen alta uuteen paikkaan. Syksyllä toteutettiin Savitaipaleen keskustassa kaapeleiden siirto pyörätien alta.

Saimaan Kuitu Oy yhtiöjärjestelyt saatettiin loppuun loppuvuodesta 2022. Yhtiössä järjestettiin osakeanti, jonka pohjalta yhtiön omistus jakautui seuraavasti: Savitaipaleen kunta 41,4 %, Taipalsaaren kunta 38,6 % ja Lemmin kunta 20,0 %. Yhtiön pääoma nousi osakeannin myötä 2 281 484,50 euroon ja myös osakassopimukset uusittiin. Kunnan kuituverkkojen siirtyessä Saimaan Kuidun hallintaan Saimaan Kuitu aloittaa yhteyksien veloittamisen kunnalta ja Meita Oy:ltä vuoden 2023 alusta lähtien. Saimaan Kuidun nettisivustot päivitettiin uudelle pohjalle ja vastaamaan nykypäivän vaatimuksia.

Yhtiön liikevaihto oli 490.899,00 euroa (480.489,77 euroa vuonna 2021). Yhtiön tilikauden tappio oli 81.248,52 euroa. Liikevaihdon arvioidaan kasvavan vuoden 2023 aikana. Taloutta rasittaa uusien hankealueiden tarpeeseen palkatut työntekijät ja hankkeiden tukielvottomat kustannukset. Pidemmällä aikavälillä tämä tekee Saimaan Kuidun taloustilanteen suuremman liittymämäärän takia paremmaksi vuositasona. Saimaan Kuitu Oy:n liiketuloksen saaminen selkeästi voitolliseksi vaatii yli 2400 aktiivista liittymäasiakasta. Tavoitetta kohti päästää nopeimmin tekemällä hyviä valokuituverkon laajentumishankkeita ja rakennettujen alueiden myyntikampanjoita.

1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Merkittävin vaikutus kunnan konsernirakenteessa tulee olemaan Eksoten purkautuminen 1.1.2023 alkaen. Toiminta siirtyy 1.1.2023 alkaen muodostetulle Etelä-Karjalan hyvinvointialueelle.

Konsernin tulokseen vaikuttaa sen jälkeen merkittävimmin emokunnan toiminnan lisäksi Kiinteistö Oy Savitaipaleen Vuokratalojen toiminta. Kunnanjohtaja yhdessä kiinteistöpäällikön kanssa toimii aktiivisesti yhteistyössä yhtiön toimitusjohtajan sekä hallituksen kanssa varmistaen, että valmistelu sekä yhtiön että kunnan hallituksille tapahtuu oikea-aikaisesti ja kunnan kokonaistalouden etu varmistaen. Vuonna 2022 on selvitetty vuokrataloyhtiön kiinteistöjen kuntoa ja selvityksen perusteella vuoden 2023 aikana laaditaan tarkempia investointisuunnitelmia, joiden osalta tuodaan konserniohjeen mukaisesti käsittely omistajan eli kunnan toimielimille.

Saimaan Kuitu Oy:n tuloskehitys kohti positiivisia tilikauden tuloksia vaatii edelleen ponnisteluja. Vuosi 2021 oli ensimmäinen toteutunut positiivinen vuosi, mutta tulos jäi vuonna 2022 alijäämäiseksi. Luumäen kunnan mahdollinen tulo yhtiön osakkaaksi selvinnee vuoden 2023 aikana.

Savitaipaleen Jäähalli Oy:n kanssa on aloitettu jäähallikiinteistön kauppavalmistelut yhtiöltä kunnalle. Kaupan toteutettua halliyhtiö vuokraa hallin käyttöönsä. Kunta vastaa jatkossa hallikiinteistön kiinteistökuluista tarvittavine investointeineen. Kunta on hakenut vuoden vaihteessa Etelä-Suomen aluehallintovirastolta ns. liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusta hallikiinteistön hankintaan ja laiteinvestointeihin. Avustushakemuksen käsittely on kesken.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen myötä kuntien järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät vuokrasopimuksella hyvinvointialueiden hallintaan 3 + 1 vuoden siirtymäajaksi 1.1.2023 alkaen. Kunnalla ja hyvinvointialueella on tämän siirtymäajan voimassa olevat vuokrasopimukset niistä tiloista, jotka kunta on vuokrannut hyvinvointialueen käyttöön. Siirtymäkauden jälkeen kunnan tulee yhtiöittää ne toimitilat, jotka se vuokraa hyvinvointialueen käyttöön. Tämän yhtiöittämisen yhteydessä on syytä tarkastella myös yhtiöitettävien kiinteistöjen kokonaisuutta laajemminkin. Tämä mahdollinen muutos tietenkin vaikuttaa myös kunnan konsernirakenteeseen.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Yhteisöt laativat kirjanpidon yhtenäisesti siten, että tilinpäätöksistä on laadittavissa konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee olla valmis siten, että se saadaan kunnanhallituksen käsiteltäväksi maaliskuun loppuun mennessä.

Meita Oy määrittää konsernitilinpäätöksen laatimisen aikataulun ja pyytää tarvittavat tilinpäätösasiakirjat konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Tarvittaessa annetaan ohjeita myös kirjanpidon järjestämisestä.

Konserniyhtiöiden viralliset tilinpäätökset, joihin sisältyy tarkastetut tasekirjat, tilintarkastuskertomukset sekä yhtiökokouksen päätös tilinpäätöksen vahvistamisesta (pöytäkirja), tarkistetaan erikseen vuosittain tilinpäätöksen vahvistamisvuoden elokuun loppuun mennessä.

Kunnanjohtaja ja kunnanhallitus antavat tarvittaessa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Konserniin kuuluviin yhtiöihin suositellaan valittavaksi emoyhtiön tilintarkastaja.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhteisön toiminnasta arvioidakseen valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista.

Tytäryhteisön tulee järjestää riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmä.

Tytäryhteisö raportoi kunnanhallitukselle toiminnastaan ja taloudestaan suhteessa valtuuston asettamiin tavoitteisiin konsernijohdon ja taloushallinnon antamien ohjeiden ja aikataulun mukaisesti vähintään kerran vuodessa tilinpäätöksen valmistuttua.

Konserniyhteisöt ovat velvollisia tarvittaessa antamaan kunnalle sen pyytämät tiedot ja selvitykset.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA (1 000 €)	2022	2021
Toimintatuotot	25 573	25 520
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-50 993	-48 648
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta) (tappiosta)	48	10
Toimintakate	-25 371	-23 118
Verotulot	13 143	13 753
Valtionosuudet	14 208	13 178
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	17	15
Muut rahoitustuotot	22	19
Korkokulut	-78	-75
Muut rahoituskulut	-6	-13
Vuosikate	1 935	3 758
Poistot ja arvonalentumiset	-1 574	-2 492
Satunnaiset erät	0	6
Tilikauden tulos	361	1 273
Tilinpäätössiirrot	185	-757
Tilikauden verot		0
Laskennalliset verot	-1	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	545	516

Tuloslaskelman tunnusluvut:		
Toimintatuotot toimintakuluista %	50,15 %	52,46 %
Vuosikate % poistoista	122,95 %	150,84 %
Vuosikate €/asukas	594	1 153
Asukasmäärä	3 256	3 260

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA (1 000 €)	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 935	3 758
Satunnaiset erät	0	6
Tulorahoituksen korjauserät	-184	-1 612
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 751	2 153
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 318	-1 191
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	6	791
Investointien rahavirta yhteensä	-1 312	-399
Toiminnan ja investointien rahavirta	439	1 754
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-94	
Antolainojen vähennykset	116	131
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	474
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-911	-1 198
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20	-421
Oman pääoman muutokset	0	5
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2	-33
Vaihto-omaisuuden muutos	-21	-20
Saamisten muutos	1 616	-736
Korottomien velkojen muutos	429	-307
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 117	-2 105
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 556	-352
Rahavarat 31.12.	7 138	5 583
Rahavarat 1.1.	5 583	5 934
Rahavarojen muutos	1 556	-352

Rahoituslaskelman tunnusluvut:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1.000 €	6 275	3 940
Investointien tulorahoitus, %	146,81 %	315,70 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,8	3,1
Kassan riittävyys	49	40

Konsernin tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVA (1 000 €)	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	222	128
Muut pitkävaikutteiset menot	645	781
Ennakkomaksut	5	53
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	995	921
Rakennukset	17 132	17 721
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 604	2 593
Koneet ja kalusto	339	371
Muut aineelliset hyödykkeet	0	50
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	479	107
Sijoitukset		
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet		
Osakkusyhtiöosuudet	1 494	1 219
Osakkeet ja osuudet	595	587
Muut lainasaamiset	558	560
Muut saamiset	242	242
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	742	772
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 141	1 087
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	181	160
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	2 126	3 666
Rahoitusarvopaperit	41	96
Rahat ja pankkisaamiset	7 097	5 487
VASTAAVAA YHTEENSÄ	36 639	36 602

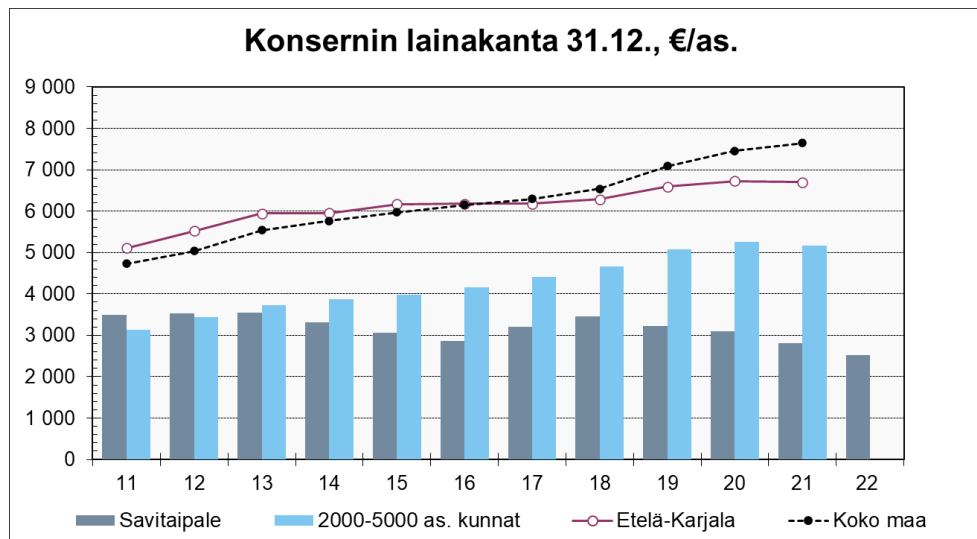
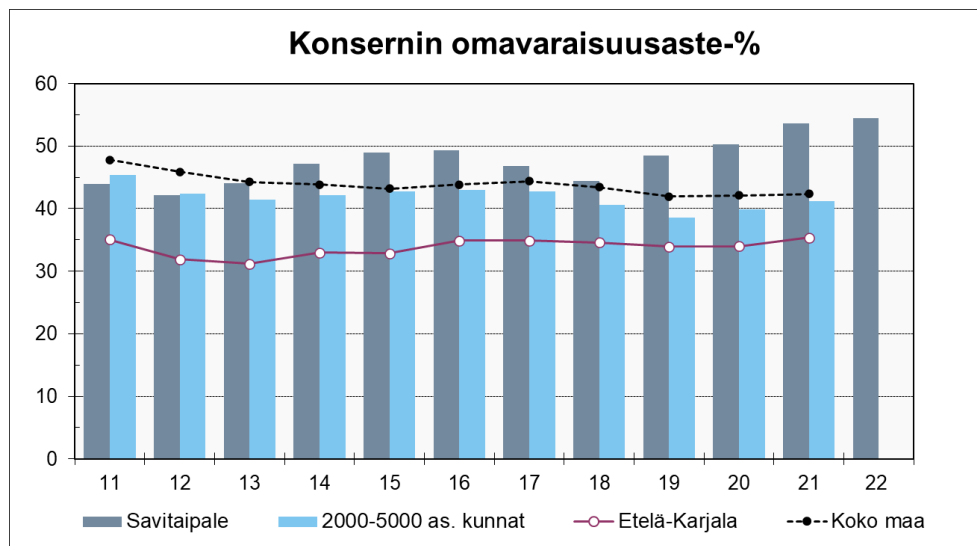
Konsernitase ja sen tunnusluvut		
VASTATTAVAA (1 000 €)	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	11 773	11 773
Arvonkorotusrahasto	35	35
Muut omat rahastot	242	242
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 368	7 042
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	545	516
PAKOLLISET VARAUKSET	289	227
Muut pakolliset varaukset		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 961	1 935
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	7 339	8 257
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	894	908
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 192	5 665
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	36 639	36 602

Konsernitaseen tunnusluvut	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	54,49 %	53,58 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	27,26 %	28,27 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	7 913	7 559
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 430	2 319
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	8 233	9 165
Konsernin lainat, €/asukas	2 528	2 811
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	10 654	11 776
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3 272	3 612
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	558	560
Kunnan asukasmäärä	3 256	3 260

Omavaraisuusaste mittaa kuntakonsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. Mikäli omavaraisuusaste on 50 prosenttia tai alle, kuntataloudessa on merkittävän suuri velkarasite.

Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksellaan.

Lainat ja vuokravastuut tunnusluku saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Tilikauden 1.1.-31.12.2022 tulos ennen varauksia ja rahastosiirtoja on 600.057,41 euroa ylijäämäinen. Varauksia ja rahastosiirtoja ei tilinpäätöksessä ole. Ylijäämä esitetään kirjattavaksi tilikauden ylijäämän tilille.

Taseessa on kumulatiivista kertynyttä ylijäämää vuoden 2022 ylijäämä mukaan luetuna yhteensä 8.244.221,63 euroa. Kunnan talous on tasapainossa.

Tilikauden tuloksen käsittely:

Kunnanhallitus toteaa, että tilikauden 1.1.-31.12.2022 tulos ennen varauksia ja rahastosiirtoja on 600.057,41 euroa ylijäämäinen. Kunnanhallitus esittää, että ylijäämä kirjataan tilikauden ylijäämän tilille.

Lisäksi kunnanhallitus toteaa, että kunnan taseessa on vuoden 2022 ylijäämä mukaan laskettuna yhteensä 8.244.221,63 euroa kumulatiivista ylijäämää.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kuntastrategian 2021-2025 toteutumisen arviointi

Kuntastrategian 2021-2025 painopisteet ja tavoitteet on jaoteltu kolmen eri alaotsikon alle:

- Sujuva arki Savitaipaleella; Asuminen, peruspalvelut, liikkuminen
- Viihtyisä Savitaipale; Vapaa-aika
- Elinvoimainen Savitaipale; Pöhinä

Tässä tilinpäätöskirjassa on seuraavassa osassa käsitelty tulosalueittain määritellyt talousarvion tavoitteet, joilla toteutetaan kuntastrategian tavoitteita. Pääsääntöisesti tavoitteiden toteuttamisessa on onnistuttu hyvin. Ainoastaan usean eri tulosalueen kohdalla erilaiset kyselyt ovat jääneet vuonna 2022 joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta toteuttamatta. Suurelta osin tähän on ollut syynä vuonna 2022 valmistelussa olleet merkittävät toiminnalliset lainsäädäntöön perustuvat muutosvaiheet ja siitä johtuva henkilöstön niukkuus. Kyselyitä ei kannata tehdä vain kyselyn takia vaan aidosti miettien mitä halutaan tietää tai mitata, ja vastausten perusteella tulee myös olla resursssia kehittää toimintaa saadun palautteen pohjalta. Vuonna 2022 on jouduttu järjestämään ruokapalvelukuvio uusiksi ja samoin sivistystoimen johtamisjärjestelmän ratkaisut ovat vaatineet erityisesti avainhenkilöiltä poikkeuksellisen paljon normaalista poikkeavaa toimintaa. Seuraavassa esitetään arvio kuntastrategian yhteydessä esitettyjen mittareiden toteumasta:

Sujuva arki Savitaipaleella:

Asiakaspalaute	Tätä ei ole mitattu vuoden 2022 aikana siinä määrin kuin talousarviota laadittaessa suunniteltiin. Kuntastrategian yhteydessä on syksyllä 2021 suoritetun kuntalaiskyselyn sekä vapaa-ajan asukkaiden kyselyn pohjalta saatu hyödyllistä tietoa, joiden mukaisesti mm. vuoden 2022 painopisteet on laadittu. → Asiakaspalautteita kerätään vuoden 2023 aikana
Kunnostettujen tai uusien vuokra-asuntojen määrä	Uusia vuokra-asuntoja ei ole otettu käyttöön. Kunnan vuokratalojen kuntokartoituksen yhteydessä on käyty kaikki asunnot läpi ja tarkastuksen yhteydessä havaitut korjaustoimet on tehty. Kiint. Oy Savitaipaleen Vuokra-asunnot tekevät huoneistokorjauksia aina asukkaiden vaihtuessa. Kunnan vuokra-asunnot ovat olleet pääsääntöisesti vuokrattuna Pettilässä sijaitsevia yksittäisiä asuntoja lukuun ottamatta. Kunnassa on keskusteltu uusien vuokra-asuntojen tarpeesta. → Vuokra-asuntoja ei ajoittain ole ollut riittävästi. Lisäksi on esitetty toiveita ns. parempikuntoisesta vuokra-asumisesta. Lähivuosien aikana on selvitettävä ja ratkaistava ns. ikäihmisten välimuotoiseen asumiseen liittyvät tarpeet.
Nettomuutto	Kunta oli jo toisen kerran peräkkäin nettomuuttovoittoinen. Muuttajia kuntaan oli 178 ja lähtijöitä 118. → Tässä on onnistuttu hyvin
Lukiolaisten määrä	Lukion opiskelijamäärä lukuvuonna 2022 - 2023 on 100, joista ulkokuntalaisten osuus on 60%. Määrä on kasvanut edellisvuodesta.

	→ Tässä on onnistuttu hyvin
Varhaiskasvatuksen käyttöaste	<p>Lapsia varhaiskasvatuksessa on noin 90. Esiopetuksessa Kivikoululla on lukuvuonna 2021-2022 ollut 18 lasta ja lukuvuonna 2022-2023 16 lasta. Heituinlahden vastaavat lapsimäärät ovat 4 ja 6. Käyttöastetta koko vuodelle on vaikea lasketa, henkilö- ja tilavaihdokset ovat tähän syynä. Tilat ovat ajoittain tehneet toiminnan järjestämisen haasteelliseksi, ja varsin usein on ollut tilanne, että paikkoja on vain 1-2 vapaana, joskus jopa ei yhtään.</p> <p>→ Tilasuunnittelu jatkuu pysyvien ratkaisujen löytämiseksi. Tilasuunnittelussa tulee huomioida tulevien vuosien arviot lapsilukumääristä. Muuttovoiton toivotaan parantavan muutoin alhaiseksi jäänyttä syntyvyyttä.</p>

Viihtyisä Savitaipale

Tapahtumien määrä	<p>Tapahtumia on järjestetty lähes samalla tavalla kuin ennen koronaa. Uusista tapahtumista voi mainita Talvikunta-kilpailun sekä Laavujen yö-tapahtuman. Joulukuussa järjestettiin koko koulukeskuksen yhteinen ja yhteisöllinen yrittäjäyyskasvatusta tukeva Europaeus On Ice-jääshow, johon osallistui peruskoulun ja lukion opiskelijoita yhteensä 180. Tätä ennen oli koulukeskuksella esitetty Europaeus 200-vuotisjuhlavuoden näytelmä Daniel. Kaiken kaikkiaan on osoittautunut hyvin tulkinnanvaraiseksi laskea tapahtumien määrää. Kunta tukee erilaisia tapahtumia monin tavoin, raha-avustuksina, resurssiapuna, tiloilla tai vaikkapa mainostaen. Tavoitteen voidaan kyllä sanoa toteutuneen erinomaisesti, vaikka määriä ei pystytä ilmoittamaan.</p> <p>→ Tapahtumia on runsaasti ja on onnistuttu tuomaan tapahtumia myös kesäsesongin ulkopuolelle</p>
Kansalaisopiston toimintaan osallistuvien määrä, kurssien ja opetustuntien määrä	<p>Opiston kurssien määrä 216 Opetustuntien määrä 5444 Opiskelijamäärä 2176</p> <p>Kaikkiaan kansalaisopisto on pystynyt järjestämään jatkuneesta koronasta huolimatta hyvin opetusta. Erityisesti ukrainalaisten kielikoulutuksen järjestäminen uudessa tilanteessa ja yhtäkkiä on osoitus oman kansalaisopiston hyvästä hyödynnettävyydestä.</p> <p>→ Kansalaisopisto on pystynyt toimimaan korona-ajan jälkeen jo lähes normaalisti.</p>
Vapaa-ajan asukkaiden foorumien säännöllinen toiminta ja siihen osallistuvien määrä	<p>Vapaa-ajan asukkaiden foorumi kokoontui Torpparin Tuvalla heinäkuun alussa 2022. Tilaisuus oli erittäin suosittu. Säännöllisellä toiminnalla ei kuitenkaan tarkoitettane vain yhtä kertaa vuodessa, joten siltä osin tämän tavoitteen täyttymisen osalta tavoite ei ole täyttynyt.</p> <p>→ Toimintaa on kehitettävä edelleen. Kehittämisessä on kuultava myös kohderyhmän toiveita.</p>
Kysely harrastusmahdollisuuksista ja -paikoista sekä	Kyselyä ei ole toteutettu vuoden 2022 aikana.

ympäristön viihtyvyydestä	
---------------------------	--

Elinvoimainen Savitaipale

Tase säilyy ylijäämäisenä	Tämä tavoite on toteutunut. Vuoden 2022 ylijäämä 0,6 milj. euroa, taseessa kertynyttä ylijäämää 8,24 milj. euroa. → Tässä on onnistuttu
Toimitilojen käyttöaste	Tämä vaihtelee, tarkkoja mittauksia ei ole tehty. <ul style="list-style-type: none"> - koulut täynnä - varhaiskasvatus käyttökelpoiset tilat täynnä - kunnanvirasto, tilat ylimitoitettu nykyiselle käyttäjämäärälle, väistötiloihin siirtyminen edessä sisäilmaongelman takia - yritystalo, yksittäisiä työtiloja toistaiseksi vapaana, mutta kunnanviraston väistö aiheuttaa myös yritystalon vapaana olevien, käyttökelpoisten tilojen täyttymisen. → Tulevina vuosina on pystyttävä tekemään merkittäviä ratkaisuja kunnan toimitilojen osalta. Tarpeettomista tiloista tulee tehdä realisointi- tms. suunnitelma, jotta ne eivät aiheuta lisärasitetta kunnan taloudelle.
Miksi haluan asua Savitaipaleella? -kyselyn tulokset	Kyselyä ei ole tehty
Yritysten lukumääräkehitys, omistajavaihdosten lukumäärä	Luotettavaa laskentatapaa tai parempaa mittaria kuvaamaan näitä asioita selvitetään osana Länsi-Saimaan elinvoimahankeä. Kaikki omistajavaihdostapaukset eivät tule kunnan tietoon ja pelkästään y-tunnuksista laskien ei saada todellista tilannetta yritysten määrästä tai kehityksestä. → Mittaria kehitettävä
Nettomuuttoliike	Muuttovoittoa 60, tavoite saavutettiin erinomaisesti.
Kohdennettujen osallistamistoimenpiteiden määrä	Osana osallisuussuunnitelmaa tultaneen määrittämään myös tähän tilanteen kehittymistä paremmin kuvaava mittari. Systemaattinen osallistaminen ei ole vielä hyväksyttävällä tasolla vaan vaatii kehittämistoimia. → Mittaria kehitettävä
Henkilöstökyselyn tulokset	Laajaa henkilöstökyselyä ei ole tehty (ei toteuteta joka vuosi). Varhaiskasvatuksessa tehtiin kohdennettu kysely työterveyden toimesta. Tästä saadut havainnot on otettu sivistystoimessa ja erityisesti varhaiskasvatuksen piirissä toimenpiteiden kohteeksi.
Hallituksen ja valtuuston itsearviointi	Tätä ei ole suoritettu vuonna 2022. Tarkoituksena on tehdä arviointi valtuustokauden puolivälissä ja valtuustokauden päätteeksi.

Vuoden 2022 painopisteistä

Sujuva arki

- loma-ajan toiminta lapsille ja aamu- ja iltapäiväkerhot on järjestetty. Loma-ajan toiminta tulee saamaan jatkoa kesällä 2023.
- ikäihmisten asuminen, uuden 60-paikkaisen palvelutalohankkeen rakentumiseen liittyvä selvitystyö on tehty ja rakentaminen on siirtynyt jo suunnitteluvaiheeseen. Ulkopuolinen taho rakennuttaa ja omistaa kiinteistön, kunta on hankkeessa maanvuokraajan roolissa. Ns. välimuotoisen asumisen selvittelytyö alkaa jo vuoden 2023 aikana.
- liikkuminen: Tiestöt ja julkinen liikenne. Teiden osalta kunnan rooli on pitkälti vahvaa edunvalvontaa muiden toimijoiden suuntaan. Vuonna 2022 annettiin jopa kunnanhallituksen toimesta kirjallista palautetta teiden 377 ja 378 kunnossapidosta. Kuluneen talven aikana tilanne näiden teiden kunnossapidon osalta olikin jo parempaa. Julkisen liikenteen osalta tultaneen tekemään selvitystyötä osana Länsi-Saimaan kuntien elinvoimahanketta tämän ja ensi vuoden aikana.

Viihtyisä Savitaipale

- Luontoarvot, Viheralueet, lasten leikkipuistot, ulkoilu- ja vaellusreitit. Liikunta- ja viheraluevastaava aloitti työt heinäkuun alussa 2022. Hänen työtehtäviään varten on huomioitu määrärahoja toimenpiteineen vuoden 2023 talousarvioon.

Pöhinä

- Kuntakuvan selkeyttäminen ja päivittäminen, toiminnan ja tapahtumien esille tuonti: Sosiaalisesta mediasta facebook ja instagram on aktivoitu tähän suuntaan. Kunnan uudet verkkosivut ovat työn alla. Kunnan vanhat mainostaulut sisääntuloväylien kohdalla poistettiin epäsiisteinä loppukesästä 2022 ja niiden tilalle on hankittaviin tauluihin määrärahavaraus vuoden 2023 talousarviossa. Kunnan verkkosivut on saatu julkaistua, tullaan kunnan henkilöstöä eri toimialoilta kouluttamaan myös viestintään ja korostamaan sen merkitystä.

Yhteenvetona:

Kuntastrategia on vuoden 2023 talousarvion laadinnan yhteydessä todettu edelleen olevan toimiva. Se on riittävän selkokielineen, mutta mittaristoa tulee selkeästi kehittää edelleen. Vuoden 2023 talousarviossa toimialojen mittaristoa on jo kehitetty jonkin verran. Kuntastrategia ohjaa toimintaa talousarviossa päätettyjen painopisteiden avulla. Kuntastrategiassa on asetettu haastavia toiminnalle suunta antavia tavoitteita, joita ei yhden vuoden aikana ole välttämättä edes mahdollisuutta saada kuntoon. Tässä korostuukin arvoissa mainittu ”Pyrimme jatkuvasti parantamaan toimintaamme”.

2.1 TAVOITTEIDEN, MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMI- NEN

2.1.1 Käyttötalouden toteutuminen

Savitaipaleen kunnan talousarvion käyttötalousoosassa valtuusto asetti tulosaluekohtaiset tavoitteet sekä tuloarviot ja määrärahat toimielimille. Kunnan organisaatio jakautuu edelleen tulosaluetta pienempiin yksiköihin, mutta valtuustoon nähden nettomääräisesti sitovia ovat tulosaluekohtaisesti asetetut luvut ja tavoitteet. Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset erät.

2.1.1.1 Keskusvaalilautakunta

Tilivelvollinen

Keskusvaalilautakunta

Tulosalueen kuvaus

Savitaipaleen kunta muodostaa yhden äänestysalueeseen. Vaalipäivän äänestyspaikka on kunnanvirasto. Ennakkoäänestyspaikka on kirjasto.

Toimintaympäristön muutokset

Vuonna 2022 järjestettiin aluevaalit. Aluevaalit toimitettiin sunnuntaina 23.1.2022. Vaalipiirinä oli hyvinvointialue ja vaaleissa valittiin jäsenet ja varajäsenet hyvinvointialueiden aluevaltuustoihin.

Sitova tavoite, toteuma:

Järjestää lakisäätteiset vaalit.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	4 005	0		0	7 622	7 622	
Toimintakulut	17 207	14 190		14 190	5 444	8 746	38,4
TOIMINTAKATE	-13 202	-14 190	0	-14 190	2 178	16 368	-15,3
Poistot	0	0		0	0	0	

2.1.1.2 Tarkastuslautakunta

Tilivelvollinen

Tarkastuslautakunta

Tulosalueen kuvaus

Tarkastustoimesta vastaa tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tehtävien suorittamista. Kustannuksissa on tarkastuslautakunnan kustannukset, tilintarkastuksesta maksettava korvaus sekä tarkastuslautakunnan avustavien tehtävien hoidosta 5 % palvelusihteerin palkasta.

Toimintaympäristön muutokset

Tarkastuspalvelut hankitaan tilintarkastusyhtiö BDO Auditor Ab:ltä.

Sitova tavoite, toteuma:

Tarkastuslautakunnalle kuntalaisia osoitettujen lakisäätteisten tehtävien hoitaminen.

TARKASTUSLAUTAKUNTA Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	0	0		0	0	0	
Toimintakulut	10 711	17 150		17 150	12 596	4 554	73,4
TOIMINTAKATE	-10 711	-17 150	0	-17 150	-12 596	4 554	73,4
Poistot	0	0		0	0	0	

2.1.1.3 Kunnanhallitus**HALLINTOPALVELUIDEN TOIMIALA****YLEISHALLINTO****Tilivelvollinen**

Kunnanjohtaja ja hallintojohtaja

Tulosalueen kuvaus

Hallintopalveluiden toimialan tehtävänä on avustaa valtuustoa, kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa kunnan toimialojen ja konserniin kuuluvien yhteisöjen johtamisessa ja toimintojen linjauksia koskevien kunnanhallituksen ja valtuuston päätösten valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Toimialan tehtävänä on vastata mm. kuntakonsernin yleishallintoon, taloushallintoon, henkilöstöhallintoon, tietohallintoon, riskienhallintaan, viestintään ja markkinointiin, elinkeinoelämän edistämiseen, kunnan kehittämishankkeisiin, työllistämiseen, hankintoihin, ruokapalveluihin ja muihin tukipalveluihin liittyvistä tehtävistä ja koordinoinnista kunnan eri toimialojen välillä.

Toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2022 aikana valmistauduttiin useisiin merkittäviin muutoksiin. Merkittävin valmistelutyö tehtiin 1.1.2023 käynnistyneiden hyvinvointialueiden myötä. Hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyi myös muutos ruokapalveluiden järjestämisessä. Kunnassa aiemmin omana toimintana toiminut keskuskeittiö tuotti ateriat niin kunnan kuin aiemmin Eksoten tarpeisiin. Kilpailulainsäädännön myötä kunta ei enää voinut myydä aterioita 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle. Tästä johtuen kunnan keskuskeittiön henkilöstö siirtyi vastaavasta ajankohdasta Etelä-Karjalan hyvinvointialueen palvelukseen liikkeenluovutuksena. Keskuskeittiö on vuokrattu Etelä-Karjalan hyvinvointialueelle. Keskuskeittiössä työskentelee myös Saimaan Tukipalvelut Oy:n henkilöstöä. Kunta on liittynyt syksyllä Saimaan Tukipalvelut Oy:n osakkaaksi ja näin ollen pystyy ostamaan tarvitsemansa ateriat Saimaan Tukipalvelut Oy:ltä. Kaiken tämän valmistelu tapahtui vuoden 2022 aikana ja oli prosessina merkittävästi niin henkilöstön kuin kunnan intressien vahvaa valvontaa vaativa.

Myös kunnallisesti järjestetty pelastustoimi siirtyi 1.1.2023 hyvinvointialueen vastuulle.

Hyvinvointialueuudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Pitkällä aikavälillä oleellisin kuntavaikutus on, että väestön ikääntymiseen ja sairastavuuteen liittyvät kustannukset ja niistä seuraavat kuntatalouteen kohdistuvat riskit siirtyvät pois yksittäisten kuntien vastuulta. Lopulliset vaikutukset kunnan talouteen alkavat täsmentyä vuoden 2022

tilinpäätöskäsittelyiden jälkeen. Tiedossa on kuitenkin nyt jo, että kuntien talouden haasteet tulevat merkittävästi kasvamaan erityisesti vuodesta 2024 lähtien niukkenevan verorahoituksen takia.

Tulosityksiköt

Luottamushenkilöhallinto, henkilöstöpalvelut, hallinto- ja talouspalvelut, markkinointipalvelut ja joukkoliikenne.

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari
Elinvoimainen kunta / talous	Talous säilyy tasapainoisena. Kustannuslaskenta tukee johtamista ja päätöksentekoa. Talouden seurannassa pääpaino on ennustettavuuden lisäämisellä.	Taseeseen ei muodostu kumulatiivista alijäämää. Vuosikate kattaa poistot. Talousraportoinnilla ennakoidaan tulevaa. Kirjanpidon rakenteet ovat automatisoidun tiedonsiirron vaatimusten mukaisia, eriytetyille laskelmille kohdennetaan niille kuuluvat kustannukset vaatimusten mukaisesti.
<i>Toteuma:</i>	Tämä tavoite toteutui mutta kehittäminen tällä alueella on jatkuva prosessi ja työ sen osalta jatkuu koko ajan. Talous on edelleen tasapainossa ja tase vahvistunut ylijäämäisen tuloksen myötä. Sisäistä laskentaa on kehitetty ottamalla ns. sisäinen vuokra käyttöön vuoden 2023 talousarviovalmistelussa. Vuonna 2023 otetaan käyttöön ohjelmisto, jolla saadaan helpommin reaaliaikaista raportointia ja esitystapaa saadaan myös grafiikan kautta selkeämmäksi. Henkilöstön talousosaamista on lisätty koulutusten avulla. Toimielimet seuraavat talouden toteutumista säännöllisesti kokouksissa. Meita Oy on pystynyt tuottamaan kirjanpidon palvelut sovitussa aikatauluissa.	
Elinvoimainen kunta/päätöksenteko (Strategiatyön jatkaminen)	Kunnan hallintorakenne ja sitä vastaava talouden seurantarakenne on tarkoituksenmukainen ja selkeä valtakunnalliset muutokset (hyvinvointialue, TE-palveluiden siirto kunnille) huomioiden.	Hallintorakenteiden läpikäynti, Tulevaisuuden Savitaipaleen organisaatio on kuvattu.
<i>Toteuma:</i>	Vuonna 2022 tehtiin sivistystoimessa johtamiseen liittyvät järjestelyt: Kuntaan palkattiin 100 % sivistystoimenjohtaja. Lisäksi varhaiskasvatukseen perustettiin päiväkodin johtajan virka ja tämän lisäksi varhaiskasvatuksessa on pedagogisen suunnittelijan virka. Näillä korvattiin aiempi	

	<p>varhaiskasvatuspäällikön virka. Kansalaisopiston rehtori palasi takaisin 100 % rehtorin virkaan.</p> <p>Vuonna 2022 valmisteltiin alkuvuodesta 2023 hyväksytty muutos hyvinvointiin liittyen. Hyvinvointi on jatkossa osa sivistyspalveluita. Palvelujohtajan virka lakkautettiin alkuvuodesta 2023 ja virkaa aiemmin hoitanut henkilö siirtyi hyvinvointiasiantuntijan tehtävään. Hyvinvointiasiantuntija jakaa työpanoksen jatkossa Savitaipaleen ja Luumäen kunnan hyvinvoinnin edistämiseen. Kotouttaminen ja TE-2024 uudistuksen edellyttämiin organisatorisiin muutoksiin varaudutaan palkkaamalla määräaikainen hallinnon palveluohjaaja kevästä 2023 alkaen enintään 31.12.2024 asti, jolloin TE-2024 uudistuksen pitäisi olla valmis (TE-palvelut siirtyvät näillä näkymin kuntien palveluiksi 1.1.2025 alkaen). Organisaatiokaavio päivitettiin osana hallintosääntöpäivitystä helmikuussa 2023.</p>	
Elinvoimainen kunta, kunnan kehittäminen yhdessä muiden kanssa	Aktivoimme nuorisovaltuuston toimintaa ja huomioimme heidän mielipiteensä kunnan kehittämässä	Osallistavan budjetoinnin käyttöönotto 5.000 €, nuorisovaltuustolle. Nuorisovaltuusto tekee esityksen määrärahan käyttämisestä kunnanhallitukselle.
<i>Toteuma:</i>	<p>Nuorisovaltuusto järjesti heinäkuun lopulla tapahtuman Savitaipaleen torilla. Esiintyjinä oli kolmen nuoren musiikkiyhtye ja tarjolla oli myös kasvomaalausta.</p> <p>Nuorisovaltuuston nimeämät jäsenet ovat osallistuneet aktiivisesti kokouksiin.</p> <p>Nuorisovaltuuston avulla saatiin kesäkioskiin kolme savitaipalelaista nuorta yrittäjää. Kioskitoiminta sujui hyvin ja sai kuntalaisilta ja vapaa-ajan asukkailta paljon hyvää palautetta. Kioskitoimintaa on tarkoitus jatkaa samalla tavalla kesän 2023 aikana hyvän kokemuksen perusteella.</p>	
Elinvoimainen kunta/kuntakuvan selkeyttäminen, viestintä & markkinointi, toiminnan ja tapahtumien esilletuonti.	Kunnan viestintä ja markkinointi on ajantasaista, monipuolista ja osallistavaa. Kunnastamme välittyvä kuntakuva on houkutteleva.	Kuntaan palkataan viestinnän ja markkinoinnin osaaja. Kunnan verkkosivut uudistetaan vuoden 2022 loppuun mennessä.
<i>Toteuma:</i>	<p>Tavoite on toteutunut osittain, mutta verkkosivujen päivityksen osalta työtä ei saatu valmiiksi vielä vuodenvaihteeseen mennessä. Verkkosivujen uusinta aloitettiin kesällä 2022. Kahden erilaisen verkkosivuston (savitaipale.fi ja viitsavitaipale.fi) yhdistäminen on osoittautunut laajuudeltaan luultua vaativammaksi tehtäväksi eikä sivustoa saatu tavoitteen mukaisesti julkaistua vuoden 2022 loppuun mennessä. Tähän viiveeseen ovat vaikuttaneet mm. ohjelmistotoimittajien ruuhkautuneet resurssit loppukesästä</p>	

	<p>2022 sekä useiden avainhenkilöiden vaihtumiset kunnassa vuosien 2021 ja 2022 aikana. Henkilöstön rajalliset aikaresurssit on pitänyt kohdentaa akuuttien arkisten ongelmien ratkaisemiseen. Markkinointiviestinnän asiantuntijan tehtävä on nyt täytetty määräaikaikaisesti 31.12.2023 asti ja verkkosivut saataneen julkaistua vielä ennen kesää 2023.</p> <p>Viestinnässä on aktivoitu erityisesti sosiaalisessa mediassa. Kunnan asioita tuodaan esille aktiivisesti kunnan facebook-sivuilla sekä kunnan instagramissa. Joitakin virkahakuja on markkinoitu myös LinkedIn:ssä. Kuntamarkkinointia varten kuvattiin kaksi videota, toinen Talvikaupunki-kisaan ja toinen keväämmällä virkarekrytointeja varten. Kaikkiaan saadun palautteen perusteella ”kunnassa tapahtuu paljon”, joten palautteen perusteella kuntakuvan on koettu kehittyneen tavoitteen suuntaisesti. Tämä työ jatkuu ja on jatkuvan kehittämisen ja oppimisen kohteena. Seuraamme saatua palautetta mm. sosiaalisessa mediassa käydyin keskustelun osalta ja reagoimme tarvittaessa tekemällä asiapohjaisia päivityksiä kunnan verkkosivuille ja kunnan facebookiin.</p>	
Sujuva arki/joukko-liikenteen kehittäminen	<p>Liikkumisen mahdollistaminen kuntakeskuksen sisällä ja kuntien välillä.</p> <p>Selvitys julkisen liikenteen toimivuudesta ja kehitystarpeesta.</p>	<p>Selvitystyö valmis syksyllä 2022. Selvitystyön mukaiset esitykset ovat huomioitavissa vuoden 2023 talousarviovalmistelun yhteydessä.</p>
<i>Toteuma:</i>	<p>Tavoite ei toteutunut suunnitellusti, koska päädyimme odottamaan laajempaa alueellista selvitystä tämän haasteen ratkaisemiseksi. Tämän tavoitteen osalta toimenpiteet on jätetty ensisijaisesti selvitettäväksi Länsi-Saimaan elinvoimahankeeseen resurssein. Kulkemiseen liittyvät ongelmat on vuoden 2022 aikana tunnistettu kaikissa neljässä Länsi-Saimaan kunnassa yhteiseksi elinvoimaan vaikuttavaksi kriittiseksi menestystekijäksi. Länsi-Saimaan kuntien elinvoimahanke on alkanut vuoden 2023 alusta lukien ja hanke on kaksivuotinen käytännön ongelmien ratkaisemiseksi luotu projekti. Projektirahoituksella on todennäköisesti mahdollista saada laadukkaampi asiantuntijaselvitys ratkaisuehdotuksen pohjaksi.</p>	
Elinvoimainen kunta/henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi	<p>Henkilöstöstrategia on laadittu toimintaa linjaavaksi. Siinä huomioidaan mm. arviot eläköitymisestä ja osaamistarpeista. Strategian mukainen toiminta tukee henkilöstön hyvinvointia.</p>	<p>Laadittu ja hyväksytty henkilöstöstrategia viimeistään 31.8.2022 mennessä.</p>
<i>Toteuma:</i>	<p>Tavoite ei ole toteutunut suunnitellusti. Henkilöstöstrategian valmistelua on tehty toimialajohtajien kanssa hallintosääntöpäivityksen sekä henkilöstövaihdosten yhteydessä.</p>	

Elinvoimainen kunta/henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi	Henkilöstön kanssa käydään vuosittain kehitys- ja tavoitekeskustelut.	Kehitys- ja tavoitekeskustelut on kunnassa käyty 100 %:sti. Keskustelut dokumentoidaan uudistetulla lomakkeella.
<i>Toteuma:</i>	Kehityskeskustelut on pääsääntöisesti käyty. Uudistettua lomaketta on testattu johtoryhmän keskuudessa.	

Muut tavoitteet

	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari
Asiahallintaohjelma	Asiahallintaohjelmasta on käytössä ajanmukainen versio.	Dynasty 10 on tuotantokäytössä viimeistään 30.6.2022.
<i>Toteuma:</i>	Tavoite ei toteutunut kokonaisuudessaan. Käyttöönottoa on valmisteltu vuoden 2022 aikana ja pääkäyttäjät ovat päässeet harjoittelemaan ohjelman käyttöä. Haasteita oli järjestelmätoimittajan teknisten ongelmien sekä aikataulujen yhteensovittamisen osalta. Käyttäjien koulutus toteutuu maaliskuussa 2023 ja ohjelman käyttöönotto on huhtikuu 2023	
Henkilöstön työhyvinvointiin panostaminen muuttuvassa toimintaympäristössä	Henkilöstölle järjestetään muuttuvaan toimintaympäristöön liittyvää työhyvinvointia tukevaa koulutusta	Työhyvinvointia mittaava kysely
<i>Toteuma:</i>	Tavoite on toteutunut. Liikkuva työelämä -hankkeen avulla on järjestetty mm. liikuntakampanjoita, painonhallintaryhmä, liikuntaneuvontaa ja ohjattua liikuntaa hankkeen aloituskyselyyn perustuen. Lisäksi on järjestetty ergonomialuento. Työhyvinvointikysely on tehty edellisen kerran v. 2021. Henkilöstölle on tarjolla myös ePassi sekä polkupyöräet.	
Henkilöstön hyvinvointi	Liikkuva työelämä- hanke	Hankkeen tulokset
<i>Toteuma:</i>	Liikkuva työelämä -hankkeen avulla henkilöstölle on järjestetty monipuolisia liikuntaa tukevia ja helposti saavutettavia tapahtumia. Hankkeen avulla on hankittu liikuntavälineitä, mm. sähköpyörä, Sup-lautoja ja liukulumikenkiä, jotka ovat henkilökunnan lainattavissa.	

YLEISHALLINTO Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	59 306	37 100		37 100	135 561	98 461	365,4
Toimintakulut	1 086 242	1 247 610		1 247 610	1 101 584	146 026	88,3
TOIMINTAKATE	-1 026 936	-1 210 510	0	-1 210 510	-966 023	244 487	79,8
Poistot	14 526	19 890		19 890	6 220	13 670	31,3

ELINKEINOPALVELUT**Tilivelvollinen**

Kunnanjohtaja

Tulosalueen kuvaus

Tavoitteena on paikallisen elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen. Tätä toteutetaan edistämällä matkailua ja ympärivuotista tapahtumatuotantoa, panostamalla kuntamarkkinointiin ja kunnan näkyvyyden lisäämiseen sekä uusien asukkaiden ja yritysten houkutteluun. Lisäksi toimenpiteisiin kuuluvat yritystalon toiminnan kehittäminen, yritysneuvonta, yritysten yhteistyöverkoston rakentaminen ja ylläpito sekä elinkeinotoimintaa tukevan hanketoiminnan vahvistaminen.

Vuoden 2022 toiminnassa on korostunut kuntakuvan positiivinen esille tuominen. Tämä alkoi menestyksekkäästi Vuoden Talvikaupunki- kilpailussa saavutetulla näkyvyydellä alkutalvesta. Positiivisen kuntakuvan merkityksellä saavutetaan mielikuva aktiivisesta Savitaipaleesta niin kuntalaisten ja matkailijoiden sekä vapaa-ajan asukkaiden silmissä ja tämä tietenkin on myös positiivinen signaali kunnan elinkeinoelämästä.

Kuntakeskuksen ja erityisesti torialueen kehittäminen lähti liikkeelle yrittäjien jättämän kirjelmän perusteella. Virkamiesvalmistelussa oli hahmoteltu torialueen kehittämisen edellyttämiä maanhankintakuvioita keskusta-alueen pysäköinnin ratkaisemiseksi. Valmistelu on johtanut siihen, että kunnanhallitus on maaliskuussa 2023 päättänyt ostaa maa-alueen torialueen läheisyydestä. Kehittämistyö jatkuu seuraavaksi suunnitteluvaiheella ja tarvittavat määrärahat esitetään tulevien vuosien talousarviossa ratkaistavaksi. Suunnittelussa tullaan huomioimaan kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden sekä yrittäjien kuuleminen erityisen huolellisella tavalla.

Hanketoiminnassa oli rahoituskausien päättymisestä ja uusien kausien alkamisesta johtuva ”katkos”. Pestis- yritysryhmähanke jatkaa vielä vuoden 2023 asti. Kyseessä on neljän yrityksen kehittämishanke, jossa kunta hoitaa hankehallinnon. Mint-kokeilu ja innovointihanke, jota Lab-ammattikorkeakoulu hallinnoi, päättyi vuoden 2022 lopussa.

Uutena hankkeena on vuoden 2022 aikana valmisteltu Länsi-Saimaan kuntien elinvoimahanketta. Hankkeen toimenpiteet on aloitettu 1.1.2023 ja hankekaika on kaksivuotinen. Hanketta hallinnoi ja vetää Lab-ammattikorkeakoulu. Hankkeessa neljä

Länsi-Saimaan kuntaa ja Lab-ammattikorkeakoulu tarttuvat tarvelähtöisiin elinvoima- ja kehittämishaasteisiin. Hankkeen päätavoitteena on kasvattaa neljän Länsi-Saimaan alueen kunnan elinvoimaa kehittämällä elinvoimasisältöjä ja -palveluita. Tavoite jakautuu kuntakohtaisiin tavoitteisiin sekä kuntien yhdessä sopimiin yhteisiin tavoitteisiin. Hankkeen toimenpiteet koostuvat neljästä työpaketista: 1) Kuntakohtaisten elinkeino- ja elinvoimaohjelmien laatiminen, 2) Länsi-Saimaan kuntien elinvoima- ja elinkeino-ohjelmat, 3) Elinvoimaistetaan kuntapalvelut ja 4) Tarvelähtöiset ja ketterät yrityspalvelut.

Matkailuun liittyvää yhteistyötä on syvennetty matkailuyrittäjien kanssa yhteistyössä osallistumalla tammikuussa 2023 matkamessuille osana goSaimaan osastoa. Matkailussa on tunnistettu tarpeita tuotteistamiselle. Pelkästään reittien ja muun ympäristön markkinoinnilla ei ole koettu tavoitteita saavutettavan. Matkailuyrittäjien kanssa on myös pohdittu Saimaa Geoparkin parempaa hyödynnettävyyttä. Yhdessä on todettu, että uutta ei tarvitsisi keksiä, kunhan vain olemassa oleva pystyttäisiin "paketoimaan" myytäväksi tuotteeksi paremmin. Etelä-Karjalan alueella on useita saman aihepiirin ympärillä toimivia tahoja, kuten Etelä-Karjalan virkistysalueäätiö, Saimaa Geopark, goSaimaa, alueen kunnat, pyörämatkailureitistö ja nyt viimeisimpänä ruokamatkailuun kehittämiseen ja esille tuomiseen keskittyvät tahot. Toimijoiden aidolla yhteistyöllä olisi saavutettavissa enemmän tulosta ja tämä on jo yhdessä todettu ja toivottavasti johtaa tuloksiin tulevina vuosina. Erilaisissa yhteistyökuvioissa mukana oleminen myös Savitaipaleen kunnan toimesta on hyvin tärkeää.

Kotouttaminen ja työllistäminen kuuluvat myös tähän elinkeinopalveluiden tulosalueeseen. Kunnanhallitus päätti, että kunta ryhtyy ns. kuntamallisopimuksen perusteella vastaanottamaan tilapäisen suojelun statuksella tulleita ukrainalaisia. Tätä varten kunta vuokrasi Savitaipaleen Vanhaintuelta 8 asuntoa. Kuntamallisopimukseen kuuluu ns. kevyen ohjauksen järjestäminen ja tätä on tehty enemmänkin kuin vain "kevyesti". Kunnan yhteistyökumppanina ovat olleet alueen järjestöt, joista erityisesti SPR Savitaipaleen osasto on kantanut merkittävän roolin kunnassamme olevien ukrainalaisten apuna ja tukena olemisessa.

Yli 45 000 Ukrainasta viime vuonna paennutta voi hakea kotikuntaa vuonna 2023, kun he ovat oleskelleet Suomessa vuoden. Heistä noin 13 000:lla riittävä asumisaika tulee täyteen jo maalisi-huhtikuussa. Kotikunnan saatuaan Ukrainasta paenneet siirtyvät vastaanottopalveluista kuntien ja hyvinvointialueiden palveluiden asiakkaiksi. Näin he pääsevät tiiviimmin osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Kotikunnan saaneilla ukrainalaisilla on samat oikeudet, palvelut ja velvollisuudet kuin Suomessa vakituisesti asuvilla. Palveluiden järjestäminen on kuntien ja hyvinvointialueiden vastuulla. Myös Savitaipaleen kunnan alueella olevien ukrainalaisten osalta vuosi tulee täyteen näinä kevään kuukausina 2023, joten kunnassa on ns. kevyt ohjaus muuttumassa selkeästi kotouttamisen toimenpiteiksi. Tätä varten on tarkoitus täyttää hallinnon palveluohjaajan määräaikainen toimi, jotta vaativampi kotoutus saadaan myös hyvin hoidettua.

Kunnassa on myös aloitettu valmistautuminen ns. TE-2024 uudistukseen. Uudistuksen (TE2024) tavoite on luoda palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä: kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, ne edistävät

tehokkaammin työllistymistä. Lisäksi palvelujen asiakaslähtöisyys paranee, kun palvelut tuotetaan kuntien lähipalveluina.

Työllisyyden ministerityöryhmä linjasi 31.8.2021, että palvelut siirrettäisiin kunnalle tai useammasta kunnasta muodostuvalle yhteistoiminta-alueelle, jonka työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Näin turvataan, että TE-palveluiden järjestämiseen on riittävästi resursseja ja että palvelut ovat yhdenvertaisesti työnhakijoiden saatavilla kaikkialla Suomessa.

Etelä-Karjalassa on kuntien kesken päädytty maakunnallisen mallin valmisteluun. Valmistelu on tällä hetkellä täydessä käynnissä ja kunnasta on löydyttävä riittävä valmisteluresurssi. Kotouttamisen yhteydessä selostettu hallinnon palveluohjaaja osallistuisi myös TE-2024 uudistuksen valmisteluun yhtenä Savitaipaleen kunnan edustajana.

Kunnassa tehtävän hyvinvointityön osalta on tapahtunut merkittävä muutos Eksote-Etelä-Karjalan hyvinvointialuemuutoksen tapahduttua 1.1.2023. Aiemmin kokoaikaisesti palvelujohtajana työskennellyt henkilö on 1.3.2023 alkaen siirtynyt tältä elinkeinopalveluiden tulosalueelta sivistystoimen hallinnon tulosalueelle hyvinvointiasiantuntijan tehtävään. Savitaipaleen kunta myy puolet työpanoksesta Luumäen kunnalle. Luumäen kunta on samankaltainen kunta Savitaipaleen kanssa ja siten yhden henkilön toimesta yhtenäisin rakentein ja toimenpitein on oletettu saatavan synergiahyötyä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämässä.

Hyvinvointiasiantuntijan tehtäviin Savitaipaleen ja Luumäen kunnissa kuuluvat mm.

- yhteen sovittaa hyvinvointialueen kanssa tehtävää yhteistyötä koskevat asiat
- vastaa kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävien toimenpiteiden valmistelusta ja seurannasta yhdessä sivistystoimenjohtajan kanssa
- vastaa kunnan hyvinvointikertomuksen valmistelusta ja seurannasta yhdessä sivistystoimenjohtajan kanssa
- vastaa kunnan henkilökunnan työhyvinvoinnin edistämisestä yhdessä toimialajohtajien kanssa
- suunnittelee ja toteuttaa hyvinvointia ja terveyttä edistäviä teemaviikkoja yhteistyössä 3. sektorin toimijoiden kanssa
- vastaa lasten ja nuorten monialaisen työryhmän sekä vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnasta yhdessä sivistystoimenjohtajan kanssa

Tätä yhteistyötä on valmisteltu Luumäen kunnan kanssa loppuvuodesta 2022 lähtien. Erityisesti hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa on hyvin tärkeää huolehtia yhteisistä toimintatavoista alueen kuntalaisten hyvinvoinnin edistämässä. Puolin ja toisin tuotetaan tärkeää tietoa erilaisten ratkaisujen tekemiseksi.

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari
Elinvoimainen kunta/ Autamme yrittäjiä, huolehdimme nykyisistä ja	Kunnan elinkeinotoimen palvelut on järjestetty siten, että ne tukevat kunnan yritysten tarpeita.	Elinkeinopalvelut kuvattu tarkoituksenmukaisesti ja selkeästi

<p>edistämme uusien sijoittumista kuntaamme</p>	<p>Elinkeinopalvelut on kuvattu selkeästi, jotta palveluita tarvitseva pystyy heti muodostamaan käsityksen tarjolla olevasta tuesta ja yhteyshenkilöstö. Järjestämisessä huomioidaan TE-palveluiden mahd. muutos vuonna 2024.</p> <p>Laaditaan elinkeinostrategia 2022-2025</p> <p>Kunnan viestintä ja markkinointi tukee yrittäjien palvelutoimintaa</p>	<p>Tulevaisuuden Savitaipale organisaatioissa.</p> <p>Elinkeinostrategia on laadittu vuoden 2022 aikana.</p> <p>Yrittäjät huomioitu kunnan verkkosivu-uudistuksessa. Sivuilta on linkit yritysten palvelutarjontaan.</p>
<p><i>Toteuma:</i></p>	<p>Kunnanhallitus päätti, että kunta osallistuu Länsi-Saimaan kuntien elinvoimahankkeeseen. Hankkeen toimintakausi on 1.1.2023-31.12.2024. Hankesuunnitelman mukaisesti hankkeen lopputuloksena ja merkittävänä uutuusarvona syntyy neljän Länsi-Saimaan alueen kunnan yhteinen elinkeino- ja elinvoimaohjelma. Ohjelman perustana on kuntakohtaisesti läpikäyty elinkeino-, elinvoima- ja kehittämissisällöt palveluineen. Kunta saa tietoon pohjautuvaa aineistoa oman elinkeinostrategian laatimiseksi. Näin ollen kunnan ei tässä vaiheessa ole syytä ryhtyä rinnakkaiseen omaan valmisteluun. Kunnassa jatketaan aktiivista yrittäjien kanssa toimimista kunnan elinvoiman kehittämiseksi. Alueella toimivien kanssa tehtävä yhteinen hanketoiminta on pystyttävä hyödyntämään täysimääräisesti.</p> <p>Verkkosivu-uudistus on työn alla ja ensimmäinen versio uudella alustalla julkaistaneen vielä ennen kesää 2023.</p>	
<p>Viihtyisä Savitaipale/kehitämme matkailua</p>	<p>Suunnittelemme ja toteutamme yhdessä yrittäjien kanssa matkailun kehittämiseen liittyvän hankkeen. Hanke toteutetaan jos tarvittava hankerahoitus järjestyy.</p>	<p>Uusien matkailutuotteiden määrä, hankkeessa mukana olevien yritysten määrä. Tavoitteena saada vähintään 2 uutta matkailutuotetta hankkeen tuloksena.</p>
<p><i>Toteuma:</i></p>	<p>Yksittäisinä isompina toimina matkailun(kin) edistämiseksi kunta osallistui Suomen Paras</p>	

	<p>Talvikaupunki 2022 -kilpailuun tullen toiseksi. Tätä varten kuvattiin talvisista lajeista video. Samoin kuvattiin keväämmällä kunnan luontoa, reitistöä yms. mahdollisuuksia virkahakuja varten. Kumpaakin videota on myös esitetty mm. matkamessuilla. Matkamessuille osallistuminen tammikuussa 2023 suunniteltiin loppusyksystä 2022 yhdessä kunnassa toimivien matkailuyrittäjien kanssa. Lisäksi kunta haki projektirahoitusta pyöräilyhankkeeseen, kuitenkin saamatta myönteistä päätöstä. Varsinainen tuotekehittäminen kuuluu kuitenkin itse yrittäjille, joten tässä kunta voi olla vain kannustamassa.</p>	
Elinvoimainen kunta /kehittämme kuntaa jatkuvasti yhdessä asukkaiden, yritysten ja yhdistysten sekä oppilaitosten, korkeakoulun sekä yliopiston kanssa	<p>Mint, Pestis, muut hankkeet</p> <p>Selvitetään uutta hanke-toimintaa yhdessä mm. kyläyhteisöjen kanssa</p>	<p>Hankkeissa saavutetut tulokset rahoituspäätösten ehtojen mukaisesti.</p> <p>Uudet rahoitusta saaneet hankkeet</p>
<i>Toteuma:</i>	<p>Mint -hanke päättyi ja sen tuloksiin vaikutti koronapandemia heikentävästi. Kuitenkin hankkeen myötä pystyttiin edistämään kuntien ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä merkittävästi sekä lisäämään pienten kuntien ja pk-yritysten tietoisuutta korkeakoulu-yhteistyön mahdollisuuksista. Hankkeen aikana on saatu hyviä kokemuksia opiskelijoiden hyödyntämisestä kehittämistyössä.</p> <p>Pestis -hankkeen toteuttaminen on saanut jatkoaikaa vuoden 2023 loppuun asti. Kunta hallinnoi neljän yrityksen kehittämishanketta. Hankkeessa on erityisesti keskitytty yritysten verkkosivujen, somekanavien yms. sisällön kehittämiseen.</p> <p>Kunta on myöntänyt uutena välirahoituksena Lennuksen Metsästysyhdistys ry:n hankkeelle 15.000 euron lainan. Hankkeessa rakennetaan majan yhteyteen varasto, jota voidaan käyttää myös kokoon-tumistilana. Hankkeen päätavoitteena on sekä luoda, että lisätä kylän vetovoimaisuutta uudisrakentamisella sekä nykyisten olosuhteiden parantamisella.</p>	
Hyvinvoiva kuntalainen	<p>Mahdollistetaan kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen mahdollisimman matalalla kynnyksellä erikseen hyväksyttävän hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden avulla.</p>	<p>Laajan hyvinvointisuunnitelman toteutuminen jokaisella toimialueella.</p>

<i>Toteuma:</i>	Laaja hyvinvointisuunnitelma on toteutunut hyvin. Suunnitelman toteutumisesta raportoidaan erillisessä hyvinvoinnin vuosikertomuksessa.	
Osallisuuden kehittäminen	Laaditaan osallisuussuunnitelma vuosille 2022-2025. Hyödynnetään kylätoimikuntia, nuorisovaltuustoa, Vanhus- ja vammaisneuvostoa sekä Vapaa-ajan asukkaiden foorumia entistä tiiviimmin kunnan kehittämisessä.	Suunnitelma on laadittu vuoden 2022 aikana. Kuntalais- ja vapaa-ajan asukkaiden kyseilyiden tulokset
<i>Toteuma:</i>	Alkukartoituksen ja eri yhteistyökumppaneiden kuulemisen perusteella olemme todenneet, että yksi osallisuussuunnitelma jää liian yleiselle tasolle. Tämän sijaan olemme päätyneet siihen, että tulemme tekemään suunnitelmaan yleisen osan ja liitämme siihen tarkemmat alakohtaiset eri aihealueiden osallisuussuunnitelmat. Suunnitelman toteuttaminen ja arviointi tapahtuu mm. vuosittain talousarviossa hyväksytyjen kuntastrategiaa tukevien toimenpiteiden avulla.	

Mittaritietoa:

- Kuntakuvan positiivisuus: Nettomuuttovoittoa 60 henkilöä
- Verkkosivujen kävijämääriä ei ole seurattu, koska käytössä on edelleen olleet vanhat verkkosivut. Kävijämäärien seuranta aloitetaan uusien verkkosivujen myötä vuonna 2023.
- Facebookin ja Instagramin seuraajia on aktiivisesti houkuteltu. Facebookissa 1787 seuraajaa, Instagramissa on 871 seuraajaa (tilanne maaliskuu 2023).
- Vuoden 2022 talousarvioon asetettiin kunnianhimoisesti useammalle tulosalueelle erilaisten palautekyselyiden tekeminen. Tämä tavoite on jäänyt toteutumatta. Webropol-ohjelma kyselyitä varten hankittiin syksyllä 2022, mutta sen käyttöönottoon ei ole henkilöresurssien riittämättömyyden takia jäänyt aikaa riittävästi. Kunnassa on tapahtunut vuonna 2022 niin monta isoa normaalista poikkeavaa muutosta, joiden osalta on ollut pakko kohdentaa liikenevät henkilötyövuodet niihin. Palautetta on seurattu mm. käydyistä somekeskusteluista ja saatujen palautteiden perusteella on ryhdytty välittömästi tarvittaviin toimenpiteisiin.
- Omistajavaihdos- tai uusien yrittäjien määrää on vaikea luotettavasti mitata. Omistajavaihdosprosesseja on tiedossa joitakin. Omistajavaihdosasiakkuuksia ohjataan aktiivisesti niiden esille tullessa mm. Etelä-Karjalan Yrittäjien omistajavaihdospalveluiden piiriin. Lisäksi kunta ostaa mm. ProAgrialta sekä vuonna 2023 MT-tilikiinteistöltä asiantuntijapalveluita mm. omistajavaihdoksiin tai muuhun yrittäjän tai yrittäjäksi aikovan henkilön tarvitsemaan asiantuntijuuteen. Tiedossa ei ole merkittävien yritysten toiminnan loppumista vuoden 2022 aikana. Edelleen Länsi-Saimaan

elinvoimahankkeelta odotetaan tähän selkeämpää mittaristoa kuvaamaan tilannetta yrittäjäkentällä.

ELINKEINOPALVELUT, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	37 881	84 400	0	84 400	109 005	24 605	129,2
Toimintakulut	189 737	487 230	0	487 230	484 555	2 675	99,5
TOIMINTAKATE	-151 856	-402 830	0	-402 830	-375 550	27 280	93,2
Poistot	0	0	0	0	0	0	0

RUOKAPALVELUT

Tilivelvollinen

Hallintojohtaja

Tulosalueen kuvaus

Ruokapalveluissa on yksi valmistuskeittiö, joka tuottaa koko kunnan ateriapalvelut, sekä kaksi jakelukeittiötä. Keskuskeittiö valmistaa ateriat Koulukeskuksen jakelukeittiöön, Kivikoululle, Heituinlahden koululle, päiväkotit Kissankelloon, Sinikelloon, esiopetusryhmiin ja Heituinlahden ryhmäperhepäiväkotiiin. Edellä mainitut kohteet ovat kunnan omia yksiköitä.

Keskuskeittiöstä toimitettiin ruokapalvelut myös Eksoten yksiköille, jotka ovat Valkama, Peiponpesä, Koivukoti, sekä kotipalveluateriat mukaan lukien Heituinlahti.

Keittiössä tuotettujen aterioiden määrä vaihtelee koulujen aukiolojen mukaan ollen 200-700 annosta (lounasta) päivässä.

Tuotetut ateriat ovat laadultaan ja hinnaltaan tasapainossa. Ateriat valmistetaan ensiluokkaisista raaka-aineista, suomalaisia ja erityisesti paikallisia ruokaperinteitä kunnioittaen sekä Valtion ravitsemusneuvottelukunnan ohjeiden mukaisesti. Savitaipaleen kunta kuuluu Lappeenrannan hankintapalveluihin, joka kilpailuttaa elintarvikkeet.

Toimintaympäristön muutokset

Hyvinvointialueiden käynnistyttyä 1.1.2023 alkaen toimintamalli ateriamyynnin suhteen muuttui lainsäädännöstä johtuen. Kunnat ja hyvinvointialue eivät ole hankintalain näkökulmasta sidosyksikköasemassa toisiinsa nähden. Hyvinvointialue ei voi jatkossa ostaa tukipalveluja Eksoten tavoin suoraan kunnilta kilpailuttamatta hankintaa. Jos kunta osallistuu tukipalvelujen tuotantoa koskevaan tarjouskilpailuun, koskee toimintaa yhtiöittämisvelvollisuus.

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari
Elinvoimainen kunta/Järjestämme palveluitamme	Ruokapalvelut on organisoitu hyvinvointialueen	Selvitystyö tehty keväällä 2022.

yhteistyökumppaneidemme kanssa.	edellyttämien muutosten mukaisesti. Turvataan valmistuskeittiön laadukas ja taloudellinen toiminta myös 1.1.2023 jälkeen.	Tarvittavat päätökset tehty sen jälkeen.
<i>Toteuma:</i>	<p>Yt-neuvottelut on käyty. Kunnan keskuskeittiön henkilöstö siirtyi 1.1.2023 Etelä-Karjalan hyvinvointialueen palvelukseen liikkeenluovutuksena.</p> <p>Kunta on liittynyt syksyllä Saimaan Tukipalvelut Oy:n osakkaaksi ja näin ollen pystyy ostamaan tarvitsemansa ateriat koulujen ja varhaiskasvatuksen osalta Saimaan Tukipalvelut Oy:ltä.</p> <p>Koulukeskuksen jakelukeittiössä on yksi kokoaikainen työntekijä ja yksi määräaikainen.</p>	

Strategian mittareista

- asiakaspalaute (asiakastyytyväisyyskysely)

RUOKAPALVELUT, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	910 390	808 100		808 100	905 864	97 764	112,1
Toimintakulut	767 696	788 120		788 120	671 659	116 461	85,2
TOIMINTAKATE	142 694	19 980	0	19 980	234 205	214 225	1 172,2
Poistot	0	0		0	0	0	

YHTEISTOIMINNAT**Tilivelvollinen**

Kunnanjohtaja

Tulosalueen kuvaus

Hankitaan ostopalveluna YTAKE-Ympäristöterveydenhuolto Lappeenrannan kaupungilta, palo- ja pelastustoimi Etelä-Karjalan pelastuslaitokselta ja hankintapalvelu Etelä-Karjalan hankintapalveluilta.

Toimintaympäristön muutokset

Palo- ja pelastustoimi siirtyi hyvinvointipalveluihin vuoden 2023 alusta lähtien.

Tulosityksiköt

Ympäristöterveydenhuolto YTAKE, Etelä-Karjalan hankintapalvelut ja Palo- ja pelastustoimi

YHTEISTOIMINNAT, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	0	0		0	0	0	
Toimintakulut	476 639	520 330		520 330	465 712	54 618	89,5
TOIMINTAKATE	-476 639	-520 330	0	-520 330	-465 712	54 618	89,5
Poistot	0	0		0	0	0	

EKSOTE**Tilivelvollinen**

Kunnanjohtaja

Tulosalueen kuvaus 31.12.2022 asti

Savitaipaleen kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoiminnalla (Eksote).

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita kunta johtaa omistajaohjauksen avulla. Omistajaohjaukseen toteutetaan monin eri tavoin sekä päivittäisen yhteydenpidon että strategisen tason ohjauksen avulla. Tämän lisäksi omistajaohjaus tapahtuu kunnanhallituksen ja -valtuuston antamien lausuntojen avulla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden toteutumisesta raportoidaan kunnanhallitukselle osavuositarkastusten yhteydessä. Tilinpäätöksen yhteydessä kootaan laajempi seuranta palveluiden ja kustannusten toteutumisesta.

Eksote purkautuu uuden hyvinvointialueen muodostumisen myötä vuoden 2022 lopussa. Uudistus vaikuttaa merkittävästi kunnan toimintaan ja talouteen. Kunnan vaikutusmahdollisuudet sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan ja talouteen vähenevät merkittävästi.

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Tulosalueen tavoite ja toimenpide	Mittari
Sujuva arki, lähipalveluiden säilyttäminen ja Elinvoimainen kunta, tasapainoinen talous	Vaikutetaan omistajaohjauksella vielä vuonna 2022	hoitotakuu perusterveydenhuollon lähipalveluiden saataavuus maksuosuuksien vaikutus kunnan talouteen
<i>Toteuma:</i>	Omistajaohjaukseen on tehty systemaattisesti. Hoitotakuu on pääsääntöisesti toteutunut, vaikka lääkärinpula on vaikeuttanut hoitoon pääsyä.	
Sujuva arki, lähipalvelut	Ikäihmisten palvelu- ja vuokra-asumiseen liittyvä	Kunta on ratkaissut kuinka tehostettu

	selvitystyö on toteutusvaiheessa ja tehostetun palveluasumisen yksikkö sijoittuu Savitaipaleelle.	palveluasuminen, palveluasuminen ja muu ikäihmisten vuokra-asuminen on ratkaistu Savitaipaleen alueella.
<i>Toteuma:</i>	Kunta on ollut tiiviisti mukana uuden palvelutalohankkeen suunnittelussa. Ikä-ihmisten vuokra-asumisen suunnittelu aloitetaan kun palvelutalohanke pääsee konkreettisesti rakentumaan.	

EKSOTE, Talous

	TP2021	TA2022	Muu- tos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poik- keama %
Toimintatuotot	357 533	274 100		274 100	298 089	23 989	108,8
Toimintakulut	15 872 072	16 270 100		16 270 100	16 475 025	-204 925	101,3
TOIMINTAKATE	-15 514 539	-15 996 000	0	-15 996 000	-16 176 936	-180 936	101,1
Poistot	0	0		0	0	0	

Talousarviopoikkeaman selvitys

Eksoten osalta kaikki loppulaskut on kirjattu osaksi 2022 toteumaa. Eksoten talous ei toteutunut suunnitellulla tavalla.

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ, Talous

	TP2021	TA2022	Muu- tos	TA(M)2022	Toteuma	Poik- keama €	Poik- keama %
Toimintatuotot	1 365 110	1 203 700		1 203 700	1 448 519	244 819	120,3
Toimintakulut	18 392 386	19 313 390		19 313 390	19 198 535	114 855	99,4
TOIMINTAKATE	-17 027 276	-18 109 690	0	-18 109 690	-17 750 016	359 674	98,0
Poistot	14 526	19 890		19 890	6 220	13 670	31,3

2.1.1.4 Sivistyslautakunta

SIVISTYSPALVELUIDEN TOIMIALA

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

Tilivelvollinen

Sivistystoimenjohtaja

Tulosalueen kuvaus

Sivistystoimen hallinnossa huolehditaan sivistyslautakunnan päätösten valmistelusta ja toimeenpanosta, sivistyspalvelujen suunnittelu-, talous- ja hallintopalveluista, tulosalueen sopimuksista ja muista sivistyspalvelujen hallintotehtävistä yhteistyössä kunnan muiden hallintokuntien, toimielinten ja yhteistyötahojen kanssa. Tavoitteena on laadukkaiden opetus-, varhaiskasvatus-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tuottaminen joustavasti ja taloudellisesti. Sivistyspalvelujen suunnittelussa huomioidaan kunnan väestörakenteen muutokset sekä yhteistyön kehittäminen eri sidosryhmien ja naapurikuntien kanssa.

Tulosalueen toimintaympäristön muutokset

Merkittävin muutos sivistystoimen hallinnossa oli päätoimisen sivistystoimenjohtajan palkkaaminen 1.9.2022 alkaen. Samaan aikaan sivistystoimenjohtajan virkaa osa-aikaisesti hoitanut kansalaisopiston rehtori siirtyi hoitamaan täysiaikaisesti kansalaisopiston rehtorin virkaa.

Varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatuspäällikön virka muutettiin pedagogisen suunnittelijan viraksi ja 1.8.2022 alkaen palkattiin uusi henkilö päiväkodinjohtajan virkaan.

Tulosyksiköt:

Sivistystoimen hallinto
Varhaiskasvatuksen hallinto
Sivistystoimen hallinto

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari
Elinvoimainen kunta/henkilöstön osaamisesta ja hyvinvoinnista huolehtiminen	Hyvinvoiva, sitoutunut ja osaava henkilöstö. Henkilöstön osallistuminen kehitystyöhön, koulutus ja kehittämissuunnitelma kehityskeskustelujen pohjalta	Kehitys- ja tavoitekeskustelut, henkilöstön koulutus, työhyvinvointikyselyt
<i>Toteuma:</i>	Henkilöstön sitoutuminen työhön on hyvä. Kehityskeskustelut käyty keväällä 2022. Työhyvinvointikyselyjä ei ole tehty.	
Sujuva arki/palveluiden laadun kehittäminen	Hyvä yhteistyö sidosryhmien kanssa	Positiivinen asiakaspalaute mm. koulukuljetuksista (>90%)

<i>Toteuma</i>		Vuonna 2022 ei ole tehty erillistä kyselyä. Koulutoiminnan arvioinnin yhteydessä saatu palaute on ollut positiivista.
----------------	--	---

Muut tavoitteet

Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Toteuma TP 2020	Tavoitearvo TA 2021	Toteuma TP 2021	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma TP2022
Sivistystoimen hallinto tukee ja mahdollistaa yksiköiden sujuvan toiminnan	yksiköiden esimiesten tyytyväisyyskysely (1-5)	Ei toteutettu.	3	0	3	0
Kuntalaisten yhteydenottojen nopea käsittely	reagointi vuorokauden kuluessa (Kyllä-Ei)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	-5 368	0		0	26	26	
Toimintakulut	182 023	190 570	39 500	230 070	215 004	15 066	93,5
TOIMINTAKATE	-187 391	-190 570	-39 500	-230 070	-214 978	15 092	93,4
Poistot	0	0		0	0	0	

KOULUTUS

Tilivelvollinen

Koulukeskuksen rehtori ja Heituinlahden koulun johtaja

Tulosalueen kuvaus

Tulosalue sisältää perusopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan ja lukion. Tulosalueen tavoitteena on tarjota laadukasta perusopetusta ja kilpailukykyistä lukiokoulutusta.

Kunnassa on perusasteen 1-6 luokan opetusta antava Heituinlahden koulu ja 1-9 luokkien opetusta antava Europaeuksen koulu. Europaeuksen koulussa on kaksi pienluokkaa, joissa annetaan erityisen tuen opetusta 1-9 luokkien oppilaille, joita integroidaan yksilöllisten suunnitelmien mukaisesti yleisopetukseen. Europaeuksen koulun erityisopettajan työpanosta on siirretty varhaiskasvatukseen 6h/vko. Savitaipaleen kunta myy luokkamuotoisen erityisopetuksen palveluita Lemminkäisen kunnalle.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan 1-2-luokkalaisille ja erityisen tuen piirissä oleville oppilaille. Kirkonkylässä aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään Savitaipaleen koulukeskuksessa osana koulukeskuksen toimintaa. Heituinlahdessa iltapäivätoimintaa järjestetään Heituinlahden koululla. Iltapäivätoiminta ja Heituinlahden ryhmäperhepäivähoidon toiminta yhdistyvät päivän viimeisinä tunteina.

Kunnassa toimii yksi lukio, jossa on mahdollisuus opiskella myös aikuisten opetussuunnitelman mukaan. Lukuvuonna 2022-2023 aikuisopiskelijoita ei ole kirjoilla.

Aineenopettajista lähes kaikki ovat peruskoulun ja lukion yhteisiä opettajia. Opetustuntien sijoittuminen opettajakohtaisesti eri asteille ratkaistaan vuosittain normaalin suunnitteluprosessin yhteydessä.

Koulut laativat vuosittain lukuvuoden työskentelyä koskevan työsuunnitelman, joka hyväksytään sivistyslautakunnassa. Heituinlahden koulun ja Europaeuksen koulun työsuunnitelmia valmistellaan yhteistyössä. Koulut arvioivat lukuvuoden päättyessä toimintaansa ja sitä, kuinka työsuunnitelman tavoitteisiin on päästy. Arvioinnit esitetään sivistyslautakunnan hyväksyttäväksi ja liitetään työsuunnitelmaan.

Perusopetus

Peruskoulut noudattavat sivistyslautakunnan vahvistamia perusopetuksen opetussuunnitelmia. Aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaavat omat toimintasuunnitelmat. Koulut laativat vuosittain lukuvuoden työskentelyä koskevan työsuunnitelman, joka hyväksytään sivistyslautakunnassa.

Yläkoulu toimii 2-sarjaisena. Europaeuksen koulun alakoulun perusryhmien lukumäärä vahvistetaan vuosittain. Heituinlahden koululla toimii kolme perusopetusryhmää; 1.-2.lk., 3.-4.lk ja 5.-6. lk.

Uutena toimintona Europaeuksen koululla aloitettiin valmistavan opetuksen järjestäminen Ukrainasta muuttaneille sotapakolaisille. Kaikki lapset ja nuoret on osittain integroitu varsinkin taito- ja taideaineissa ikäryhmiensä mukaiseen yleisopetukseen suomalaisten lasten ja nuorten kanssa.

Joulukuussa järjestettiin koko koulukeskuksen yhteinen ja yhteisöllinen yrittäjyyskasvatusta tukeva Europaeus On Ice-jääshow, johon osallistui peruskoulun ja lukion opiskelijoita yhteensä 180. Myös ulkokuntalaisilla oli mahdollisuus käydä katsomassa tätä esitystä.

Lukio

Lukiossa opiskellaan sivistyslautakunnan 20.9.2016 hyväksymän opetussuunnitelman mukaisesti sekä 1.8.2021 aloittaneiden lukiolaisten osalta uutta opetussuunnitelmaa noudattaen. Lukion opiskelijamäärä lukuvuonna 2021 - 2022 on 96. Muita kuin Savitaipaleen kuntalaisia lukiossa opiskelee lukuvuonna 2021-2022 yhteensä 49 opiskelijaa, mikä on 51 % lukion koko oppilasmäärästä.

Lukion opiskelijamäärien sekä siitä saatavan valtio-osuusrahoituksen kannalta on tärkeää, että mahdollisimman moni omasta peruskoulusta lukio-opintoihin suuntaava oppilas hakeutuu omaan lukioonsa opiskelemaan. Pienenevien ikäluokkien johdosta myös muilta paikkakunnilta tulisi saada vuosittain vähintään 5-10 oman koulun ulkopuolista hakijaa lukiokoulutukseen lukion opiskelijamäärän turvaamiseksi. Lukion opiskelijamäärä on viime vuosina kasvanut 72:sta opiskelijasta 96 opiskelijaan.

Kilpailuun toisen asteen opiskelijoista pyritään vastaamaan korostamalla Savitaipaleen lukion turvallista peruslukioluonnetta, pysyvää ja pätevää opettajakuntaa, hyvää seurantaa ja ohjausta pienessä lukiossa. Lisäksi tarjotaan mielenkiintoisia erityiskursseja, jotka pyritään yhdistämään paikkakunnan ominaispiirteisiin ja vahvuuksiin. Kansainvälisyyttä ja yliopistoyhteistyötä kehitetään lukiolain ja valtakunnallisten opetussuunnitelmalinjausten mukaisesti. Koulukuljetusten järjestäminen takaa osaltaan useille opiskelijoille mahdollisuuden valita Savitaipaleen lukio opiskelupaikaksi.

Toimintaympäristön muutokset

Uuden oppivelvollisuuslain mukaan nuori on oppivelvollinen 18 ikävuoteen asti. Oppivelvollisille koulunkäynti on maksutonta. Tämä lisää lukiokoulutuksen kustannuksia sekä tukiopetuksen että erityisen tuen tarvetta. Oppimateriaalin hankinta, jakelu, luovuttaminen ja takaisinperintä aiheuttavat uutta hallinnollista työtä.

Myös Covid-virus ja koulukeskeytykset vaativat jatkossakin lisäresurssointia tukiopetukseen oppimisvajeen kuromiseksi. Valtiovalta on ohjannut lisävaltionosuutta kunnille maksuttoman lukiokoulutuksen järjestämiseen sekä erillistä tukirahoitusta sekä lukioon että perusopetukseen oppimisvajeiden kuromiseksi.

Muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien oppilaiden ja opiskelijoiden kasvanut määrä lisää Suomi toisena kielenä- opetuksen tarvetta etenkin lukiossa mutta myös perusopetuksessa.

Tulosyksiköt

Peruskoulutus, sisältää sairaala- ja vammaisopetuksen
Lukiokoulutus

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari
-oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointi	-kohtuullisen kokoiset opetusryhmät -riittävä ohjaus ja tuki -tunnetaitojen opettaminen	-kouluterveyskysely -oma hyvinvointikysely oppilaille ja opiskelijoille
<i>Toteuma:</i>	Tavoite toteutunut suunnitellusti. Osittain hankerahoituksen turvin pystytty tarjoamaan riittävää tukea oppilaille. Opettajille säännöllistä vinkkausta yt-ajalla tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisesta	
-laadukas lukio-opetus	-monipuolinen opintotarjonta -verkostoyhteistyö yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa -kansainvälinen yhteistyö, esim. Virtaa Kuolimosta opintokokonaisuus -pätevä ja motivoitunut opettajakunta	-vuosittainen arviointikysely opiskelijoille -opiskelijoiden määrä ikäluokan kokoon suhteutettuna -lukion opiskelijakunnan antama laadullinen palaute ja osallisuus lukion kehittämisessä
<i>Toteuma:</i>	Tavoite toteutunut suunnitellusti. Lukuvuonna 2022-2023 lukiossa ennätysmäärä opiskelijoita. Lukio kokonaan kaksisarjaiseksi.	
-luonnon monimuotoisuuden ja ilmastonmuutoksen vaikutusten ymmärtäminen -kiertotalous osaksi arkea koulukeskuksessa	-roskien lajittelu -omasta ympäristöstä huolehtiminen -luontoretket -erilaiset tutkimukset omassa elinympäristössä -omien arjen valintojen vaikutukset hiilijalanjälkeen	-tehdyt retket ja tutkimukset -siisti ympäristö -lajittelun onnistuminen
<i>Toteuma:</i>	Toteutunut osittain. Kouluilta puuttuu edelleen omat lajittelupisteet.	

Muut tavoitteet ja tunnusluvut

Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Toteuma TP 2020	Toteuma TP 2021	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma TP2022
Vaikuttavuus					
Kelpoisuusehdot täyttävien opettajien osuus peruskoulun opettajista	osuus opettajista	96 %	95 %	95 %	91%
Kelpoisuusehdot täyttävien opettajien osuus lukion opettajista	osuus opettajista	100 %	100 %	100 %	100%
Kelpoisuusehdot täyttävien koulunkäynniohjaajien osuus	osuus ohjaajista	90 %	75 %	80 %	80%
Peruskoulun päättäneiden sijoittuminen jatko-opiskeluun	osuus päättäneistä	100 %	100 %	100 %	100%
Lukio-opiskelijat oman kunnan ikäluokasta	osuus hakijoista	>50 %	50%	>50 %	40% ikäluokittain tapahtuva vaihtelu
Omasta peruskoulusta omaan lukioon tulevien osuus lukion aloittavista	osuus lukion aloittaneista	49 %	30 %	60 %	50%
Lähikunnista tulevien lukio-opiskelijoiden osuus lukion aloittavista	osuus lukion aloittaneista	51%	70 %	30 %	50%
Kunta- ja/tai koulukohtaisestika. tehtyjen valtakunnallisten kokeiden keski-arvo ja hajonta verrattuna koko maan em. kokeisiin		valtak. ka., valtak. ka		>valtakunn. ka.	valtakunnallinen ka. toteutunut
Ylioppilastutkinnon suorittaneiden prosentuaalinen osuus lukiokoulutuksen kolme vuotta aikaisemmin aloittaneista		95 %	95%	95%	96%
Lukion keskeyttäneiden prosentuaalinen osuus vuoden aikana		< 5 %	<5 %	<5%	<5%
Oppilaan ja opettajan näkökulma					
Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt	1-5	5	5	5	5
Taloudellinen näkökulma					
Oppilaskohtaiset toimintamenot (ilman kotikuntakorvauksia)					
perusopetus		9 427	10 020	10 850	9 801
lukio		9 597	10 849	10 040	12 044
Oppilaskohtaiset koko toiminnan bruttokustannukset (ilman kotikuntakorvauksia ja poistoja)					
perusopetus		11 074	12 042	12 770	11 819
lukio		10 690	12 109	11 170	13 301

Tunnusluvut	TA 2022	TP2022	Poikkeama
Toimintakate			
- Peruskoulutus	2 805 720	2 603 517	202 203
- Lukio	971 170	1 084 582	113 412
Koulukuljetuskustannukset			
- Peruskoulut	397 000	344 577	52 423
- Lukio	171 000	176 386	5 386
Oppilasmäärät, painotettu keskiarvo			
- Heituinlahden koulu	33,2	33,2	0,0
- Europaeuksen koulu 1-6 lk	135,3	136,2	0,9
- Europaeuksen koulu 7-9 lk	105,3	105,9	0,6
Yhteensä 1 – 9 peruskoulu	273,9	275,3	1,4
Lukio	96	98,1	2,1
Tuntiresurssit (tuntia / oppilas)			
- Heituinlahti	2,43	2,43	0,00
- Europaeus 1-6	1,76	1,75	0,01
- Europaeus 7-9	2,25	2,24	0,01
- Erityisopetus (vkt)	108,00	108,00	0,00
- Lukio kokonaisresurssi	238,00	238,00	0,00
Opetusryhmien määrä			
Heituinlahden koulu	3	3	0
Europaeuksen koulu 1-6 lk	10	10	0
Europaeuksen koulu 7-9 lk	7	7	0
Aamu- ja iltapäivätoiminta			
apip-toiminnan nettohinta € /t.	33,69	38,10	4,41
Kotikuntakorvaukset			
kotikuntakorvaustulot	138 000	220 488	82 488
kotikuntakorvausmenot	18 510	25 224	6 714

KOULUTUS, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	482 298	305 700		305 700	547 733	242 033	179,2
Toimintakulut	4 084 444	4 061 090	21 500	4 082 590	4 235 832	-153 242	103,8
TOIMINTAKATE	-3 602 146	-3 755 390	-21 500	-3 776 890	-3 688 099	88 791	97,6
Poistot	24 033	17 980		17 980	17 970	10	99,9

KULTTUURIPALVELUT

Tilivelvolliset

Kirjastotoimenjohtaja, Kulttuurisihteeri

Tulosalueen kuvaus

Kulttuuripalvelut muodostuvat kirjaston ja kulttuuritoimen palveluista.

Kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta sekä tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon. Kirjaston tehtävänä on myös tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Henkilökuntaa on kirjastotoimenjohtaja, kirjastovirkailija sekä kulttuurisihteeri-kirjastovirkailija (40 % työajasta kirjastovirkailijana). Kesäaikana työllistetään sivistystoimen muissa yksiköissä toimivia työntekijöitä.

Kirjastolain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, edistää tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Etelä-Karjalan kirjastojen yhteisen Aurora-kirjastojärjestelmän ja kuljetusten myötä kirjastopalvelut yhdenmukaistuivat. Heili-kirjastokimpalla on yhteinen aineisto- ja lainaajarekisteri, yhtenäiset käytösäännöt, maksut ja kokoelmapolitiikka. Kirjaston, koulun ja varhaiskasvatuksen yhteistyötä pitää edelleen kehittää ja vahvistaa. Yleiset kirjastot yhdessä koulujen ja päiväkotien kanssa tarjoavat kustannustehokkaan keinon kokonaisten ikäluokkien luku- ja kirjoitustaitotasojen nostamiseen. Kirjastoammattilaiset työskentelevät lukutaidon eriarvoistumista vastaan myös tukemalla aikuisten lukutaitoa ja lukemista.

Kulttuuritoimen palvelut järjestetään yhdessä paikkakunnan yhdistysten ym. toimintaryhmien sekä taidekoulujen kanssa. Asiakkaita ovat sekä paikkakunnan oma väki että vapaa-ajanasukkaat ja matkailijat sekä naapurikuntien asukkaat. Tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa kuvaa kulttuurimyönteisestä ja aktiivisesta kunnasta. Pääpaino on lasten ja nuorten kulttuuri- ja taidekasvatuksessa.

Taiteen perusopetuksen järjestämisestä (musiikki ja kuvataide) on tehty sopimukset Savitaipaleen musiikkikoulun ja Savitaipaleen lasten ja nuorten kuvataidekoulun kanssa. Vuoden 2022 aikana kuvataidekoulun toiminta siirtyi syyslukukaudesta alkaen kansalaisopiston alaisuuteen. Lisäksi kesäisin järjestettävä Sapassi- tapahtuma siirtyi vuonna 2022 kulttuuritoimen alaisuuteen.

Lappeenrannan musiikkiopistolle on annettu maksusitoumus savitaipalelaisista opiskelijoista. Syyslukukaudella 2022 musiikkiopistossa opiskeli neljä savitaipalelaista oppilasta.

Tulosyksiköt

Kulttuuripalvelut

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari
Sujuva arki/lähipalvelut	Kehitämme palveluiden saavutettavuutta ja tilojen toimivuutta.	Omatoimikirjaston suunnitelman toteutuminen
<i>Toteuma:</i>	Vuonna 2022 tutustuttiin Parikkalan ja Luumäen omatoimikirjastojärjestelmiin ja haettiin AVI:lta avustusta ”Savitaipaleen kirjasto – sujuvasti saatavilla” hankkeelle. Toimintasuunnitelman mukaisesti omatoimikirjaston käyttöönotto tapahtuisi vuoden 2024 aikana. Tilojen toimivuutta parannettiin uusimalla lehtisalin kalusteet ja kirjaston valaistus.	
Viihtyisä Savitaipale/laadukkaat kulttuuripalvelut kaikenikäisille	Osallisuuden vahvistaminen kaikenikäisille pienimuotoisilla ja yhteisöllisillä tapahtumilla paikkakunnan yhdistysten ja yhteisöiden kanssa. Lasten ja nuorten kulttuuri- ja taidekasvatus taidetapahtumien, näyttösten ja työpajojen avulla sekä taidekoulujen tukeminen	Kulttuuritapahtumien määrä ja osallistujamäärä, taidetapahtumien osallistujapalaute
<i>Toteuma:</i>	Kulttuuritapahtumia järjestettiin yhteensä 29, joissa kävi noin 1000 osallistujaa. Sapassi-viikon tapahtumien kävijämäärä oli yhteensä noin 4700 henkilöä.	

Muut tavoitteet ja tunnusluvut

Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Toteuma TP 2020	Toteuma TP 2021	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma TP 2022
Lasten ja nuorten luku- harrastuksen edistäminen.	Lasten- ja nuortenkirjallisuuden lainat (lkm)	10 344	13 423	12 000	13 326
Lasten taide- ja kulttuurikasvatuksen edistäminen	Erilaisten tapahtumien määrä	19	23	20	23
Aikuisväestön osallistaminen kulttuurin tekemiseen ja tapahtumiin	Tapahtumien määrä	10	22	16	10
Lainaukset/asukas		11,39	13	13	13
Kirjaston toimintakate, e		150547	148 822	164410	152 133
Kunnan tuki musiikkikoululle, e		14900	15600	15800	15800
Kunnan tuki kuvataidekoululle		7900	9400	11300	400
Nuorten kuvataidekoulussa opiskelevat, lkm		30	25	30	33
Musiikkikoulussa opiskelevat, lkm		64	62	65	45
Kulttuuritoimen toimintakate, e		39881	45298	63470	41614

KULTTUURIPALVELUT, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	4 051	6 000		6 000	5 909	-91	98,5
Toimintakulut	199 767	259 320		259 320	220 119	39 201	84,9
TOIMINTAKATE	-195 716	-253 320	0	-253 320	-214 210	39 110	84,6
Poistot	0	0		0	0	0	

VAPAA-AJAN PALVELUT

Tilivelvollinen

Liikuntatoimenohjaaja, sivistystoimenjohtaja

Tulosalueen kuvaus

Vapaa-ajan palvelut -tulosalueen tavoitteena on, että mahdollisimman moni kuntalainen käyttäisi Savitaipaleen monipuolisia liikuntaharrastusmahdollisuuksia. Tavoite on lisätä Savitaipaleen liikuntapalvelujen kysyntää ja myyntiä myös kunnan ulkopuolisille asiakkaille. Kunta tekee yhteistyötä seurojen kanssa liikuntatapahtumien järjestämisessä, terveystoiminnan kehittämisessä ja ikäihmisten liikuntahankkeissa.

Liikuntatoimi teki yhteistyötä koulujen, varhaiskasvatuksen ja henkilökunnan liikuntaa ja hyvinvointia tukevien hankkeiden puitteissa. Savitaipaleen kunta on ollut aktiivisesti mukana liikkuva koulu -toiminnan vakiinnuttajana osana oppilaiden koulupäivää. Koulu järjestää oppilaille iltapäiväkerhoja omana toimintana sekä yhteistyössä paikallisten urheiluseurojen kanssa. Savitaipaleella järjestetään yhteistyössä koulujen kanssa koulun loma-aikoina toteutettavaa ohjattua liikuntatoimintaa koululaisille sekä opiskelijoille.

Kunnassa toteutettiin liikuntakysely kuntalaisille vuoden 2020 alussa. Kyselyn tuloksia käytettiin liikkumishankkeen 2020 - 2022 laadinnassa sekä uusien tapahtumien kehittämisessä. Näitä tapahtumia ovat olleet mm. pyöräretki ja laavuretki. Liikuntatoimi on aloittanut myös liikuntavälinelainauksen kirjastossa.

Liikuntapalvelut tuotetaan yhdessä savitaipalelaisten seurojen, järjestöjen sekä vastaavien toimintaryhmien kanssa. Kunta osti uimahallipalvelut Toimintakeskus Suvannolta 104 000 eurolla siten, että yleisövuoroja on 24 h/viikko. Uimaopetus toteutettiin esiopetuksen yhteydessä sekä keväällä 1. luokan oppilaille järjestetyssä uimakoulussa yhteistyössä toimintakeskus Suvannon uimaopettajan kanssa. Jäähalli- ja curling-aikaa kunta osti Savitaipaleen Jäähalli Oy:ltä n. 44 000 eurolla. Seuratoimintaa tuettiin perusavustuksin ja kohdeavustuksin yhteensä 41 700 eurolla vuonna 2022. Tämä summa sisälsi myös vuosittaisen, viime syksynä valmistuneen, StU:n hallinnoiman yleisurheilukentän käyttöavustuksen. Sivistystoimi päätti myös liikuntapaikka-avustuksista vuonna 2022, tähän tarkoitukseen varattiin 10 000 euron määräraha.

Liikuntatoimi tuki ikäihmisten liikuntaryhmiä mm. tarjoamalla maksuttomia käyttövuoroja ko. toimintaan. Kunnan liikuntapalveluja ja liikuntatapahtumia markkinoitiin ja niistä tiedotettiin mm. kuntatiedotteessa, kunnan kotisivulla, Facebookissa sekä paikallislehdessä ja tarvittaessa radiossa. Kunnassa kehitetään ja rakennetaan resurssien mukaan lähiliikuntapaikkoja niin, että savitaipalelaisten vapaa-ajan liikunta lisääntyisi. Liikuntatoimi on myös mukana syksyisin järjestetyn hyvinvointiviikon sekä senioriviikon suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Liikuntatoimenohjaaja hoiti liikuntatalon vuorojen salivaraukset. Tekninen toimi vastasi liikuntapaikkojen ylläpidosta. Liikunnan lehtorin työajasta 30% käytettiin liikunnanohjaajan tehtävien hoitamiseen.

Vapaa-ajan palvelut käsittävät myös nuorisotyön. Lakisääteinen nuorisotyö ostetaan edellisvuosien tapaan Savitaipaleen Nuorison Tuki ry:ltä. Savitaipaleella on 11 nuorisoasuntoa, joiden käyttöaste on tällä hetkellä 71 %.

Savitaipaleen kunta on mukana valtakunnallisessa etsivä nuorisotyö -hankkeessa Savitaipaleen Nuorison Tuki ry:n kautta.

Toimintaympäristön muutokset

Koronapandemian vaikutukset vähenivät vuoden 2022 aikana, mutta pandemian jälkivaikutukset tuntuivat seurojen toiminnassa.

Lähivirkistysaluehankkeen yhteydessä valmistunut frisbeegolf-radan laajennusosa otettiin käyttöön keväällä 2022.

Tulosyksiköt

Vapaa-ajan palvelut

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari
Viihtyisä Savitaipale/monipuoliset liikuntaharrastusmahdollisuudet	Sujuva yhteistyö seurojen ja kansalaisopiston kanssa. Toiminnan kehittäminen monipuolisesti yhteistyössä	Liikuntatapahtumien lukumäärä ja osallistujamäärä, harrastusmahdollisuuksien monipuolisuus, palautekyselyt harrastusmahdollisuuksista
<i>Toteuma:</i>	Seurojen kanssa pidettiin seurafoorumi ja oltiin ajankohtaisista asioista yhteydessä pitkin vuotta. Liikuntasuoritteiden määrä ei palautunut normaalille tasolle koronapandemian jälkeen. Liikuntakysely järjestetään vuoden 2023 alkupuolella.	
Sujuva arki/hyvinvoivat nuoret	Nuorisotyön aktiivointi ja kehittäminen, palautekyselyt	Nuorisotyön kontaktien määrä, nuorisotilan käyttöaste, palautekyselyistä
<i>Toteuma:</i>	Pandemian jälkeen toiminta vilkastunut nuorisotilalla. Syksyllä 2022 käynnistettiin yhdessä koulun kanssa KV-toiminta, jolla tarjotaan vapaa-ajan tekemistä niin kansainvälisille, ulkopaikkakuntalaisille kuin savitaipalealaisille nuorille. Palautekyselyjä ei ole toteutettu.	

Muut tavoitteet ja tunnusluvut:

Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Toteuma TP 2020	Toteuma TP 2021	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma TP 2022
Kunnan avustamien liikuntapahtumien määrä kalenterivuoden aikana	lkm	0	1	10	5
Liikuntaseurojen määrä kunnassa	lkm	10	10	10	10
Uimahallin kävijämäärä kalenterivuoden aikana	lkm	11 695	8 783	19 000	12832
Kunnan tukemien ikäihmisten liikuntaryhmien määrä	lkm	2	3	5	5
Tennishallin käyttötuntimäärä vuodessa	lkm	2 300	1 467	2 400	1800
Nuorisotilan aukiolopäivät vuodessa	pv	31	30	80	76
Nuorisotilakäynnit vuodessa	lkm	217	75	320	655
Etsivän nuorisotyön kontaktit vuodessa	kont./nuori	9	14	15	5

VAPAA-AJAN PALVELUT, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	26 081	28 200		28 200	36 180	7 980	128,3
Toimintakulut	273 650	299 160		299 160	293 402	5 758	98,1
TOIMINTAKATE	-247 569	-270 960	0	-270 960	-257 222	13 738	94,9
Poistot	0	0		0	0	0	

VARHAISKASVATUS

Tilivelvollinen

Varhaiskasvatuspäällikkö 31.5.2022 asti, 1.6.2022 alkaen vs. päiväkodin johtaja.
Päiväkodinjohtajan virka täytetty 1.8.2022 alkaen toistaiseksi.

Tulosalueen kuvaus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen yksilöllistä kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatukseen kuuluvat kunnallinen varhaiskasvatus, esiopetus, erityisvarhaiskasvatus sekä lasten kotihoidontuki.

Savitaipaleella on yksi päiväkotitoimi, joka toimii kahdessa eri rakennuksessa kirkonkylällä, kaksi ryhmäperhepäivähoitokotia sekä neljä perhepäivähoitajaa, joista yksi työskentelee Heituinlahdessa.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee 27 henkilöä erilaisin tehtävänkuvien laitoshuoltajasta varhaiskasvatuksen opettajaan.

Lapsia varhaiskasvatukseen on noin 90. Esiopetuksessa Kivikoululla on lukuvuonna 2021-2022 ollut 18 lasta ja lukuvuonna 2022-2023 16 lasta. Heituinlahden vastaavat lapsimäärät ovat 4 ja 6.

Toimintaympäristön muutokset

Heituinlahden ryhmäperhepäivähoitokoti avautui tammikuussa 2022. Heituinlahden esiopetusryhmä toimii lukuvuonna 2022-2023 Heituinlahden koulun tiloissa. Kissankellossa on tehty sisäilmatutkimukset kesällä 2022 ja todettu merkittävät sisäilmaongelmat. Väistötilojen järjestely on alkanut syksyllä 2022 ja muuttamaan päästään alkuvuodesta 2023. Viskari-ryhmään Kivikoululle on sijoitettu myös 4-vuotiaita marraskuussa 2022, koska tarvittiin lisää paikkoja pienille alle 3-vuotiaille Kissankelloon.

Varhaiskasvatuspäällikön virka on muutettu pedagogisen suunnittelijan viraksi ja perustettu uusi päiväkodin johtajan virka, joka on täytetty 1.8.2022 alkaen.

Tulosyksiköt

Varhaiskasvatus (päiväkotitoimi, ryhmäperhepäivähoito, perhepäivähoito, esiopetus, lasten kotihoidontuki).

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari
Sujuva arki/lapset ja nuoret: varhaiskasvatus	<p>Varhaiskasvatuksen tilatarveratkaisut selvitetään kunnanjohtajan tilatyöryhmän asettamispäätöksen mukaisesti.</p> <p>Varhaiskasvatuspalvelujen sujuvuuden vahvistaminen</p> <p>Kesäajan toiminta 1-3 luokkalaisille.</p>	<p>Tilatyöryhmän suunnitelman valmistuminen.</p> <p>Asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskyselyn palaute</p> <p>Asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskyselyn palaute</p> <p>Toiminnan kartoitus ja käynnistäminen</p>
<i>Toteuma:</i>	<p><i>Varhaiskasvatuksen tilatarveratkaisut selvitetään kunnanjohtajan tilatyöryhmän asettamispäätöksen mukaisesti.</i></p> <p>Tilatyöryhmän raportti valmistui 31.3.2022. Raportin valmistumisen jälkeen on päiväkotikiikossa tehdyissä sisäilmatutkimuksissa paljastunut sisäilmaongelma, joka on korjattava. Tilatyöryhmän on tarkoitus jatkaa tulevaisuuden tilankäyttösuunnittelua mukaan lukien päiväkotikiikoston remontointi, kun päiväkodin toiminta on siirtynyt väistötiloihin.</p> <p><i>Varhaiskasvatuspalvelujen sujuvuuden vahvistaminen</i></p> <p>Koska varhaiskasvatuksessa on koettu pulaa tarvittavista varhaiskasvatuspaikoista, on palvelujen sujuvuus ja erityisesti uusien varhaiskasvatuksen sijoituspäätösten tekeminen ollut haasteellista. Lisäksi lukuisat poissaolot ja henkilöstövaihdokset ovat kuormittaneet varhaiskasvatusta. Tavoitteen saavuttamiseksi tarvittava työ jatkuu myös tulevaisuudessa ja kulkee käsi kädessä mm. tilaratkaisujen kanssa. Asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskyselyä ei ole toteutettu.</p> <p><i>Kesäajan toiminta 1-3 luokkalaisille.</i></p> <p>Varhaiskasvatus ei järjestänyt kesäajan toimintaa kesällä 2022. Toiminta järjestettiin koululla koulunkäynnin ohjauksen toimesta. Koululaisten kesätoiminnan järjestäminen ei sovellu toteutettavaksi varhaiskasvatuksessa johtuen lasten ikärakenteesta sekä henkilöstön vuosilomien sijoittelusta.</p>	

VARHAISKASVATUS, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	148 468	106 500		106 500	116 940	10 440	109,8
Toimintakulut	1 331 445	1 355 600	17 500	1 373 100	1 441 566	-68 466	105,0
TOIMINTAKATE	-1 182 977	-1 249 100	-17 500	-1 266 600	-1 324 626	-58 026	104,6
Poistot	0	0		0	1 199	-1 199	

Talousarviopoikkeaman selvitys:

Toimintatuotot ovat toteutuneet hieman odotettua suurempina. Osittain kasvua voi selittää varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrän lisääntyminen, jolloin myös asiakasmaksutuotot kasvavat. Lisäys asiakasmaksutuotoissa ei kuitenkaan ole merkittävä. Lisäksi varhaiskasvatukseen haetut hankeavustukset ovat toteutuneet.

Toimintakuluista suurin osa on henkilöstökuluja. Varhaiskasvatuksen hallinnon organisaatiomuutos sekä lukuisista poissaoloista johtuvat sijaisjärjestelyt ovat kasvattaneet henkilöstökuluja. Myös lasten määrän lisääntyminen on lisännyt henkilöstötarvetta. Savitaipaleen kunta osti yhden varhaiskasvatuspaikan Mikkelin kaupungilta kesäkuusta joulukuuhun 2022

KANSALAIPOISTO**Tilivelvollinen**

Kansalaisopiston rehtori

Tulosalueen kuvaus

Kansalaisopisto on yleissivistävä oppilaitos, jonka toimialueina ovat Savitaipaleen, Lemminkäisen ja Taipalsaaren kunnat. Opisto tarjoaa toimialueensa kuntalaisille mahdollisuuden monipuoliseen harrastamiseen ja itsensä kehittämiseen. Opiston kursseilla ei muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta ole ikärajaa, vaan opiskelija voi osallistua kursseille, joiden opetusta hän pystyy seuraamaan. Suurimman opiskelijaryhmän muodostavat kuitenkin eläkeikäiset. Heidän osuutensa on noin puolet opiskelijoista. Opistoharrastusten tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä, lisätä terveyttä ja hyvinvointia sekä pitää yllä kuntalaisten vireyttä ja toimintakykyä kohtuuhintaisia kursseja järjestämällä.

Kansalaisopisto työllistää vuosittain noin 50 henkilöä. Opiston henkilöstökulut muodostuvat rehtorin, sivistystoimen kanssa yhteisen palvelusihteerin, Lemminkäisen yhteyshenkilön, koulujen kanssa yhteisten päätoimisten opettajien sekä noin 40 tuntiopettajan ja parin siistijän palkkakustannuksista. Tuloista pääosan muodostavat opintomaksutuotot sekä myyntitulot Lemminkäisen sekä Taipalsaaren kunnilta.

Toimintaympäristön muutokset

Kansalaisopiston toimintaympäristön muutoksia on tapahtunut koronapandemiaan, sivistystoimen virkajärjestelyihin sekä lasten ja nuorten taiteen perusopetukseen liittyen. Vuoden 2022 työkausi aloitettiin noin kolmen viikon koronasululla, jonka vuoksi työkautta pidennettiin keväällä huhtikuun loppuun.

Syksyllä 2022 sivistystoimenjohtajana toimiva opiston rehtori palasi päätoimiseksi opiston rehtoriksi, kun uusi sivistystoimenjohtaja aloitti virassa.

Keväällä 2022 solmittiin Savitaipaleen kuvataidekoulun kanssa sopimus, jolla koulun toiminta siirtyi kansalaisopiston alaisuuteen. Lasten ja nuorten kuvataidekurssit sekä taiteen perusopetus alkoi elokuun puolivälissä kansalaisopiston toimintana. Yhteistyö kuvataidekoulun kanssa lähti erittäin hyvin käyntiin.

Tulosyksiköt

Kansalaisopisto

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari	To-teuma
Viihtyisä Savitaipale/Kiinnostavat liikunta- ja harrastusmahdollisuudet kaikenikäisille kuntalaisille	Opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksien kehittäminen ja toteuttaminen kuntalaisille	Opiston kurssien määrä Opetustuntien määrä Opiskelijamäärä Palautekyselyt	216 5444 2176 ka3,6/4

Tuloksellisuustavoitteet

Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Mittarin ta- voitearvo TP 2021	TA2022	Toteuma 2022
Opetuksen volyymi	Toteutu- neet tunnit	4564	5300	5444
Opintoryhmien lukumäärä			100	216
Opintoryhmien yhteenlas- kettu oppilasmäärä	lkm	1223	1800	2176
Toiminnan arviointi	Asiakkai- den palau- tekysely (1- 4)	-	3	3,6

KANSALAIPOISTO, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	92 497	80 000		80 000	77 384	-2 616	96,7
Toimintakulut	279 362	300 750	9 300	310 050	356 310	-46 260	114,9
TOIMINTAKATE	-186 865	-220 750	-9 300	-230 050	-278 926	-48 876	121,2
Poistot	0	0		0	0	0	

Talousarviopoikkeaman selvitys:

Sivistystoimen johtamisjärjestelyiden vuoksi kansalaisopiston talousarvioon oli varattu vain puolikas rehtorin palkka. Uuden sivistystoimenjohtajan myötä rehtorin palkka maksettiin kokonaisuudessaan kansalaisopiston menoista. Koronasulkujen loputtua koronan leviäminen ei kuitenkaan loppunut, vaan opiston opettajat alkoivat saada tartuntoja ja heidän tuntejaan pidettiin osittain sijaisjärjestelyin. Keväällä 2022, ehkä osin Ukrainan sodan vaikutuksesta, monet yhteistyötahot nostivat jopa kolmasosan palveluiden hintoja. Lisäksi opisto aloitti uutena toimintana lasten ja nuorten kuvataideopetuksen Savitaipaleen kuva-
taidekoulun siirryttyä osaksi opiston toimintaa. Loppuvuodesta 2022 kansalaisopisto käynnisti alle viikossa ukrainalaisten suomen kielen alkeisopetuksen. Koska ukrainalaisilla ei ollut vielä kotoutumissuunnitelmaa, ei opistolla ole ollut mahdollisuutta hakea opetushallitukselta avustuksia kieliopintoihin.

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	748 027	526 400		526 400	784 172	257 772	149,0
Toimintakulut	6 350 691	6 466 490	87 800	6 554 290	6 762 233	-207 943	103,2
TOIMINTAKATE	-5 602 664	-5 940 090	-87 800	-6 027 890	-5 978 061	49 829	99,2
Poistot	24 033	17 980		17 980	19 169	-1 189	106,6

2.1.1.5 Tekninen lautakunta

TEKNISTEN PALVELUIDEN TOIMIALA

TEKNISEN HALLINTO

Tilivelvollinen

Tekninen johtaja

Tulosalueen kuvaus

Teknisten palveluiden tehtävänä on vastata kunnan toiminnan ja kehittämisen edellyttämistä yhdyskunnan suunnittelu-, rakentamis-, käyttö- ja kunnossapitotehtävistä. Lisäksi vastata kunnan rakennusmassan rakennuttamis-, käyttö- ja kunnossapitotehtävistä sekä kunnan liikuntapaikoista, yleisistä alueista ja maa- sekä metsätiloista.

Tulosyksiköt

Kaavoitus ja tekninen hallinto

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari
Kokonaisvaltainen sekä toimiva teknisen alueen hallinto	Avoin ja keskusteleva lautakuntatyöskentely, osaava ja koulutettu henkilöstö, hyvin valmistellut kokousasiat	Lautakunnan itsearviointi
Toteuma:	Lautakunnassa vallitsee avoin ja keskusteluyönteinen ilmapiiri. Keskustelu on asiallista, rakentavaa ja kaikki osallistuvat siihen. Kokousten esityslistat ja oheismateriaalit ovat kattavia, ammattitaitoisesti valmisteltuja ja ne antavat riittävät tiedot päätöksenteon tueksi.	

Muut tavoitteet

Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Toteuma TP 2020	Toteuma TP 2021	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma TP 2022
Riittävästi tontti ja rakennusmaata	vapaat tontit, lkm myyty, lkm	Ei myyty yhtään	vapaat 28 okt, 6 teoll.t 1 okt myyty	vapaat 26 okt, 5 teoll.t	vapaat 26 okt 5 teoll.t. kahdelle teollisuustontille myyty määräala
Kaavateiden kuntotason ja turvallisuuden säilyttäminen ja kehittäminen	Tavoitetoteutuminen seuranta	muutamia palautteita tullut	Luokituksen mukainen palvelutaso	Luokituksen mukainen palvelutaso	Luokituksen mukainen palvelutaso ylläpidetty
Kiinteistöt ja piha-alueet asianmukaisessa kunnossa	asiakaspalaute	muutamia palautteita tullut	Hyvä	asiakaspalaute	asiakaspalaute on ollut hyvää

TEKNISEN HALLINTO, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	15 137	5 500		5 500	779	-4 721	14,2
Toimintakulut	158 368	148 650		148 650	133 971	14 679	90,1
TOIMINTAKATE	-143 231	-143 150	0	-143 150	-133 192	9 958	93,0
Poistot	0	0		0	0	0	

RAKENNUSVALVONTA JA YKSITYISTIET**Tilivelvollinen**

Rakennustarkastaja

Tulosalueen kuvaus

Antaa asiakkaille tarvitsemansa hyvätasoiset rakennustarkastuspalvelut ja myöntää yksityistieavustukset. Tavoitteena on pitää ja kehittää rakennettua ympäristöä suunnitelmallisesti viihtyisänä ja vetovoimaisena.

Rakennusluvan käsittelyaika on keskimäärin kuukausi, toimenpideilmoituksen käsittelyaika on maksimissaan kaksi viikkoa.

Tulosityksiköt

Rakennusvalvonta, Mittaustoiminta ja Yksityistiet

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari
Sujuva arki/tiestöt	Yksityisteiden parempi kunto. Yksityistieavustusten jakopereusteiden selkeytys ja avustuspäärahaston nosto.	Saatu palaute, kuntalaiskysely
<i>Toteuma:</i>	kuntalaiskyselyä ei tehty	

Muut tavoitteet

Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Toteuma TP 2020	Toteuma TP 2021	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma TP 2022
Rakennus- ja toimenpidelupahakemukset	kpl	137	139	130	127
käsittelyaika	vrk	20	20	30	20
Toimenpideilmoitushakemukset	kpl	52	33	45	46

käsittelyaika	14 vrk	8	8	14	8
Poikkeamislupahakemukset		17	8	3	9
kohtuullisessa ajassa	60 vrk	60	60	60	60

RAKENNUSVALVONTA JA YKSITYISTIET, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	80 742	66 500		66 500	52 848	-13 652	79,5
Toimintakulut	241 977	317 990		317 990	248 600	69 390	78,2
TOIMINTAKATE	-161 235	-251 490	0	-251 490	-195 752	55 738	77,8
Poistot	0	0		0	0	0	

YHDYSKUNTAPALVELUT

Tilivelvollinen

Tekninen johtaja

Tulosalueen kuvaus

Yhdyskuntatekniset palvelut kuten jätehuollon järjestämisvastuu, katuvalaistuksen ylläpito, kaavateiden kunnossapito, puistojen ja yleisten alueiden hoitotyöt.

Tarvittavat konetyöt katujen ja alueiden kunnossapitoon kilpailutetaan ja ostetaan ulkopuolisilta urakoitsijoilta. Jätehuolto on ulkoistettu kuntien yhteisesti omistamalle Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy:lle.

Tulosityksiköt

Kaavateiden kunnossapito, tievalaistus, puistot ja yleiset alueet, liikuntapaikat ja jätehuollon järjestäminen.

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari	Toteuma
Viihtyisä Savitaipale		Kuntalaiskyselyn palaute	Kuntalaiskyselyjä ei päästy toteuttamaan
Viher- ja leikkialueet	Puistoalueiden siistiminen ja leikkialueiden suunnitelmallinen kehittäminen. Kuntaan palkataan vakituiseen työsuhteeseen liikuntapaikoista, reitistöistä ja puistoista vastaava työntekijä. Työntekijä vastaa jatkossa	Tyytyväisyyskyselyt viher- ja leikkialueiden viihtyisyydestä. Tehdyt kehittämistoimenpiteet	Kuntalaiskyselyjä ei päästy toteuttamaan Kirsikkapuiston ensimmäinen vaihe saatiin valmiiksi Olkolan puistoalueen puistokäytävien kunnostaminen tehtiin kesän aikana

Turvallinen liikkumis- ympäristö	kokonaisvaltaisesti liikunta-alueiden ja puistojen kehittämi- sistä. Toimiva liikenne-tur- vallisuusryhmä	Web kyselyt	Asukaskysely käve- lyn ja pyöräilyn ke- hittämisestä toteu- tettiin liikenneturval- lisuus työryhmän toimesta
Ulkoilu- ja vaellusreitit	Toimivat, kunnossa olevat ja helposti saavutettavat ul- koilu- ja vaellusreitit. Selkeät vastuut ja roolit Reitistöt on kuvattu kunnan verkkosi- vuilla ja ne löytyvät helposti.	Kartoituksen val- mistuminen vuonna 2022. Reitistöjen ku- vaus osana koti- sivupäivitystä.	Toteutettiin Savitai- paleen liikuntaky- sely 2022 Kotisivujen päivitys ei valmistunut vielä kertomusvuonna

Muut tavoitteet

Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Toteuma TP 2020	Toteuma TP 2021	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma TP 2022
Kaavatieluokittelun mukainen palvelutaso kohtuukustannuksin	asiakas- palaute		saatu pa- laute ollut hyvä	5054	6144
33 km	€/km	2840	4969		
Kustannustehokas ka- tuvalaistus				2048	1697
24 km	€/km	1652	1804		
Kuntakeskuksen viihty- vyys ja turvallisuus	asiakas- palaute	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä

YHDYSKUNTAPALVELUT, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	40 906	39 200		39 200	32 684	-6 516	83,4
Toimintakulut	444 993	519 490		519 490	511 698	7 792	98,5
TOIMINTAKATE	-404 087	-480 290	0	-480 290	-479 014	1 276	99,7
Poistot	293 000	266 540		266 540	311 673	-45 133	116,9

Talousarviopoikkeaman selvitys:

Kaavateiden kunnossapitoon meni selvästi enemmän rahaa kuin oli talousarviossa varauduttu. Alkupalvi oli erittäin luminen ja seuraavakin talvi alkoi jo marraskuun puolivälissä. Loppupalvella tehtiin kymmenkunta lumityökierrosta, kun useana talvena aiemmin niitä on ollut vain muutama, joskus ei yhtään.

Katuvalaistuksen osalta kustannukset alittuivat, kohonneista sähköhinnoista huolimatta. Tähän auttoivat koko ajan lisääntyvät led-valaisimet sekä koko kesän kestänyt katuvalojen pimeänä pitoaika. Lisäksi sitä jatkettiin edelleen syksyllä niin, että valot pidettiin sammutettuina teknisen lautakunnan päätöksellä klo 00–04 välisenä aikana.

LIKELAITOKSET**Tilivelvollinen**

Tekninen johtaja

Tulosalueen kuvaus

Mahdollisimman häiriötön ja laadukas lämmön- ja vedentoimitus, puhdistamotoiminnassa lupaehtoien täytyminen, konekeskuksen ylläpito kohtuukustannuksien.

Tulosalueen tulosityksiköt

Vesilaitos, viemärlaitos, lämpölaite ja konekeskus

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari	Toteuma:
Toimiva ja mahdollisimman häiriötön infra kohtuullisin kustannuksien	Lämpö- ja vesihuollon laitokset hyvässä kunnossa, osaava henkilöstö	Käyttäjien palaute, asiakastyytyväisyyskyselyt	Lämpö- ja vesihuolto toimivat häiriöttömästi Kuntalaiskyselyjä ei toteutettu

Muut tavoitteet

Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Toteuma TP 2020	Toteuma TP 2021	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma TP 2022
KAUKOLÄMPÖLAITOS					
lämmön myynti	MWh	8025	8998	9000	8259
myyntihinta	€/MWh	85,2	86,5	86,5	87,6
tuotantokustannus	€/MWh	61,5	71,1	73	64,8
VESILAITOS					
veden myynti	m3	93238	93 197	95000	82624
myyntihinta	€/m3	1,64	1,71	1,52	1,67
tuotantokustannus	€/m3	1,13	1,38	1,10	1,38

VIEMÄRILAITOS

laskutettava jätevesi- määrä	m3	90188	89 969	93000	81162
myyntihinta	€/m3	3,64	3,42	2,85	3,29
käsittelykustannukset €/laskutettu jv-m ³	€/m3	3,37	3,06	2,95	3,47

LIIKELAITOKSET, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	1 312 081	1 371 500	-40 000	1 331 500	1 183 117	-148 383	88,9
Toimintakulut	1 082 551	1 009 760	8 000	1 017 760	975 188	42 572	95,8
TOIMINTAKATE	229 530	361 740	-48 000	313 740	207 929	-105 811	66,3
Poistot	282 234	262 390		262 390	277 531	-15 141	105,8

Talousarviopoikkeaman selvitys:

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on nostanut rajusti maailman laajuisesti polttoaineiden, kunnossapidon ja esim. puhdistamolla käytettävien kemikaalien hintaa. Vaikka taksaa korjattiin vuoden 2023 alusta, ei kertomusvuoden hintojen korotuksissa pysytty perässä. Lisäksi nytkin tehdyt korotukset ovat tietoisesti tehty hyvin varovasti ja ellei inflaatio taitu selvästi nykyistä pienemmäksi, tulee vuoden 2023 tilinpäätöskkin olemaan erityisesti viemärilaitoksen osalta heikko.

Myyntitulojen suurta eroa talousarvioon selittää se, että vesihuollossa osa isojen kiinteistöjen tasauslukumia saatiin vasta vuoden 2023 maaliskuun laskutukseen. Tasauslaskuja puuttuu siten vuoden 2022 tilinpäätöksestä, arviolta 10 % koko vuoden määrästä. Ne tulevat jäämään vuoden 2023 tilinpäätöksen hyväksi.

Vesihuollon osalta myös vedenkulutuksen pienentyminen pitkällä aikavälillä on nähtävissä. Vettä säästävät vesikalusteet ja yleinen tarve säästää näkyvät kuluttajien käyttötottumuksissa.

ASUINHUONEISTOT JA –RAKENNUKSET**Tilivelvollinen**

Kiinteistöpäällikkö

Tulosalueen kuvaus

Tämän tulosalueen alle kuuluu kiinteistöhallinto, joka kustannuksiltaan jaetaan asuinhuoneistot / rakennukset ja tilapalvelujen kesken.

Kunnan omistamat asunnot jakautuvat yksittäisiin asuntoihin erillisissä osakeyhtiöissä (11 kpl), sekä asuntoihin, joita on kunnan suoraan omistamissa kiinteistöissä (9 kpl). Kunnan suoraan omistamissa kiinteistöissä olevat asunnot sisältyvät tilapalveluiden kustannusrakenteeseen.

Strategiana on myydä yksittäisiä asunto-osakkeita, mikäli myynti katsotaan välttämättömäksi markkinatilanteen huomioiden kunnan edun mukaisesti.

Kiinteistöpalvelu toimii myös konserniasuinkiinteistöjen teknisenä isännöitsijänä.

Tulosityksiköt

Asunto-osakkeet 9 kpl eri asunto-osakeyhtiössä, asunto-osakkeet 2 kpl eri kiinteistöosakeyhtiössä

Kiinteistöosakeyhtiöt:

Hienmäenrinne (1), Torinkulma (1)

Asunto-osakeyhtiöt:

Katajatalo (1), Kolikkola (1), Pettilä (1), Satoahven (1), Toritalo (3), Sahraheikki (2)

Asunnot liike- tai toimitilarakennuksissa:

Heituinlahden ryhmis, Palotalo-kirjasto, Yritystalo, Tukikohta

Toimintaympäristön muutokset

Pettilässä sijaitseva rivitalo-osake on päätetty laittaa myyntiin vuoden 2023 aikana.

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari	Toteuma:
Sujuva arki/ parannamme suunnitelmallisesti vuokra-asuntojemme laatua	Kunnan vuokra-asuntojen "salkuttaminen" vuoden 2022 aikana.	Salkutus tehty ja sen pohjalta tehty suunnitelma tulevien vuosien toimenpiteiksi.	Salkutusta ei tehty yksittäisten asunto-osakkeiden kohdalla, ainoastaan vuokratoyhtiön osalta. Toimenpidesuunnitelma on tuleville vuosille tehty.

Muut tavoitteet

Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Toteuma TP 2020	Toteuma TP 2021	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma TP2022
Käyttöaste					
(tulosalueen vuokratut asunnot/asunnot yhteensä*100)	%	93 %	95 %	95 %	95 %

ASUINHUONEISTOT JA –RAKENNUKSET, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	64 849	64 800		64 800	66 983	2 183	103,4
Toimintakulut	122 769	162 560	15 000	177 560	150 945	26 615	85,0
TOIMINTAKATE	-57 920	-97 760	-15 000	-112 760	-83 962	28 798	74,5
Poistot	0	0		0	0	0	

TILAPALVELUT**Tilivelvollinen**

Kiinteistöpäällikkö

Tulosalueen kuvaus

Yleishallinnon rakennukset: kunnantalo, palotalo-kirjasto, keskuskeittiö.

Sivistystoimen rakennukset: Heituinlahden koulu, Kivikoulu, Liikuntatalo, Ylipainehalli, Koulukeskus, päiväkotiki Kissankekko, Heituinlahden ryhmis (tilaelementti).

Teknisen rakennukset: keskusvarikko, Olkkolan kartano, Paimensaaren sauna, Ranta-aitta, Europaeus-talo, Marjahalli, Tukikohta, Kaijankoti, Palotalo/kirjasto, Yritystalo, palvelukeskukset Peiponpesä ja Koivukoti, Hyvinvointiasema, Torin WC, Heituinlahden "terveystalo" .

Lisäksi Kiinteistöosakeyhtiö Kirkonkulmassa on vuokrattavia tiloja ja kansalaisopiston käytössä olevia tiloja kunnan omistuksessa.

Tilapalveluiden kohteissa on myös asuntoja: Palotalo (4 asuntoa), Heituinlahden Ryhmis (2 asuntoa), Yritystalo (1 käytössä oleva asunto), Tukikohta (2 asuntoa). Palvelutaloissa Koivukodilla on 20 asuntoa ja Peiponpesässä 8 asuntoa.

Tavoitteena on välttämättömien kiinteistöjen tehokas käyttö. Muista kohteista kannattamattomat yritetään myydä, korottaa vuokria, tai jalostaa vuokrattaviksi/myytäviksi.

Pinta-alat yhteensä 24.449 m²

Toimintaympäristön muutokset

Heitinlahden varhaiskasvatuksen tilat on korvattu tilaelementillä, jonka käyttöönotto tapahtui 2022 tammikuussa. Vanhat ryhmiksen tilat jäi tyhjilleen.

Kissankellon päiväkotiin teetettiin sisäilmatekninen kuntotutkimus. Tutkimuksen myötä löydettiin vaurioituneita rakenteita, jotka voivat aiheuttaa sisäilmaoireilua. Näiden pohjalta on päädytty etsimään toiminnalle väistötilat. Väistötiloiksi valikoitui ryhmäkoti Luotsi jonka kunta tulee vuokraamaan Kissankellon väistötiloiksi vuoden 2023 alussa.

Pöksänlahden leirikeskukseen rakennukset ja piharakennelmat purettiin vuoden 2022 aikana. Purku ei kattanut rantasaunaa.

Tulosityksiköt

Yleishallinnon, sivistystoimen, teknisen toimen sekä muut rakennukset

Sitovat tavoitteet, toteuma:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari	Toteuma:
Toimivat tilat. Yritystoimintaan/etätöihin myös lyhytaikaisia työpisteitä.	Tilatarpeiden pitkántähtäimen suunnittelu	Tilojen käyttöaste ja saatu palaute	Käyttöaste 96,5% Palaute ollut vähäistä. Lyhytaikaisiin työpistetarpeisiin on pystytty vastaamaan.

Muut tavoitteet

Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Toteuma TP 2020	Toteuma TP 2021	Tavoitearvo TA 2022	Toteuma TP2022
Tilojen käyttöaste	%	92 %	97 %	97 %	96,5 %

TILAPALVELUT, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	702 768	699 790		699 790	671 565	-28 225	96,0
Toimintakulut	1 938 057	1 561 830	55 000	1 616 830	1 672 628	-55 798	103,5
TOIMINTAKATE	-1 235 289	-862 040	-55 000	-917 040	-1 001 063	-84 023	109,2
Poistot	1 356 111	379 960		379 960	412 422	-32 462	

Talousarviopoikkeaman selvitys:

Kiinteistön ylläpidon kustannukset nousivat 11,5 % vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä vuoden 2021 vastaavasta ajanjaksosta. Korotus on poikkeuksellisen suuri ja on johdannainen edelleen vallitsevasta maailman tilanteesta, johon ei osattu varautua.

Suurimpana yksittäisenä kulueränä on noussut sähkökustannukset. Kulutusta on pyritty mahdollisuuksien mukaan pienentämään erinäisin teknisin ratkaisuin sekä tiedottamalla käyttäjiä.

MAA- JA METSÄALUEET**Tilivelvollinen**

Tekninen johtaja/ (rakennustarkastaja tonttimyyntien osalta)

Tulosalueen kuvaus

Tulosalueella on vuokratonttien ja –alueiden vuokratulot, metsänmyynti ja metsätilojen hoito sekä tonttien myynnin tunnusluvut

Metsänmyyntitulot hyväksytyt metsäsuunnitelman mukaisena.

Sitovat tavoitteet:

Strategiasta johdettu painopiste	Toimialan tavoite ja toimenpide	Mittari	Toteuma:
Metsäalueiden hakuut tehdään talousmetsien osalta uuden kasvun näkökulmasta. Puistometsien osalta huomioidaan luonnon monimuotoisuuden turvaaminen.	Kunnan talousmetsien hoito metsäsuunnitelman mukaisesti. Puistometsien monimuotoisuuden turvaaminen Etelä-Karjalan maakuntaohjelman ympäristöselostuksen hengessä.	Metsänmyyntitulot talousmetsien osalta Kuntalaiskyselyn tulokset puistometsien osalta	Myyntitulo ylittyi Web kyselyjä ei toteutettu

Tulosyksiköt

Maa- ja metsätilat

Muut tavoitteet

Tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Toteuma TP 2020 1000 €	Toteuma TP 2021 1000 €	Tavoitearvo TA 2022 1000 €	Toteuma TP 2022 1000 €
Vuokratulot	€	23	25	25	26
Metsänmyyntitulot	€	6,5	96	35	62
Asuntotonttien myynti	kpl	0	0	2	0

MAA- JA METSÄALUEET, Talous

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	136 186	164 900	-95 000	69 900	88 437	18 537	126,5
Toimintakulut	59 319	31 650		31 650	46 441	-14 791	146,7
TOIMINTAKATE	76 867	133 250	-95 000	38 250	41 996	3 746	109,8
Poistot	0	0		0	0	0	

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	2 352 669	2 412 190	-135 000	2 277 190	2 096 413	-180 777	92,1
Toimintakulut	4 048 034	3 751 930	78 000	3 829 930	3 739 471	90 459	97,6
TOIMINTAKATE	-1 695 365	-1 339 740	-213 000	-1 552 740	-1 643 058	-90 318	105,8
Poistot	1 931 345	908 890		908 890	1 001 626	-92 736	110,2

KOKO KUNTA KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

	TP2021	TA2022	Muutos	TA(M)2022	Toteuma	Poik- keama €	Poikkeama %
Toimintatuotot	4 469 810	4 142 290	-135 000	4 007 290	4 336 724	329 434	108,2
Toimintakulut	28 819 027	29 563 150	165 800	29 728 950	29 718 279	10 671	100,0
TOIMINTAKATE	-24 349 217	-25 420 860	-300 800	-25 721 660	-25 381 555	340 106	98,7
Poistot	1 969 904	946 760	0	946 760	1 027 016	-80 256	108,5

2.1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMAOSA	TP2021	TA2022	Muutos 2022	TA + muutos 2022	TP2022	Poikkeama
Myyntitulot	2 217	2 114 250,00	-40 000,00	2 074 250,00	2 042 903,63	-31 346,37
Maksutulot	225	207 950,00	0,00	207 950,00	202 045,95	-5 904,05
Tuet ja avustukset	357	162 000,00	0,00	162 000,00	396 280,99	234 280,99
Muut tulot	826	930 640,00	-95 000,00	835 640,00	865 241,36	29 601,36
Toimintatuotot yhteensä	3 625	3 414 840,00	-135 000,00	3 279 840,00	3 506 471,93	226 631,93
Valmistus omaan käyttöön	0	0,00	0,00	0,00	4 277,88	4 277,88
Henkilöstömenot	-6 753	-6 846 130,00	-46 800,00	-6 892 930,00	-6 986 776,85	-93 846,85
Palvelujen ostot	-18 702	-19 157 060,00	-100 000,00	-19 257 060,00	-18 895 380,63	361 679,37
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 578	-1 578 350,00	-3 000,00	-1 581 350,00	-1 479 627,60	101 722,40
Avustukset	-497	-838 100,00	-16 000,00	-854 100,00	-1 144 055,19	-289 955,19
Muut menot	-443	-416 060,00		-416 060,00	-386 464,87	29 595,13
Toimintakulut yhteensä	-27 974	-28 835 700,00	-165 800,00	-29 001 500,00	-28 892 305,14	109 194,86
Toimintakate	-24 350	-25 420 860,00	-300 800,00	-25 721 660,00	-25 381 555,33	340 104,67
Verotulot	13 753	13 060 000,00	46 000,00	13 106 000,00	13 143 130,28	37 130,28
Valtionosuudet	12 877	13 560 000,00	300 000,00	13 860 000,00	13 885 407,00	25 407,00
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	25	24 000,00		24 000,00	24 175,01	175,01
Muut rahoitustuotot	6	4 600,00		4 600,00	9 524,43	4 924,43
Korkokulut	-56	-60 000,00		-60 000,00	-50 373,67	9 626,33
Muut rahoituskulut	0	-200,00		-200,00	-3 234,80	-3 034,80
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-25	-31 600,00	0,00	-31 600,00	-19 909,03	11 690,97
Vuosikate	2 256	1 167 540,00	45 200,00	1 212 740,00	1 627 072,92	414 332,92
Suunnitelmapoistot	-1 090	-946 760,00		-946 760,00	-1 034 495,51	-87 735,51
Arvonalentumiset	-895	0,00	0,00	0,00	7 480,00	7 480,00
Satunnaiset kulut	0					
Tilikauden tulos	271	220 780,00	45 200,00	265 980,00	600 057,41	334 077,41
Poistoeron muutos						
Varausten muutos						
Tilikauden ylijäämä+/ali- jäämä	271	220 780,00	45 200,00	265 980,00	600 057,41	334 077,41

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	10 500 000	-338 000	10 162 000	10 155 950,34	-6 049,66
Osuus yhteisöveron tuoto	1 260 000	319 000	1 579 000	1 520 039,49	-58 960,51
Kiinteistövero	1 300 000	65 000	1 365 000	1 467 140,45	102 140,45
Yhteensä	13 060 000	46 000	13 106 000	13 143 130,28	37 130,28

Kunnan tuloveron määräytymisen perusteet

	Tulovero-prosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos %
2022	21,5	52,393	-1,9
2021	21,5	53,381	1,6
2020	21,5	52,532	2,7
2019	21,5	51,127	3,0

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	11 000 000	140 000	11 140 000	11 124 358,00	-15 642,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	260 000	80 000	340 000	350 714,00	10 714,00
Verotulomenetysten korvaus	2 300 000	80 000	2 380 000	2 410 335,00	30 335,00
Yhteensä	13 560 000	300 000	13 860 000	13 885 407,00	25 407,00

2.1.3 Investointien toteutuminen 1.1.–31.12.2022

Hankeryhmä / Hanke	TA 2022	TA muutos	TA2022 lopullinen	Toteutunut 2022	Ero	%
8200 Kiinteä omaisuus						
<i>K02 Maa- ja metsäalueiden myynti, rakennusten myynti v. 2022</i>						
Tulot	19 000,00	0,00	19 000,00	246,39	-18 753,61	1,3 %
Netto	19 000,00	0,00	19 000,00	246,39	-18 753,61	1,3 %
<i>K04 Pöksänalueen rakennustenpurku, kirjataan osaksi maantasearvoa v. 2022</i>						
Menot	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-74 349,70	25 650,30	74,3 %
Netto	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-74 349,70	25 650,30	74,3 %
8200 Kiinteä omaisuus yhteensä						
Tulot	19 000,00	0,00	19 000,00	246,39	-18 753,61	1,3 %
Menot	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-74 349,70	25 650,30	74,3 %
Netto	-81 000,00	0,00	-81 000,00	-74 103,31	6 896,69	91,5 %
8300 Talonrakennus						
<i>T03 Kirjaston valaistussaneeraus LED v. 2022</i>						
Menot	-17 000,00	0,00	-17 000,00	-13 980,96	3 019,04	82,2 %
Netto	-17 000,00	0,00	-17 000,00	-13 980,96	3 019,04	82,2 %
<i>T07 Liikuntatalo ,talotekniikan uusimista, iv+iv-kone (kts kuntoarv.) + kasvillisuuden poisto ja sepelöinti v. 2022</i>						
Menot	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-44 198,70	5 801,30	88,4 %
Netto	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-44 198,70	5 801,30	88,4 %
<i>T12 Yritystoiminta, varaus yritystoiminnan rakennusinvestointeihin v. 2022</i>						
Menot	-300 000,00	8 000,00	-292 000,00	0,00	292 000,00	0 %
Netto	-300 000,00	8 000,00	-292 000,00	0,00	292 000,00	0 %
<i>T16 Kaijankoti, kuntoarvion mukaisia töitä v. 2022</i>						
Menot	-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0 %
Netto	-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0 %
<i>T18 Kunnantalo, aidan uusinta alaparkkipaikka yläpuoli v. 2022</i>						
Menot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-7 323,05	2 676,95	73,2 %
Netto	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-7 323,05	2 676,95	73,2 %
<i>T20 Kirjasto, vesikatteen pinnoitus+sokkeli sepelöinti+koko rakennuksen kuntoarvio ja PTS+ palo yläkerta aula lattia uusinta, ilmalämpöpumppu v. 2022</i>						
Menot	-47 000,00	0,00	-47 000,00	-46 051,40	948,60	98,0 %
Netto	-47 000,00	0,00	-47 000,00	-46 051,40	948,60	98,0 %
<i>T21 Kissankello, pesuhuone parannus (altaat, tasot, pyllypesu)+iv-lisäeristys v. 2022</i>						
Menot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-3 388,86	6 611,14	34 %
Netto	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-3 388,86	6 611,14	34 %
<i>T24 Uusi hyvinvointiasema, Piha-alueen pintoja / järjestelyjä v. 2022</i>						
Menot	-30 000,00	0,00	-30 000,00	0,00	30 000,00	0 %
Netto	-30 000,00	0,00	-30 000,00	0,00	30 000,00	0 %

<i>T25 Koulukeskus,kuntoarvio ja PTS kattava + puuttuvan julkisivusauman toteutus v. 2022</i>						
Menot	-12 000,00	0,00	-12 000,00	-7 758,49	4 241,51	64,7 %
Netto	-12 000,00	0,00	-12 000,00	-7 758,49	4 241,51	64,7 %
<i>T26 Heituinlahden koulu, kuntotutkimuksen mukaisia töitä v. 2022</i>						
Menot	-50 000,00	-50 000,00	-100 000,00	-41 374,43	58 625,57	41,4 %
Netto	-50 000,00	-50 000,00	-100 000,00	-41 374,43	58 625,57	41,4 %
<i>T28 Kivikoulu, IV-piirin laajennus yläkerta + runkorakenteiden vauriotutkimus+ viemäri kuntotutkimus, kasvillisuuden poisto seinustoilta + liesi poisto yläkerta v. 2022</i>						
Menot	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-20 412,33	4 587,67	81,6 %
Netto	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-20 412,33	4 587,67	81,6 %
<i>T30 Olkkola, majoitusrakennus sadevedet + sokkeli ulkopuoli speleo. Käytävät IV v. 2022</i>						
Menot	-17 000,00	-8 000,00	-25 000,00	-21 457,03	3 542,97	85,8 %
Netto	-17 000,00	-8 000,00	-25 000,00	-21 457,03	3 542,97	85,8 %
<i>T32 Tennishallin vuotohitsaukset v. 2022</i>						
Menot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-11 298,56	-1 298,56	113,0 %
Netto	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-11 298,56	-1 298,56	113,0 %
8300 Talonrakennus yhteensä						
Menot	-628 000,00	0,00	-628 000,00	-217 243,81	410 756,19	35 %
Netto	-628 000,00	0,00	-628 000,00	-217 243,81	410 756,19	35 %
8400 Julkinen omaisuus						
<i>J09 Maitolantien saneeraus 300 m v. 2022</i>						
Menot	-70 000,00	-25 000,00	-95 000,00	-91 642,68	3 357,32	96,5 %
Netto	-70 000,00	-25 000,00	-95 000,00	-91 642,68	3 357,32	96,5 %
<i>J10 Kangastien loppuosan katuvalot 350 m v. 2022</i>						
Menot	-18 000,00	0,00	-18 000,00	-19 079,50	-1 079,50	106,0 %
Netto	-18 000,00	0,00	-18 000,00	-19 079,50	-1 079,50	106,0 %
<i>J16 Osakkeet</i>						
Menot	0,00	0,00	0,00	-97 598,34	-97 598,34	0 %
Netto	0,00	0,00	0,00	-97 598,34	-97 598,34	0 %
<i>J17 Hyvinvointiaseman kohdalle korotettu jalkakäytävä 100 m v. 2022</i>						
Menot	-45 000,00	45 000,00	0,00	0,00	0,00	0 %
Netto	-45 000,00	45 000,00	0,00	0,00	0,00	0 %
<i>J18 Maitolantien tieosan asfaltti 300 m v. 2022</i>						
Menot	-35 000,00	0,00	-35 000,00	-23 055,62	11 944,38	65,9 %
Netto	-35 000,00	0,00	-35 000,00	-23 055,62	11 944,38	65,9 %
<i>J19 Ranta-alueen puiston loppuun saattaminen ja puistokäytävien perusparannukset. Ikäyställisen hankkeen muutostarpeet ja kertahankinnat sekä kirsikkapuiston perustaminen</i>						
Menot	-32 000,00	0,00	-32 000,00	-21 059,73	10 940,27	65,8 %
Netto	-32 000,00	0,00	-32 000,00	-21 059,73	10 940,27	65,8 %
<i>J26 Marttilan kevyen liikenteen väylä vaihe 1 v. 2022</i>						
Menot	-250 000,00	0,00	-250 000,00	-219 105,25	30 894,75	87,6 %
Netto	-250 000,00	0,00	-250 000,00	-219 105,25	30 894,75	87,6 %

<i>J27 Asfalttisaneerausta v. 2022</i>						
Menot	-30 000,00	-20 000,00	-50 000,00	-55 235,60	-5 235,60	110,5 %
Netto	-30 000,00	-20 000,00	-50 000,00	-55 235,60	-5 235,60	110,5 %
8400 Julkinen omaisuus						
Menot	-480 000,00	0,00	-480 000,00	-526 776,72	-46 776,72	109,7 %
Netto	-480 000,00	0,00	-480 000,00	-526 776,72	-46 776,72	109,7 %
Liikelaitokset						
8500 Lämpölaite						
<i>L02 Kaukolämpö ennakoimattomia liittymiä v. 2022</i>						
Menot	-25 000,00	25 000,00	0,00	0,00	0,00	0 %
Netto	-25 000,00	25 000,00	0,00	0,00	0,00	0 %
<i>L22 Kaukolämpölaitoksen rakennustyöt v. 2022</i>						
Menot	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-25 971,87	-971,87	103,9 %
Netto	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-25 971,87	-971,87	103,9 %
8550 Vesilaitos						
<i>V01 Marttila, vesijohdon kiertolenkki Marttilan kevarihankkeessa v. 2022</i>						
Menot	-30 000,00	-25 000,00	-55 000,00	-4 500,48	50 499,52	8,2 %
Netto	-30 000,00	-25 000,00	-55 000,00	-4 500,48	50 499,52	8,2 %
<i>V02 Vesiverkoston ennakoimattomia liittymiä v. 2022</i>						
Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-9 038,82	10 961,18	45,2 %
Netto	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-9 038,82	10 961,18	45,2 %
8560 Viemärlaitos						
<i>U01 Viemäriverkoston ennakoimattomia liittymiä v. 2022</i>						
Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-14 337,88	5 662,12	71,7 %
Netto	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-14 337,88	5 662,12	71,7 %
<i>U02 Maitolantien viemärisaneerausta sujuttamalla 300 m v. 2022</i>						
Menot	-45 000,00	0,00	-45 000,00	-52 160,61	-7 160,61	115,9 %
Netto	-45 000,00	0,00	-45 000,00	-52 160,61	-7 160,61	115,9 %
<i>U03 Viemäriverkoston uusiminen, Honkalanmäen jv-pumppaamon uusiminen v. 2022</i>						
Menot	-20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0 %
Netto	-20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0 %
<i>U04 jätevesipuhdistamot, Pumppaamoiden kaukovalvonnan ohjelma- ja konepäivitys v. 2022</i>						
Menot	-9 000,00	0,00	-9 000,00	-12 723,20	-3 723,20	141,4 %
Netto	-9 000,00	0,00	-9 000,00	-12 723,20	-3 723,20	141,4 %
<i>U05 Jätevesipuhdistamot, pumppaamoiden ohjausyksikköiden uusinta v. 2022</i>						
Menot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-6 795,26	3 204,74	68,0 %
Netto	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-6 795,26	3 204,74	68,0 %

<i>U14 Viemäriverkoston uusiminen, puhdistamon lipeänsyöttöjärjestelyt v. 2022</i>						
Menot	0,00	-20 000,00	-20 000,00	-20 273,46	-273,46	101,4 %
Netto	0,00	-20 000,00	-20 000,00	-20 273,46	-273,46	101,4 %
Liikelaitokset yhteensä						
Menot	-204 000,00	0,00	-204 000,00	-145 801,58	58 198,42	71,5 %
Netto	-204 000,00	0,00	-204 000,00	-145 801,58	58 198,42	71,5 %
8600 Irtain omaisuus						
<i>I01 Taloushallinnon (Dynasty) järjestelmäpäivitys v. 2022</i>						
Menot	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-12 515,39	27 484,61	31,3 %
Netto	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-12 515,39	27 484,61	31,3 %
<i>I03 Yleishallinnon työasemat 20 % työasemista uusitaan vuosittain v. 2022</i>						
Menot	-5 000,00	0,00	-5 000,00	-6 790,61	-1 790,61	135,8 %
Netto	-5 000,00	0,00	-5 000,00	-6 790,61	-1 790,61	135,8 %
<i>I08 Osakelainavarauus</i>						
Menot	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	50 000,00	0 %
Netto	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	50 000,00	0 %
<i>I10 GPS- laitteiden uusiminen v. 2022</i>						
Menot	-9 000,00	0,00	-9 000,00	-8 658,06	341,94	96,2 %
Netto	-9 000,00	0,00	-9 000,00	-8 658,06	341,94	96,2 %
<i>I15 Maa-alueiden ostovaraus</i>						
Menot	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	50 000,00	0 %
Netto	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	50 000,00	0 %
<i>I20 Omatoimikirjaston suunnittelu ja toteutus v. 2022</i>						
Menot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	10 000,00	0 %
Netto	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	10 000,00	0 %
<i>I23 Kirjaston kertaluonteinen lukusalin kalusteiden uusiminen + seinäkkeet v. 2022</i>						
Menot	-7 000,00	0,00	-7 000,00	-6 245,27	754,73	89,2 %
Netto	-7 000,00	0,00	-7 000,00	-6 245,27	754,73	89,2 %
<i>I24 Heituinlahden tilaelementin kertaluonteinen kalustus v. 2022</i>						
Menot	-7 000,00	0,00	-7 000,00	-7 995,58	-995,58	114,2 %
Netto	-7 000,00	0,00	-7 000,00	-7 995,58	-995,58	114,2 %
<i>I25 Luokkien digitekniikka v. 2022</i>						
Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-32 258,06	-12 258,06	161,3 %
Netto	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-32 258,06	-12 258,06	161,3 %
<i>I26 OR kierrätysjärjestelmä v. 2022</i>						
Menot	0,00	-10 000,00	-10 000,00	0,00	10 000,00	0 %
Netto	0,00	-10 000,00	-10 000,00	0,00	10 000,00	0 %
8600 Irtain omaisuus yhteensä						
Menot	-198 000,00	-10 000,00	-208 000,00	-74 462,97	133 537,03	35,8 %
Netto	-198 000,00	-10 000,00	-208 000,00	-74 462,97	133 537,03	35,8 %

KAIKKI YHTEENSÄ						
Tulot	19 000,00	0,00	19 000,00	246,39	-18 753,61	1,3 %
Menot	-1 610 000,00	-10 000,00	-1 620 000,00	-1 038 634,78	581 365,22	64,1 %
Netto	-1 591 000,00	-10 000,00	-1 601 000,00	-1 038 388,39	562 611,61	64,9 %

2.1.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €	TP 2021	TA 2022	Muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Poikkeama
Toiminnan rahavirta						
- Vuosikate	2 256	1 168	45	1 213	1 627	414
- Satunnaiset erät						
- Tulorahoituksen korjauserät	-760	-906	0	-906	-677	229
Investointien rahavirta						
- Investointimenot	-966	-1 610	-10	-1 620	-1 039	581
- Rahoitusosuudet investointeihin						
- Pysyvien vastaavien luovutustulot	3	69	0	69	6	-63
Toiminnan ja investointien rahavirta	534	-1 280	35	-1 245	-83	1 161
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
- Antolainasaamisten lisäykset		0	0	0	-50	-50
- Antolainasaamisten vähennykset	70	45	0	45	116	71
Lainakannan muutokset						
- Pitkäaik. lainojen lisäys						
- Pitkäaik. lainojen vähennys	-792	-604	0	-604	-611	-7
- Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset		-682	0	-682	761	1 443
- Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-23				-14	
- Vaihto-omaisuuden muutos						
- Saamisten muutos	165				223	223
- Korottomien velkojen muutos	-308				552	552
Rahoituksen rahavirta	-887	-1 241	0	-1 241	215	1 456
Rahavarojen muutos	-353	-2 521	35	-2 486	132	2 617
Rahavarojen muutos						
Rahavarat 31.12.	5 045				5 178	
Rahavarat 1.1.	5 398				5 045	
	-353				132	

2.1.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Talousarvion valtuuston nähden sitovista eristä esitetään koottu taulukko (luvut 1000 €):

	Sito- vuus	Määrärahat				Tuloarviot			
		TÄ:n muu- Alkup. TA		TA muut. jälkeen	Poik- Toteuma	TÄ:n muu- Alkup. TA		TA muut. jälkeen	Poik- Toteuma
		Alkup. TA	Alkup. TA	Alkup. TA	Alkup. TA	Alkup. TA	Alkup. TA	Alkup. TA	Alkup. TA
KÄYTTÖTALOUSOSA									
Keskusvaalilautakunta	N	14,2		14,2	-2,2	16,4			
Tarkastuslautakunta	N	17,2		17,2	12,6	4,6			
Yleishallinto	N	1 210,5		1 210,5	966,0	244,5			
Elinkeinopalvelut	N	402,8		402,8	375,6	27,3			
Ruokapalvelut	N						20,0	20,0	234,2 214,2
Yhteistoiminnat	N	520,3		520,3	465,7	54,6			
Eksote	N	15 996,0		15 996,0	16 176,9	-180,9			
Sivistystoimen hallinto	N	190,6	39,5	230,1	213,3	16,8			
Koulutus	N	3 755,4	21,5	3 776,9	3 688,1	88,8			
Kulttuuripalvelut	N	253,3		253,3	214,2	39,1			
Vapaa-ajan palvelut	N	271,0		271,0	257,2	13,7			
Varhaiskasvatus	N	1 249,1	17,5	1 266,6	1 326,3	-59,7			
Kansalaisopisto	N	220,8	9,3	230,1	278,9	-48,9			
Teknisen hallinto	N	143,2		143,2	133,2	10,0			
Rakennusvalv. ja yksityistie	N	251,5		251,5	195,8	55,7			
Yhdyskuntapalvelut	N	480,3		480,3	479,0	1,3			
Liikelaitokset	N						361,7	-48,0	313,7 207,9 -105,8
Asuinhuoneistot ja rakenn.	N	97,8	15,0	112,8	84,0	28,8			
Tilapalvelut	N	862,0	55,0	917,0	1 001,1	-84,0			
Maa- ja metsäalueet	N						133,3	-95,0	38,3 42,0 3,7
TULOSLASKELMAOSA									
Verotulot	B						13 060,0	46,0	13 106,0 13 143,1 -37,1
Valtionosuudet	B						13 560,0	300,0	13 860,0 13 885,4 -25,4
Rahoitustuotot	B						28,6		28,6 33,6 5,0
Rahoituskulut	B	60,2		60,2	47,2	13,0			
INVESTOINTIOSA									
Kiinteä omaisuus	N	81,0		81,0	74,1	6,9			
Talonrakennus	N	628,0		628,0	217,2	410,8			
Julkinen käyttöomaisuus	N	480,0		480,0	526,8	-46,8			
Liikelaitokset	N	204,0		204,0	145,8	58,2			
Irtain omaisuus	N	198,0	10,0	208,0	74,5	133,5			
RAHOITUSOSA									
Antolainojen muutokset	N						45,0		45,0 66,0 21,0
Lainakannan muutokset	N	604,0		604,0	611,0	-7,0			
Oman pääoman muutokset	N	0,0		0,0	0,0	0,0			
YHTEENSÄ		28 191,0	167,8	28 358,8	27 562,3	796,6	27 208,6	203,0	27 411,6 27 612,3 75,6

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 KUNNAN LASKELMAT

3.1.1 Tuloslaskelma

Toimintatuotot		2022	2021
	Myyntituotot	2 042 903,63	2 216 835,46
	Maksutuotot	202 045,95	224 756,98
	Tuet ja avustukset	396 280,99	357 397,58
	Muut tulot	865 241,36	825 765,70
Toimintatuotot yhteensä		3 506 471,93	3 624 755,72
Valmistus omaan käyttöön		4 277,88	410,80
Toimintakulut			
	Henkilöstömenot		
	Palkat ja palkkiot	-5 400 675,99	-5 218 580,74
	Henkilösivukulut		
	Eläkekulut	-1 411 378,79	-1 382 589,29
	Muut henkilösivukulut	-174 722,07	-152 147,64
	Palvelujen ostot	-18 895 380,63	-18 702 206,11
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 479 627,60	-1 578 372,87
	Avustukset	-1 144 055,19	-497 336,61
	Muut menot	-386 464,87	-443 150,05
Toimintakulut yhteensä		-28 892 305,14	-27 974 383,31
Toimintakate		-25 381 555,33	-24 349 216,79
Verotulot		13 143 130,28	13 753 206,87
Valtionosuudet		13 885 407,00	12 876 997,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
	Korkotuotot	24 175,01	24 575,20
	Muut rahoitustuotot	9 524,43	6 473,65
	Korkokulut	-50 373,67	-55 703,55
	Muut rahoituskulut	-3 234,80	-35,60
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-19 909,03	-24 690,30
Vuosikate		1 627 072,92	2 256 296,78
Suunnitelmapoistot		-1 034 495,51	-1 089 642,13
Arvon alentumiset		7 480,00	-894 983,63
Tilikauden tulos		600 057,41	271 671,02
Tilikauden ylijäämä+/alijäämä		600 057,41	271 671,02

3.1.2 RAHOITUSLASKELMA 1.1.-31.12.2022

Toiminnan rahavirta		2022	2021
Vuosikate		1 627 072,92	2 256 296,78
Tulorahoituksen korjaukset		-677 404,61	-759 500,67
Toiminnan rahavirta yhteensä		949 668,31	1 496 796,11
Investointien rahavirta			
Investointimenot		-1 038 634,78	-965 729,93
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		6 390,00	3 256,34
Investointien rahavirta yhteensä		-1 032 244,78	-962 473,59
Toiminnan ja investointien rahavirta		-82 576,47	534 322,52
Rahoituksen rahavirta			
Antolainan muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset		-50 000,00	
Antolainasaamisten vähennykset		115 791,32	70 147,08
Lainakannan muutokset		-611 487,76	-791 804,76
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomisen muutokset		-14 194,13	-22 994,25
Vaihto-omaisuuden muutos			0,00
Saamisten muutos		222 838,64	165 292,16
Korottomien velkojen muutos		552 114,51	-307 938,58
Rahoituksen rahavirta yhteensä		215 062,58	-887 298,35
Rahavarojen muutos		132 486,11	-352 975,83
Rahavarojen muutos		132 486,11	-352 975,83
Rahavarat 31.12.		5 177 867,31	5 045 381,20
Rahavarat 1.1.		5 045 381,20	5 398 357,03
		132 486,11	-352 975,83

3.1.3 TASE 31.12.2022

VASTAAVA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	583 695,54	695 524,38
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	891 786,42	817 683,11
Rakennukset	11 509 576,59	11 811 032,49
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 331 786,76	2 325 837,72
Koneet ja kalusto	197 893,52	204 671,83
Keskeneräiset hankinnat	246 305,24	
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 618 368,27	4 513 289,93
Muut lainasaamiset	1 041 012,34	1 106 803,66
Muut saamiset	240 900,00	240 900,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahj.rahastojen erityiskatt.	1 138 393,17	1 087 451,55
Muut toimeksiantojen varat	3 012,60	
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	682 805,58	847 861,59
Lainasaamiset	54 000,00	107 807,00
Muut saamiset	42 191,21	39 266,47
Siirtosaamiset	109 850,82	116 751,19
Rahat ja pankkisaamiset	5 177 867,31	5 045 381,20
	28 869 445,37	28 960 262,12

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA	20 017 376,48	19 417 319,07
Peruspääoma	11 773 154,85	11 773 154,85
Edellisten tilikausien yli-/alijäämät	7 644 164,22	7 372 493,20
Tilikauden yli-/alijäämä	600 057,41	271 671,02
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	671 261,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	671 261,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 178 811,65	1 139 051,56
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 175 799,05	1 139 051,56
Muu toimeksiantojen pääoma	3 012,60	
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	4 072 901,08	4 684 390,84
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 072 901,08	4 684 390,84
Siirtovelat		
Lyhytaikainen	3 600 356,16	3 048 239,65
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	611 489,76	611 487,76
Saadut ennakot	11 829,05	12 075,92
Ostovelat	1 207 001,40	653 921,99
Muut lyhytaikaiset velat	176 359,24	118 871,22
Siirtovelat	1 593 676,71	1 651 882,76
	28 869 445,37	28 960 262,12

3.2 KONSERNILASKELMAT

3.2.1 Konsernituloslaskelma 1.1.-31.12.2022

TULOSLASKELMA (1 000 €)	2022	2021
Toimintatuotot	25 573	25 520
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-50 993	-48 648
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta) (tappiosta)	48	10
Toimintakate	-25 371	-23 118
Verotulot	13 143	13 753
Valtionosuudet	14 208	13 178
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	17	15
Muut rahoitustuotot	22	19
Korkokulut	-78	-75
Muut rahoituskulut	-6	-13
Vuosikate	1 935	3 758
Poistot ja arvonalentumiset	-1 574	-2 492
Satunnaiset erät	0	6
Tilikauden tulos	361	1 273
Tilinpäätössiirrot	185	-757
Tilikauden verot		0
Laskennalliset verot	-1	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	545	516

3.2.2 Konsernin rahoituslaskelma 1.1.-31.12.2022

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut		
RAHOITUSLASKELMA (1 000 €)	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 935	3 758
Satunnaiset erät	0	6
Tulorahoituksen korjauserät	-184	-1 612
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 751	2 153
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 318	-1 191
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	6	791
Investointien rahavirta yhteensä	-1 312	-399
Toiminnan ja investointien rahavirta	439	1 754
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-94	
Antolainojen vähennykset	116	131
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	474
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-911	-1 198
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20	-421
Oman pääoman muutokset	0	5
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2	-33
Vaihto-omaisuuden muutos	-21	-20
Saamisten muutos	1 616	-736
Korottomien velkojen muutos	429	-307
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 117	-2 105
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 556	-352
Rahavarat 31.12.	7 138	5 583
Rahavarat 1.1.	5 583	5 934
Rahavarojen muutos	1 556	-352

3.2.3 Konsernitase 31.12.2021

VASTAAVA (1 000 €)	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	222	128
Muut pitkävaikutteiset menot	645	781
Ennakkomaksut	5	53
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	995	921
Rakennukset	17 132	17 721
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 604	2 593
Koneet ja kalusto	339	371
Muut aineelliset hyödykkeet	0	50
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	479	107
Sijoitukset		
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet		
Osakkusyhtiöosuudet	1 494	1 219
Osakkeet ja osuudet	595	587
Muut lainasaamiset	558	560
Muut saamiset	242	242
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	742	772
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 141	1 087
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	181	160
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	2 126	3 666
Rahoitusarvopaperit	41	96
Rahat ja pankkisaamiset	7 097	5 487
VASTAAVAA YHTEENSÄ	36 639	36 602

VASTATTAVAA (1 000 €)	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	11 773	11 773
Arvonkorotusrahasto	35	35
Muut omat rahastot	242	242
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 368	7 042
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	545	516
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	289	227
Muut pakolliset varaukset		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 961	1 935
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	7 339	8 257
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	0	0
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	894	908
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 192	5 665
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	36 639	36 602

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetiedot 1-5

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulo ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintakuluun vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet, liitetieto 11.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen esittämistavassa ei ole tehty muutoksia vuoden 2021 esitystapaan.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhteisö Kiinteistö Oy Savitaipaleen Vuokratilat, johon on fuusioitunut 31.12.2020 seuraavat yhtiöt: Kiinteistö Oy Supparivi, Kiinteistö Oy Honkavatro, Asunto Oy Sahramin Salpa, Asunto Oy Supanahonrinne ja Savitaipaleen Honkamäki Oy.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty myös osakkuusyhtiöt Kiinteistö Oy Savitaipaleen Kirkonkulma, Savitaipaleen Jäähalli Oy, Asunto Oy Pettilä, Asunto Oy Savitaipaleen Toritalo ja Saimaan Kuitu Oy.

Jäsenyyden perusteella yhdistettyjä kuntayhtymiä ovat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, Etelä-Karjalan koulutus kuntayhtymä ja Etelä-Karjalan Liitto.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja keskinäisen omistuksen eliminointi

Keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu lukuun ottamatta kiinteistöveroja, joiden määrä ei ole olennainen. Kiinteistö Oy Savitaipaleen vuokratalo on vuonna 2020 kirjannut tuloslaskelmaan n. 1,2 milj. euroa sulautumisvoittoa. Sulautumisvoitto on eliminoitu konsernissa pois.

Keskinäisen omistuksen eliminointi tytäryhteisöjen kanssa on tehty sovelletulla hankintamenetelmällä. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä. Kuntayhtymien omistus on eliminoitu omistusosuuden prosenttien mukaisesti.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa.

Pakolliset varaukset

Eksoten osalta tehty jäljellä oleva pakollinen varaus on tuloutettu pois taseesta. Pakollista varausta oli 1.1.2022 jäljellä 671.261 €.

Vähemmistöosuus

Tytäryhtiöissä ei ole erotettavia vähemmistöosuuksia tilikaudella 2022.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden rakennusten ja kaluston poistot on oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikausien 2021 ja 2022 toiminnassa ei ole tapahtunut sellaista muutosta mikä vaikuttaisi tietojen vertailukelpoisuuteen heikentävästi.

4.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Toimintatuottojen erittely

Liitetieto 6

Toimintatuottojen erittely (esitetään vain ulkoisista eristä)				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto	814	705	705	596
Sosiaali- ja terveystalvet	21 591	21 340	298	358
Opetus- ja kulttuuripalvelut	795	763	757	721
Yhdyskuntapalvelut	2 373	2 711	1 750	1 950
Toimintatuotot yhteensä	25 573	25 520	3 511	3 625

Verotulojen erittely

Liitetieto 7

Verotulojen erittely		
	2022	2021
Kunnan tulovero	10 155 950,34	10 649 949,80
Osuus yhteisöveron tuotoista	1 520 039,49	1 738 732,96
Kiinteistövero	1 467 140,45	1 364 524,11
Verotulot yhteensä	13 143 130,28	13 753 206,87

Valtionosuuksien erittely

Liitetieto 8

Valtionosuuksien erittely		
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 124 358,00	10 504 047,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 151 929,00	2 393 880,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	350 714,00	250 882,00
Verotulomenetysten korvaus	2 410 335,00	2 122 068,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	13 885 407,00	12 876 997,00

Palvelujen ostot eriteltyinä

Liitetieto 9

Palvelujen ostot		
	Kunta	
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	15 653 668,78	15 346 490,28
Muiden palvelujen ostot	3 241 711,85	3 355 715,83
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	18 895 380,63	18 702 206,11

Suunnitelmapoistojen perusteet**Liitetieto 11**

Kuluvan vuoden käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty kunnanvaltuustossa 11.11.2013 § 70 hyväksyttyä poistosuunnitelmaa.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintakulu on alle 5 045,64 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	5 v		tasapoisto
Maa- ja vesialueet	ei poisteta		
Hallintorakennukset	50 v		tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v		tasapoisto
Talourakennukset	20 v		tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	30 v		tasapoisto
Asuinrakennukset (kiviset)	50 v		tasapoisto
Asuinrakennukset (puiset)	40 v		tasapoisto
Koneet ja kalustot	5 v		tasapoisto
Vedenjakelu- ja viemärilaitos		10 %	menojäännöspoisto
Kaukolämpöverkosto		15 %	menojäännöspoisto
Kadut, tiet ja yleiset alueet		15 %	menojäännöspoisto
Keskeneräiset hankinnat	ei poisteta		
Arvopaperit ja sijoitukset	ei poisteta		

Pakollisten varausten muutos**Liitetieto 12**

Pakollisten varausten muutos				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Osuus Eksoten alijäämästä 1.1.			671 261,00	1 428 647,00
Lisäykset tilikaudelta			0,00	0,00
Vähennykset tilikaudelta			-671 261,00	-757 386,00
Varaus Eksoten alijäämästä 31.12.			0,00	671 261,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (Eksote)	226 859,00	306 000,00		
Lisäykset tilikaudella	88 054,00			
Vähennykset tilikaudella	-25 867,00	-79 140,63		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (Eksote)	289 046,00	226 859,37		

4.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotukset

Liitetieto 18

Kunnassa ei ole tehty omaisuuseriin arvonkorotuksia.

Eksotessa maa-alueiden arvonkorotus perustuu omaisuuden arviointiin 31.12.1998 Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiriä perustettaessa.

Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymässä arvonkorotus on tehty 1.1.1997 ja se perustusvakuutusyhtiön arvioon maa-alueiden arvosta ja maa-alueiden verotusarvoon.

Konserniarvonkorotuksiin on kuntayhtymien osalta merkitty Savitaipaleen omistusosuutta vastaava määrä.

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Eksote				
Arvo 1.1.	21 165,79	21 165,79		
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00		
<i>Arvo 31.12.</i>	<i>21 165,79</i>	<i>21 165,79</i>		
E-K koulutuskuntayhtymä				
Arvo 1.1.	14 305,70	14 305,70		
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00		
<i>Arvo 31.12.</i>	<i>14 305,70</i>	<i>14 305,70</i>		
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	35 471,49	35 471,49	0,00	0,00

Pysyvät vastaavat

Liitetieto 19

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Hankintameno 1.1.2022	Lisäykset tilikaudella	Rahoitus- osuudet tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Sumu-poistot tilikaudella	Siirrot erien välillä	Hankintameno 31.12.2022
Muut pitkävaikutteiset menot	695 524,38				-111 828,84		583 695,54
Aineettomat hyö- dykkeet yhteensä	695 524,38	0,00	0,00	0,00	-111 828,84	0,00	583 695,54
Maa- ja vesialueet	817 683,11	74 349,70		-246,39			891 786,42
Rakennukset	11 811 032,49	226 805,36			-528 261,26		11 509 576,59
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 325 837,72	318 905,36			-312 956,32		2 331 786,76
Koneet ja kalusto	204 671,83	74 670,78			-81 449,09		197 893,52
Keskener.hankinnat	0,00	246 305,24					246 305,24
Aineelliset hyödyk- keet yhteensä	15 159 225,15	941 036,44	0,00	-246,39	-922 666,67	0,00	15 177 348,53
Aineelliset ja aineet- tomat hyöd.yhteensä	14 856 693,72	941 036,44	0,00	-246,39	-1 034 495,51	0,00	15 761 044,07

Pysyvien vastaavien sijoitukset (osakkeet ja osuudet, jvk-, muut laina- ja muut saamiset)

	Hankintameno 1.1.2022	Lisäykset tilikaudella	Rahoitus- osuudet tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Siirrot erien välillä	Arvon- korotukset	Hankintameno 31.12.2022
Osakkeet konserni- yhtiöt (tytäryhteisöt)	690 521,31						690 521,31
Osakkuusyht.osakkeet ja -osuudet	2 240 838,87	96 915,00					2 337 753,87
Kuntayhtymäosuudet	1 053 709,05						1 053 709,05
Muut osakkeet ja osuudet	528 220,70	683,34				7 480,00	536 384,04
Osakkeet ja osuudet yhteensä	4 513 289,93	97 598,34	0,00	0,00	0,00	7 480,00	4 618 368,27
Saamiset konserni- yhteisöt (tytäryhteisöt)	547 096,61			-20 000,00			527 096,61
Saamiset muut yhteisöt	559 707,05			-45 791,32			513 915,73
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset yht.	1 106 803,66	0,00	0,00	-65 791,32	0,00	0,00	1 041 012,34

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Liitetieto 20-22

Tytär yhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt, luvut 1000 euroa					
Nimi	Y-tunnus	Kunnan ja konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden tuloksesta
Tytär yhteisöt					
Kiint.Oy Savitaipaleen Vuokratalot	0955544-0	100 %	1 773	1 948	0
Kuntayhtymät					
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden (Eksote)	0725937-3	3,51 %	906	5 345	413
Etelä-Karjalan Koulutusky	1027740-9	1,00 %	208	59	6
Etelä-Karjalan Liitto	0869462-5	2,94 %	79	25	8
Osakkuusyhteisöt					
Savitaipaleen Jäähalli	1089509-8	73,33 %	338	120	5
Kiint. Oy Savit.Kirkonkulma	0585571-0	36,00 %	41	23	2
As. Oy Toritalo	0163134-9	25,00 %	26	2	0
As. Oy Pettilä	0681394-2	21,10 %	44	1	0
Saimaan Kuitu Oy	2704880-5	41,40 %	1 245	2 703	-34

Saamisten erittely

Liitetieto 23

Saamisten erittely	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
	Saamiset tytäryhteisöiltä			
Myyntisaamiset		42 522,52		13 891,24
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>42 522,52</i>	<i>0,00</i>	<i>13 891,24</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, jossa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		139 769,34		362 297,51
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>139 769,34</i>	<i>0,00</i>	<i>362 297,51</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		55 219,74		39 607,39
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>55 219,74</i>	<i>0,00</i>	<i>39 607,39</i>
Saamiset yhteensä	0,00	237 511,60	0,00	414 796,14

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät**Liitetieto 24**

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset:</i>				
Eksoten taseessa kunnan osuus	835 147,37	424 000,00		
Leader hanke, Pestis	10 500,00	6 300,00	10 500,00	6 300,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	28 000,00	35 400,00	28 000,00	35 400,00
Kela Koulumatkatuki	9 300,00		9 300,00	
Kiint. Oy Savit.vuokratalot	13 500,00	11 800,00	13 500,00	11 800,00
Sakokaivolietteen käsittelymaksuja	35 800,00	36 600,00	35 800,00	36 600,00
Te-Palvelut palkkatuet	9 500,00	1 600,00	9 500,00	1 600,00
Muut siirtosaamiset	2 433,93	25 050,00	3 250,00	25 050,00
<i>Yhteensä</i>	<i>944 181,30</i>	<i>540 750,00</i>	<i>109 850,00</i>	<i>116 750,00</i>

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**Oman pääoman erittely****Liitetieto 25**

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	11 773	11 773	11 773	11 773
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	11 773	11 773	11 773	11 773
Arvonkorotusrahasto 1.1.	35	35	0	0
Lisäykset	0	0		
Vähennykset	0	0		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	35	35	0	0
Muut omat rahastot 1.1.	242	238	0	0
Lisäykset		4		
Vähennykset	0			
Muut omat rahastot 31.12.	242	242	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	7 042	5 628	7 372	6 361
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	7 368	7 042	7 644	7 372
Tilikauden ylijäämä 31.12.	545	516	600	272
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>19 963</i>	<i>19 608</i>	<i>20 017</i>	<i>19 417</i>

Pitkäaikainen vieras pääoma

Liitetieto 27

Pitkäaikaiset velat		
Yli 5 vuoden kuluttua erääntyvä osuus pitkäaikaisesta vieraasta pääomasta		
	Kunta	
	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 555 173,00	2 722 518,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 555 173,00	2 722 518,00

Pakolliset varaukset

Liitetieto 29

Pakolliset varaukset, 1000 €				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Eksoten alijäämät			0	671
Potilasvah.vakuutusmaksuvastuu	289	227		
Pakolliset varaukset yhteensä	289	227	0	671

Vieras pääoma

	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	0	0	0
Velat kuntayhtymille, jossa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	0	0	0
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		451		
Muut velat				
Siirtovelat		596		682
Yhteensä	0	1 048	0	682
Saamiset yhteensä	0	1 048	0	682

Siirtovelkojen erittely**Liitetieto 33**

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
<i>Tuloennakot</i>				
Opetustoimen/varh.kasv. hanketulot	140	127	140	127
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat</i>				
Osuus Eksoten siirtoveloista	1 534	1 570		
Muut konsernin siirtovelat	15	156		
Lomapalkkajaksotus	642	602	642	602
Muut palkkojen ja sivukul. jaksotukset	164	151	164	151
Lainojen korkojaksotus	14	9	14	9
Muut menojäämät	36	81	36	81
Eksote lomapalkkavelka				682
Eksoten tp 2022 alijäämä	596		596	
<i>Tuloennakot</i>	140	127	140	127
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	3 002	2 569	1 453	1 525
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	3 142	2 696	1 593	1 652

4.4 VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT**Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä****Liitetieto 37**

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta Kiinteistö Oy Savitaipaleen Vuokratalot, Savitaipale OP lainat, vuokraoikeuden kiinnitykset	232 043	261 078		
Lainat julkisyhteisöiltä Kiinteistö Oy Savitaipaleen Vuokratalot, Valtiokonttorin lainat, kiinteistövakuus	230 226	250 465		
Yhteensä, jäljellä oleva pääoma	462 269	511 543	0	0

Vuokravastuut**Liitetieto 38**

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä	2 421	2 610	206	129
Toimitilojen vuokravastuut	1 932	2 225	152	95
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	455	352	40	21
Maa-alueiden vuokravastuut	34	33	14	13
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus yhteensä	913	885	178	177

Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut**Liitetieto 39-40**

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista, 1 000 €		
	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	24 688	23 516
Kunnan mahdollista vastuutta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	14	15

Annetut takaukset

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Kiinteistö Oy Savitaipaleen Vuokratalot, Kuntarahoituksen lainat, alkup. vastuu 3604 t€	769 221	836 155	769 221	836 155
Saimaan Kuitu Oy, 80% takausvastuu 2 lainaa, alkup. vastuu yht 480 t€	309 650	374 014	309 650	374 014
Eksoten antama takausvastuu omalle konserniyhteisölleen, kunnan osuus	265 968	286 761		
Yhteensä, jäljellä oleva pääoma	1 344 839	1 496 930	1 078 871	1 210 169
Takaukset muiden puolesta				
Savitaipaleen Nuorison Tukiyhdistys ry, alkup. vastuu 630 t€	274 448	305 018	274 448	305 018
Pettilän vesiosuuskunta, alkup. vastuu 200 t€	53 291	61 708	53 291	61 708
Savitaipaleen Urheilijat ry, alkup. vastuu 160 t€	14 618	19 214	14 618	19 214
Veskansan ry, alkup. vastuu 40 t€	12 000	16 000	12 000	16 000
Savitaipaleen Vanhaintuki ry, alkup. vastuu 2367 t€	1 691 371	1 767 259	1 691 371	1 767 259
Yhteensä, jäljellä oleva pääoma	2 045 728	2 169 199	2 045 728	2 169 199
Yhteensä, jäljellä oleva pääoma	3 390 567	3 666 129	3 124 599	3 379 368

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt**Liitetieto 41**

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt, 1000 €				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Alv palautusvastuu	252	295		-

Arvonlisäveron palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmiaan perustuen. Kunnalla ei tähän perustuen ole ilmoitettavaa vuonna 2022. Konsernin luvut perustuvat Eksoten tilinpäätöksen liitetietoihin ja kunnan osuuteen ilmoituksesta.

4.5 YMPÄRISTÖASIOIDEN HARKINNANVARAINEN ESITTÄMINEN

Ympäristötuotot ja -kulut			
1 000 €	2022	2021	
Ympäristötuotot	0	0	
Siitä: ympäristösuojeluun saadut avustukset	0	0	
Ympäristökulut	145	159	
Siitä: ympäristönsuojeluun annetut avustukset	0	0	
<i>Ympäristökulut, netto</i>	<i>145</i>	<i>159</i>	
Pysyviin vastaaviin aktivoidut pitkävaikutteiset ympäristömenot	0	0	

4.6 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITA-PAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Henkilöstön lukumäärä****Liitetieto 42**

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2022	2021
Hallintopalvelut	17	15
Sivistyspalvelut	108	99
Tekniset palvelut	25	21
<i>Yhteensä</i>	<i>150</i>	<i>135</i>

Henkilöstökulut**Liitetieto 43**

Henkilöstökulut, 1000 €		
	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	6 987	6 753
Aktivoidut henkilöstökulut	0	0
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>6 987</i>	<i>6 753</i>

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueille tilitetty luottamushenkilömaksut

Liitetieto 44

Luottamushenkilömaksut		
Perityt luottamushenkilömaksut	2022	2021
Kansallinen Kokoomus	175,00	278,00
Pro Savitaipale	327,00	624,00
Suomen Keskusta	1 578,00	2 108,50
Suomen Kristillisdemokraatit	307,50	430,00
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	547,50	591,00
Perussuomalaiset	445,00	228,00
<i>Luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>3 380,00</i>	<i>4 259,50</i>

Tilintarkastajan palkkiot

Liitetieto 45

Tilintarkastajan palkkiot (lakisääteinen tilintarkastus)		
	2022	2021
BDO Audiator OY/BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 306,89	5 973,95
<i>Palkkiot yhteensä (ilman arvonnisäveroa)</i>	<i>8 306,89</i>	<i>5 973,95</i>

Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Liitetieto 46

Kunta on antanut kuntaan osakkuusyhteyssuhteessa (kunnan omistus 33,33 %) olevalle Saimaan Kuitu Oy:lle 460 000 euron rahalainan. Laina-aika on 19.12.2017-18.12.2027. Lainan korko on euribor 12 kk + marginaali 0,85 %. 31.12.2022 avoin lainapääoma oli 234.885,04 €. Lainananto on hyväksytty kunnanvaltuuston päätöksellä 16.5.2016 § 15. Päätökseen sisältyvän riskiarvion mukaan kunnan myöntämä laina ei vaaranna kunnan kykyä selviytyä sille säädetyistä tehtävistä.

Kunta on valtuuston päätöksellä 18.12.2017 § 83 antanut takauksen Saimaan Kuitu Oy:n 10 vuoden lainalle. Lainapääoma on 300 000 €, mistä kunnan takaus on 80 % eli 240 000 €. Takauksen vakuudeksi Saimaan Kuitu Oy on hakenut yritys kiinnityksen Patentti- ja rekisterihallitukselta. 31.12.2021 kunnan takauksen määrä oli 155.294,06 € (80 % jäljellä olevasta määrästä 194.117,58 €)

Kunnanjohtajan kuntalain mukaisessa johtajasopimuksessa on sovittu kymmenen kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus.

ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Kunnan vesihuoltolaitos (vesi- ja viemärlaitos) on eriytetty kirjanpidollisena taseyksikönä (Kvalt 25.1.2016 § 5). Vesi- ja viemärlaitokselle on laadittu kirjanpitolain mukainen tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma. Kirjanpidollisesti eriytetyssä taseyksikössä noudatetaan taseen jatkuvuuden periaatetta siten, että kertyvät yli- ja alijäämät kumuloituvat liiketoiminnan omaan pääomaan.

Eriytetyn liiketoiminnan erät sisältyvät kunnan tuloslaskelmaan ja taseeseen. Vesihuollon järjestämisestä syntyvät menot ja tulot esitetään kunnan talousarviossa ja toimintakertomuksessa myös omina kustannuspaikkoinaan liikelaitosten tulosityksikössä.

Kilpailuneutraliteetin valvonnan tehostamisen takia on julkisyhteisöillä velvollisuus (kilpailulaki 30 d §) pitää erillistä kirjanpitoa eri toiminnoistaan kun toimija harjoittaa sekä kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa toimintaa, että muuta toimintaa. Eriyttäminen on tehtävä, mikäli taloudellisen yksikön taloudellisen toiminnan liikevaihto ylittää 40.000 euroa. Säännös on tullut voimaan 1.1.2020 alkaen. Tämän säännöksen perusteella esitetään kaukolämpötoiminnan sekä markkinoille ulosvuokrattavien toimitilojen osalta eriytetyt tuloslaskelmat.

5.1 VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TILINPÄÄTÖS

5.1.1 Vesi- ja viemärlaitoksen toimintakertomus

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa kohtuukustannuksin hygieenisesti hyvälaatuista juomavettä toiminta-alueensa talouksille. Sekä ottaa vastaan toiminta-alueensa jätevedet ja puhdistaa ne lupaehtojen mukaisesti Peijonsuon jätevesipuhdistamolla.

Savitaipaleen kunta vastaa hulevesien viemäroinnistä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti eikä hulevesien viemärointiä ole määritetty vesilaitoksen tehtäväksi.

Jäteveden puhdistamo on saneerattu syksyllä 2017 – keväällä 2019. Prosessiin tehtiin muutoksia vielä vuoden 2020 ja 2021 aikanakin pumpausten ja kemikaalisyöttöjen osalta.

Vuosien 2020 ja 2021 aikana laitoksen toiminta saatiin vakiinnutettua. Lipeän suursäiliö ja prosessiohjattu syöttölaitteisto valmistui lopulliseen kuntoon vuoden 2022 aikana. Koronan aiheuttamat osien saatavuusongelmat viivästyttivät hanketta ja lopullinen käyttöönotto oli maaliskuussa 2022.

Puhdistamon tulokset on saatu vastaamaan lupaehtoja lähes koko ajan vuoden 2021 syyskuusta alkaen.

Puhdistamosta jätevesi ohjataan ojastoon (kosteikko / vanha biologinen lammikko), jonka jälkeen jätevesi on täyttänyt kaikki lupaehdot. Ojaston jälkeiset tulokset vastaavat nykyisin erittäin hyvin käsitellyn jäteveden arvoja.

Viemäriverkoston kokonaispituus on 33 km ja jäteveden pienpumppaamoita verkoston alueella on yhteensä 18 kpl. Puhdistamo vastaanotti jätevesiä kertomusvuoden aikana 103.680 m³. Kaikki jätevesipumppaamot ovat kaukovalvonnan piirissä. Järjestelmä on ollut käytössä jo vuodesta 2005 alkaen ja se on uudistettu vuonna 2015. Yksittäisten pumppaamoiden ohjausyksiköitä uudistetaan muutaman kappaleen vuosivauhdilla.

Kertomusvuoden aikana ei uutta kunnallistekniikkaa rakennettu. Vanhaa betoniviemäriä saneerattiin sukkaajutuksella Torikadulla ja Maitolantiellä 256 metriä.

Vesijohtoverkoston kokonaispituus on 32 km. Paineenkorotusasemia on kolme, Mustalammen vedenkäsittelylaitokseen kuuluva 40 m³ alavesisäiliö sekä 150 m³ vesitorni, joka on valmistunut vuonna 1959 ja ulkoverhoilultaan saneerattu 1994. Vuonna 2020 vesitornille suoritettiin kuntoarvio Ramboll Finland Oy:n toimesta. Yllätyksenä ei tullut vesitornin saneeraustarve. Vuoden 2021 aikana suoritettiin vesitornin kuntotutkimus. Lisäksi kertomusvuonna 2022 suoritettiin vielä tornin sisäpuolinen kuntokatselmus. Noissa molemmissa tutkimuksissa betonirakenteiden kunto osoittautui paremmaksi kuin arveltiin. Torni on kuitenkin yli 60 vuoden ikäinen ja sitä odottaa suhteellisen arvokkaat peruskorjaukset seuraavan reilun viiden aikana.

Savitaipaleen kunnan vesilaitokseen kuuluvat kolme pohjavedenottamo. Vanhin on Ukonkuopan ottamo vuodelta 1973. Ukonkuopassa on kolme metriä halkaisijaltaan oleva ja 10 metriä syvä kuilukaivo. Vuonna 1991 valmistui Ojastin, antoisuudeltaan pienehkö vedenottamo korvaamaan aiemman rautaongelmista kärsineen kaivon. Ojastin kaivo on halkaisijaltaan 400 mm siiviläputkikaivo, jonka syvyys on noin 10 metriä. Näissä kahdessa ottamossa vesi käsitellään soodalla veden ph-arvon nostamiseksi.

Päävedenottamona toimiva Mustalammen kaivo on valmistunut vuonna 2002. Myös se on halkaisijaltaan 400 mm siiviläputkikaivo ja reilut 10 metriä syvä. Samalla valmistui myös vedenkäsittelylaitos vesitornin viereen.

Siellä pohjavedenottamon vesi käsitellään kalkkirouheella ph -arvon nostamiseksi. Vedenkäsittelylaitoksella on mm. UV-desinfiointi, huuhtelupumppauksen mahdollisuus sekä edelleen varsin nykyaikainen logiikkaohjattu valvonta- ja ohjausjärjestelmä. Kunnan kaikki vedenottamot ovat nykyään varustettu UV-desinfiointilaitteilla.

Kertomusvuonna laskutettiin puhdasta juomavettä 82.624 m³ ja jätevesimaksuja perittiin 81.162 m³. Kertomusvuoden aikana ei saatu uusia liittyjiä.

Vesihuoltolaitoksen piirissä oli kertomusvuonna puhtasvesiverkossa 592 taloutta ja jätevesiverkostossa 558 taloutta. Käyttäjiä laitoksen piirissä on noin 2.355 asukasta.

Savitaipaleen kunnan tärkeimmille pohjavesialueille Ukonkuopan, Ojastin ja Pettilän pohjavesialueille on tehty suojelusuunnitelmat vuonna 2015.

Vesihuollon taksat olivat kertomusvuoden aikana seuraavat:

- puhtaan veden hinta 1,88 € /m³
  - jäteveden hinta 3,60 €/jvm³
  - käyttömaksu yhteensä 5,48 €/m³ (koko maan ka. v 2022 4,8 €/m³)
- Taksoja korotettiin viimeksi 1.1.2020 (sekä 1.1.2023).

Kertomusvuonna ei ollut runkojohtokorjauksia verkostossa, eikä vedenjakelukatkoksia. Vesitornin sisäpuolisen kunnan tarkistamista varten vesisäiliö tyhjennettiin pestiin ja desinfiointiin. Sille ajalle saatiin Lappeenrannan Vedeltä lainaksi vedenjakelusäiliö mahdollisten vedenjakeluhäiriöiden varalle, mutta sitä ei sitten lopulta tarvittu. Ukonkuopan vedenottamon ohjausjärjestelmässä käynnistettiin kehitysversion ensimmäinen vaihe ja pumppaukset muutettiin myös taajuusmuuttajaohjatuiksi.

Kokonaisuudessaan vesihuolto toimi häiriöttömästi ja veden laatu kiinteistöille oli suoritettujen valvontatutkimusten mukaan erinomainen.

Voidaan todeta vesihuollon talouden laskeneen muutaman viime vuoden aikana suurien saneerausinvestointi johdosta. Kun huomioon otetaan vielä maaseutumainen harvako verkosto, voidaan nähdä vesihuollon talouden olevan tiukalla lähivuosina. Tulevaisuudessa vesihuoltoa tulevat vielä rasittamaan vesitornin saneerauksen aiheuttamat kulut. Lisäksi kunnossapidon ja automaation kustannukset ovat parissa vuodessa nousseet selvästi venäjän hyökkäyssodan seurauksena.

Vesihuoltolaitosten tulos täysien poistojen jälkeen on jäänyt miinukselle. Nyt kertomusvuonna se oli – 178.728 €. Johtuen osin pienentyneestä veden laskutuksesta, puhdistamon saneerauksen aiheuttamista suurista poistoista, mutta myös suurista käyttökustannusten nousuista, etenkin puhdistamon käyttämissä kemikaaleissa.

Vesihuoltolaitosten laskutettavat kuutiomäärät, niin puhtaan veden kuin jäteveden osaltakin ovat viimeisten vuosien aikana olleet laskussa. Nyt toteutuneet määrät ovat noin 10 % pienemmät kuin edellisenä vuonna. Suurta eroa talousarvioon selittää se, että vesihuollossa osa isojen kiinteistöjen tasauslukemia saatiin vasta vuoden 2023 maaliskuun laskutukseen. Tasauslaskuja puuttuu siten vuoden 2022 tilinpäätöksestä, arviolta 10 % koko vuoden määrästä. Ne tulevat jäämään vuoden 2023 tilinpäätöksen hyväksi.

Laskutetuissa vesimäärissä on vuosittaista vaihtelua, riippuen tasauslukemien ajankohdasta, mutta pitkänajan trendi on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana pienessä laskusuunnassa.

Näiden lukujen valossa käyttömaksutaksojen tarkastelua on tehtävä lähitulevaisuudessa niin, että myös vesitornin tulevat saneerauskustannukset ovat niissä huomioitu.

5.1.2 Vesi- ja viemärlaitoksen tuloslaskelma 1.1.-31.12.2022

Liikevaihto	2022	2021
Vesi- ja jätevesimaksut (ulk.)	337 506,47	376 638,97
Vesi- ja jätevesimaksut (sis.)	34 699,18	38 034,06
Liittymismaksut	0,00	4 590,00
Muut myyntituotot	32 723,12	38 809,71
Liikevaihto yhteensä	404 928,77	458 072,74
Liiketoiminnan muut tuotot	12,44	0,00
Tuet ja avustukset		9 360,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-97 850,97	-81 680,57
Palvelujen ostot	-180 246,82	-204 966,18
Sisäiset ostot	-7 500,00	-2 961,78
Henkilöstökulut	-107 537,97	-110 555,03
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmapoistot	-168 919,56	-167 134,65
Liiketoiminnan muut kulut	-2 538,34	-3 988,22
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-159 652,45	-103 853,69
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		0,00
Muut rahoitustuotot	138,27	124,50
Korkokulut	-19 101,86	-6 924,52
Muut rahoituskulut	-112,12	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-178 728,16	-110 653,71
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-178 728,16	-110 653,71
Poistoeron muutos		
Vapaaehtoisten varausten muutos		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-178 728,16	-110 653,71
Liikelaitoksen tunnusluvut:	2022	2021
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-8,92 %	-4,91 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-59,63 %	-23,13 %
Tappio, %	-44,14 %	-24,16 %

5.1.3 Vesi- ja viemärlaitoksen rahoituslaskelma 1.1.-31.12.2022

	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliiketoiminta	-159 652,45	-99 865,47
Poistot ja arvonalentumiset	168 919,56	167 134,65
Rahoitustuotot ja -kulut	-19 075,71	-10 788,24
Satunnaiset erät		
Muut tulorahoituksen korjauserät		
Toiminnan rahavirta yhteensä	-9 808,60	56 480,94
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-119 829,71	-84 780,55
Käyttöomaisuuden myyntitulot		
Sisäiset katteet		
Investointien rahavirta yhteensä	-119 829,71	-84 780,55
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	-129 638,31	-28 299,61
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta		1 780 952,36
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-146 031,76	-146 031,76
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	308 498,33	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		
Oman pääoman muutokset		-1 681 580,27
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden lisäys		
Muut saamisten muutokset	31 805,43	-22 691,80
Korottomien velkojen muutos	-64 633,69	97 651,08
Rahoituksen rahavirta yhteensä	129 638,31	28 299,61
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00

Rahoituslaskelman tunnusluvut:	2022	2021
Investointien tulorahoitus, %	-8,19 %	66,62 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,05	0,30
Lainanhoitokate	0,06	0,40
Kassan riittävyys (pv), ei lasketa, yhdystilillä	-	-

Investointien tulorahoitus, %

100 * (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä+Poistot ja arvoalentumiset-Tuloverot) /
Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainahoitokate = (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvoalentumiset + Korkokulut- Tuloverot) / Korkokulut + Laskennalliset lainalyhennykset)

Lainahoitokate = (ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Lainalyhennykset)

5.1.4 Vesi- ja viemärlaitoksen tase 1.1.-31.12.2022

		2022	2021
VASTAAVA		2 222 374,00	2 300 256,68
PYSYVÄT VASTAAVAT		2 089 668,59	2 138 758,44
Aineelliset hyödykkeet		2 089 668,59	2 138 758,44
Rakennukset		1 128 343,29	1 181 374,70
Vesijohtoverkosto	4 466,76		4 872,84
Viemäriverkosto	1 123 876,53		1 176 501,86
Kiinteät rakenteet ja laitteet		937 942,51	957 383,74
Vesijohtoverkosto	314 474,09		338 009,06
Viemäriverkosto	623 468,42		619 374,68
Koneet ja kalustot		12 087,05	0,00
Vesijohtoverkosto	0,00		0,00
Viemäriverkosto	12 087,05		0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset		11 295,74	0,00
Vesijohtoverkosto	4 500,48		0,00
Viemäriverkosto	6 795,26		0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Muut toimeksiantojen varat		3 012,60	
Muut toimeksiannot	3 012,60		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		129 692,81	161 498,24
Lyhytaikaiset saamiset		129 692,81	161 498,24
Myyntisaamiset		93 860,20	124 819,04
Myyntisaatavat/MR	0,00		2 756,07
Vesi- ja jätevesilaskut	93 860,20		122 062,97
Muut saamiset		35 832,61	36 679,20
Vähennyskelpoinen alv-saatava	0,00		0,00
Siirtosaamiset	35 832,61		36 679,20

VASTATTAVAA		2 222 374,00		2 300 256,68
Oma pääoma		299 725,95		478 454,11
Peruspääoma		635 781,48		635 781,48
Vesihuollon alijäämä		-336 055,53		-157 327,37
Ed. tilikausien alijäämä	-157 327,37		-46 673,66	
Tilikauden alijäämä	-178 728,16		-110 653,71	
Toimeksiantojen pääomat		3 012,60		
Muut toimeksiantojen pääomat	3 012,60			
Vieras pääoma		1 919 635,45		1 821 802,57
Pitkäaikainen vieras pääoma		1 342 855,08		1 488 888,84
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta				
Lainat OP	1 342 855,08		1 488 888,84	
Lyhytaikainen vieras pääoma		576 780,37		332 913,73
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		146 033,76		146 031,76
Lainojen lyhennyserät 2022	146 033,76		146 031,76	
Lainat julkisyhteisöiltä		346 745,31		38 246,98
Lainat kunnilta (yhdystilin saldo)	346 745,31		38 246,98	
Ostovelat		35 742,08		131 455,97
Vesihuollon ostoeräkontra	35 742,08		131 455,97	
Muut velat		17 814,75		8 683,62
Alv-velka	15 726,91		6 708,74	
Ennakonpidätykset	1 982,54		1 861,57	
Työnantajan sosiaali	105,30		113,31	
Siirtovelat		30 444,47		8 495,40
Työnantaja, työttömyysturva	110,81		97,78	
Työnantaja, tapaturma	40,49		44,04	
KuEL-maksut	1 249,63		1 429,06	
Lomapalkkavelat/jaks	22 758,05			
Siirtyvät korot	6 285,49		6 924,52	

Liikelaitoksen tunnusluvut:	2022	2021
Omavaraisuusaste,%	13,49 %	20,80 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	474,05 %	397,71 %
Kertynyt alijäämä, 1000 €	-336	-157
Lainakanta 31.12. , 1000 €	1489	1635

Omavaraisuusaste, % = $(100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) /$

(koko pääoma-saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma- (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat+ Muut velat +

Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä)

5.2 KAUKOLÄMPÖLAITOKSEN ERIYTETTY TULOSLASKELMA

KAUKOLÄMMÖN TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2022			2022	Vyörytetty 2022
Liikevaihto				
	Kaukolämmön myynti (ulk.)		467 678,45	467 678,45
	Kaukolämmön myynti (sis.)		255 709,01	255 709,01
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuot ja avustukset				
Materiaalit ja palvelut				
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
		Ostot tilikauden aikana	-369 643,85	-379 223,58
	Palvelujen ostot		-71 042,28	-80 622,01
	Sisäiset ostot		-4 167,14	-13 746,87
Henkilöstökulut			-89 341,58	-98 921,31
Poistot ja arvoalentumiset				
	Suunnitelmapoistot		-90 418,30	-99 998,03
Liiketoiminnan muut kulut			-1 251,87	-10 831,60
Liikelylijäämä (-alijäämä)			97 522,44	40 044,06
Rahoitustuotot ja -kulut				
	Korkotuotot			
	Muut rahoitustuotot			
	Korkokulut			
	Muut rahoituskulut			
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä			97 522,44	40 044,06
	Satunnaiset tuotot			
	Satunnaiset kulut			
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia			97 522,44	40 044,06
	Poistoerän muutos			
	Vapaaehtoisten varausten muutos			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)			97 522,44	40 044,06

Selvitys kustannusten kohdentamisen periaatteista:

Kaukolämpötoimintaa seurataan omalla kustannuspaikalla (vasen sarake). Eriytettyä laskelmaa varten kaukolämpötoiminnalle on kohdennettu kunnassa tilastoja varten yleisesti käytetyllä tavalla prosenttiosuudet yleishallinnosta, henkilöstöhallinnosta, taloushallinnosta, IT-kustannuksista sekä teknisen toimen hallinnosta.

Laskelma osoittaa, että kaukolämpötoiminnan tulot ja menot ovat tasapainossa.

5.3 VUOKRATTAVIEN TILOJEN ERIYTETTY TULOSLASKELMA

TILAPALVELUT (560) TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2022					
(Olkolan kartano, Kirkonkulma, Marjahalli, Tukikohta, Yritystalo ja Ranta-aitta)					
		2022	Kohdennettu 2022, ilman asuntoja	2021	Kohdennettu 2021, ilman asuntoja
Liikevaihto					
	Muut myyntituotot	0,00	0,00	541,00	541,00
	Asuntojen vuokratuotot	0,00	0,00	19,35	19,35
	Toimitilavuokrat	141 321,04	141 321,04	126 779,94	126 779,94
	Muut vuokratuotot	830,38	830,38	940,22	940,22
	Muut toimintatuotot	4 933,76	4 933,76	1 166,00	1 166,00
Tuet ja avustukset					
Materiaalit ja palvelut					
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
	Ostot tilikauden aikana	-56 890,34	-60 578,25	-55 972,87	-58 909,82
	Palvelujen ostot	-70 692,66	-74 419,59	-66 083,83	-69 078,30
	Sisäiset ostot	-22 385,85	-23 960,65	-22 685,27	-25 679,74
	Henkilöstökulut	-6 085,92	-7 270,55	-6 401,47	-8 631,39
	Avustukset	-2 856,00	-3 091,22		
Poistot ja arvoalentumiset					
	Suunnitelmapoistot	-89 150,03	-92 253,33	-93 034,39	-95 540,41
	Liiketoiminnan muut kulut	-28 643,19	-32 018,97	-34 170,41	-37 107,36
	Liikelylijäämä (-alijäämä)	-129 618,81	-146 507,38	-148 901,72	-165 500,50
Rahoitustuotot ja -kulut					
	Korkotuotot				
	Muut rahoitustuotot				
	Korkokulut				
	Muut rahoituskulut				
	Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-129 618,81	-146 507,38	-148 901,72	-165 500,50
	Satunnaiset tuotot				
	Satunnaiset kulut				
	Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-129 618,81	-146 507,38	-148 901,72	-165 500,50
	Poistoerän muutos				
	Vapaaehtoisten varausten muutos				
	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-129 618,81	-146 507,38	-148 901,72	-165 500,50

Selvitys kustannusten kohdentamisen periaatteista:

Markkinoille vuokrattavia toimitiloja seurataan omilla kustannuspaikoilla ja ne lasketaan eriytettyä laskelmaa varten yhteen (vasen sarake). Eriytettyä laskelmaa varten tilavuokra- palveluille on kohdennettu kunnassa tilastoja varten yleisesti käytetyllä tavalla prosentti- osuudet yleishallinnosta, henkilöstöhallinnosta, taloushallinnosta, IT-kustannuksista sekä teknisen toimen hallinnosta.

Laskelma osoittaa 146.507,38 euron tappiota. Syynä tappioon on se, että alueen tilavuokra-usten markkinahinta on tilojen kustannuksia alhaisempi. Osa kiinteistöistä on selkeästi sellaisia, jotka kunta haluaa esimerkiksi matkailun tai kulttuurihistoriansa vuoksi edelleen omistaa. Ulosvuokraus esimerkiksi Olkkolan Hovin kohdalla on perustunut kilpailuttami- seen.

5. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Savitaipaleella 27.3.2023

SAVITAIPALEEN KUNNANHALLITUS

Janne Hölsä
puheenjohtaja

Maiju Hölsä

Tuula Kauppi

Liisa Kilpi

Juhani Kylliäinen

Jari Lantta

Airi Nikkilä

Johanna Mäkelä
kunnanjohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Savitaipaleella . .2023

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
tilintarkastaja, JHT, KHT

6. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat 2022

Tilinpäätös (tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteinä olevat tiedot, talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus)

Tase-erittelyt

Päiväkirja

Pääkirja

Käytetyt tositelajit 2022

1	Pankkitositteet
4	Poistot
6	Luovutukset
9	Palkkatositteet
10	KP laskennalliset tositteet
12	SL laskennalliset tositteet
15	Luottotappiot
20	Ostolaskujen maksut
21	Ostolaskut WF
30	Myyntireskontran suoritukset
31	Myyntilaskut Primus, koulujen laskutus
32	Myyntilaskut sivistystoimi
33	Myyntilaskut hallinto-osasto
37	Myyntilaskut tekninen
38	Myyntilaskut vuokrat
51	Myyntilaskut Hellewi, kansalaisopiston laskutus
52	Myyntilaskut päivähoito
56	Myyntilaskut rakennusvalvonta
86	Hyvitysten kohdistus
90	Muistiotositteet
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos laskennallinen
98	Sisäisen laskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos laskennallinen

Ostoreskontran tositteet ja muut tositteet säilytetään sähköisinä.

Tilinpäätös säilytetään pysyvästi. Tositteet säilytetään 10 vuotta, EU-projektien osalta päätösten mukaisesti.